II

(Neleģislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS REGULA (ES) 2015/340

(2015. gada 20. februāris),

ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regulu (EK) Nr. 216/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 91/670/EEK, Regulu (EK) Nr. 1592/2002 un Direktīvu 2004/36/EK [1], un jo īpaši tās 8.c panta 10. punktu un 10. panta 5. punktu,

tā kā:

(1) Gaisa satiksmes vadības dispečeriem un personām un organizācijām, kas iesaistītas viņu apmācībā, testēšanā, pārbaudēs un medicīniskajās pārbaudēs un novērtēšanā, jāatbilst attiecīgajām Regulas (EK) Nr. 216/2008 Vb pielikumā izklāstītajām pamatprasībām. Konkrēti – tie jāsertificē vai jālicencē, tiklīdz tie ir pierādījuši atbilstību pamatprasībām.

(2) Ir pierādīts, ka Eiropas licence ir efektīvs veids, kā atzīt un sertificēt to gaisa satiksmes vadības dispečeru kompetenci, kuriem kā savas profesijas pārstāvjiem ir unikāla nozīme drošas gaisa satiksmes vadības īstenošanā. Visas Savienības mēroga kompetences standarts ir mazinājis jomas sašķeltību un tādējādi veicinājis darba organizācijas uzlabošanos pašreizējos apstākļos, kad pieaug reģionālā sadarbība starp aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem. Savienībā strādājošo gaisa satiksmes vadības dispečeru kopīgā licencēšanas modeļa saglabāšana un uzlabošana ir būtisks Eiropas gaisa satiksmes vadības sistēmas aspekts. Šajā nolūkā būtu jānosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem, atspoguļojot pašreizējo situāciju šajā jomā.

(3) Lai sniegtu aeronavigācijas pakalpojumus, ir vajadzīgs augsti kvalificēts personāls un jo īpaši gaisa satiksmes vadības dispečeri, kuru kompetenci apliecina licence, kas izsniegta, pamatojoties uz šajā regulā izklāstītajām sīki izstrādātajām prasībām. Licencē iekļautajai kvalifikācijas atzīmei būtu jānorāda to gaisa satiksmes vadības pakalpojumu tips, kurus gaisa satiksmes vadības dispečers ir kompetents sniegt. Licencē iekļautajos apstiprinājumos būtu jāatspoguļo gan dispečera īpašās prasmes, gan kompetento iestāžu dotā atļauja sniegt pakalpojumus konkrētam sektoram, sektoru grupai un/vai darba vietām.

(4) Iestādēm, kas veic pārraudzību un atbilstības pārbaudes atbilstoši šai regulai, vajadzētu būt pietiekami neatkarīgām no gaisa satiksmes vadības dispečeriem, kad tās izsniedz licences vai pagarina apstiprinājumu derīguma termiņu, aptur vai anulē licences, kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājumus vai sertifikātus gadījumos, kad to izsniegšanas nosacījumi vairs netiek izpildīti. Minētajām iestādēm vajadzētu arī būt pietiekami neatkarīgām no

[1] OV L 79, 19.3.2008., 1. lpp.

aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un mācību organizācijām. Tām vienmēr vajadzētu būt spējīgām efektīvi veikt savus uzdevumus. Kompetentā iestāde vai iestādes, kam uzticēta šajā regulā noteiktā atbildība, var būt tā pati struktūra vai tās pašas struktūras, kas izraudzītas vai izveidotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 549/2004 ([1]) 4. pantu. Eiropas Aviācijas drošības aģentūrai (turpmāk "Aģentūra") būtu jādarbojas kā kompetentajai iestādei, kas izsniedz un atjauno sertifikātus gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizācijām, kuras atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas, un, ja vajadzīgs, to personālam. Tai kā kompetentajai iestādei būtu jāizpilda tādas pašas prasības.

(5) Ņemot vērā gaisa satiksmes īpašo specifiku Savienībā, būtu jāievieš un efektīvi jāpiemēro kopīgi kompetences standarti gaisa satiksmes vadības dispečeriem, kas strādā pie aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, kuri nodrošina sabiedrībai gaisa satiksmes pārvaldības un aeronavigācijas pakalpojumus (*ATM/ANS*).

(6) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot šo regulu savam militārajam personālam, kas sniedz sabiedrībai Regulas (EK) Nr. 216/2008 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētos pakalpojumus.

(7) Nepietiekama saziņa bieži vien ir būtisks incidentus un negadījumus veicinošs faktors. Tāpēc būtu jānosaka sīki izstrādātas valodas prasmes prasības gaisa satiksmes vadības dispečeriem. Šo prasību pamatā ir Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) pieņemtās prasības, un tās paredz šo starptautiski pieņemto standartu izpildes nodrošināšanas līdzekļus. Tiek ievēroti nediskriminācijas, pārredzamības un proporcionalitātes principi attiecībā uz valodas prasmes prasībām, lai veicinātu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, vienlaikus garantējot drošību. Valodas prasmes apstiprinājuma derīguma termiņam vajadzētu būt samērīgam ar šajā regulā noteikto prasmes līmeni.

(8) Lai palielinātu dalībvalstu uzticēšanos citu dalībvalstu sistēmām, būtiska nozīme ir kopīgiem noteikumiem par gaisa satiksmes vadības dispečeru licenču izsniegšanu un uzturēšanu spēkā. Tāpēc, lai nodrošinātu visaugstāko drošības līmeni, būtu jāievieš vienotas prasības attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācību, kvalifikāciju un kompetenci. Tas garantē arī drošu un kvalitatīvu gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšanu, kā arī veicina licenču atzīšanu visā Savienībā, tādējādi nodrošinot lielāku pārvietošanās brīvību un uzlabojot gaisa satiksmes vadības dispečeru pieejamību.

(9) Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija (Eirokontrole) ir izstrādājusi atbilstošus standartus sākotnējai apmācībai, kas izklāstīti *ATCO* (gaisa satiksmes vadības) sākotnējās apmācības Vispārējā pamata saturā. Lai ņemtu vērā zinātnes un tehnikas attīstību un veicinātu vienotu pieeju attiecībā uz sākotnējo apmācību, kas ir galvenais elements mobilitātes nodrošināšanai starp gaisa satiksmes vadības dispečeriem, minētie standarti tagad būtu jāiekļauj Savienības tiesībās. Būtu arī jānosaka prasības attiecībā uz struktūrvienību apmācību un turpmāko apmācību, ņemot vērā piemērojamās pamatprasības, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 216/2008 8.c pantā. Gadījumā, ja Eiropas mērogā kopīgu apmācības prasību nav, dalībvalstis var arī turpmāk paļauties uz *ICAO* izstrādātajiem apmācības standartiem.

(10) Apspriežoties ar ekspertu grupu, Eirokontrole ir izstrādājusi prasības attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeru medicīnisko novērtēšanu, ko dalībvalstis jau ir izmantojušas kopā ar *ICAO* konvencijas 1. pielikumu. Minētās prasības tagad būtu jātransponē Savienības tiesībās, lai nodrošinātu to vienādu piemērošanu visās dalībvalstīs.

(11) Lai nodrošinātu, ka dalībvalstis savus pienākumus un uzdevumus drošības jomā veic pareizi un strukturēti, izmantojot administratīvo un pārvaldības sistēmu, ko pārvalda kompetentās iestādes un organizācijas, kuras rīkojas to vārdā, atbilstoši *ICAO* Valsts lidojumu drošuma programmai, šajā regulā būtu jāparedz prasība, kas kompetentajām iestādēm jāpiemēro.

(12) Mācību organizāciju sertifikācija ir viens no būtiskajiem faktoriem, kas veicina gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācību kvalitāti un tādējādi arī gaisa satiksmes vadības pakalpojumu drošu sniegšanu. Tāpēc būtu jānostiprina prasības mācību organizācijām. Vajadzētu būt iespējai apmācības sertificēt pēc apmācību veida, kā apmācību pakalpojumu kompleksu vai kā apmācību un aeronavigācijas pakalpojumu kompleksu, paturot redzeslokā konkrētus katras organizācijas piedāvāto apmācību aspektus.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regula (EK) Nr. 549/2004, ar ko nosaka pamatu Eiropas vienotās gaisa telpas izveidošanai (OV L 96, 31.3.2004., 10. lpp.).

(13) Vispārējiem licences iegūšanas noteikumiem, ciktāl tie attiecas uz vecumu un medicīniskajām prasībām, nevajadzētu ietekmēt pašreizējos licenču turētājus. Lai saglabātu ar esošu licenci saistītās privilēģijas un nodrošinātu vienmērīgu pāreju visiem licenču turētājiem un kompetentajām iestādēm, licences un medicīniskās izziņas, ko dalībvalstis izsniegušas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/23/EK ([1]) un Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011 ([2]), būtu jāuzskata par izsniegtām saskaņā ar šo regulu.

(14) Konsekvences labad būtu jāgroza "psihoaktīvas vielas" definīcija, kas sniegta Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 923/2012 ([3]).

(15) Lai gan šīs regulas pamatā ir līdzšinējie sasniegumi un ES normatīvās prasības, skaidrības labad būtu jāatceļ Regula (ES) Nr. 805/2011.

(16) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 19. panta 1. punktu Komisijai šajā regulā paredzēto pasākumu sagatavošanā palīdzēja Aģentūra.

(17) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 65. pantu izveidotā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un piemērošanas joma

1. Šajā regulā ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par:

a) nosacījumiem gaisa satiksmes vadības dispečeru un gaisa satiksmes vadības dispečeru–studentu licenču, ar tām saistīto kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu izsniegšanai, apturēšanai un anulēšanai un to turētāju privilēģijām un pienākumiem;

b) nosacījumiem gaisa satiksmes vadības dispečeru un gaisa satiksmes vadības dispečeru–studentu medicīnisko izziņu izsniegšanai, ierobežošanai, apturēšanai un anulēšanai un to turētāju privilēģijām un pienākumiem;

c) aviācijas medicīnas ekspertu un gaisa satiksmes vadības dispečeru un gaisa satiksmes vadības dispečeru–studentu aviācijas medicīnas centru sertifikāciju;

d) gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizāciju sertifikāciju;

e) nosacījumiem šādu licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un sertifikātu apstiprināšanai, atkārtotai apstiprināšanai, atjaunošanai un izmantošanai.

2. Šo regulu piemēro attiecībā uz:

a) gaisa satiksmes vadības dispečeriem–studentiem un gaisa satiksmes vadības dispečeriem, kas darbojas Regulas (EK) Nr. 216/2008 piemērošanas jomā;

b) personām un organizācijām, kas iesaistītas pretendentu licencēšanā, apmācībā, testēšanā, pārbaudēs un medicīniskajās pārbaudēs un novērtēšanā saskaņā ar šo regulu.

2. pants

Atbilstība prasībām un procedūrām

1. Gaisa satiksmes vadības dispečerus–studentus, gaisa satiksmes vadības dispečerus un personas, kas iesaistītas 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minēto pretendentu licencēšanā, apmācībā, testēšanā, pārbaudēs un medicīniskajās pārbaudēs un novērtēšanā, kvalificē un licencē 6. pantā minētā kompetentā iestāde saskaņā ar I, III un IV pielikuma noteikumiem.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. aprīļa Direktīva 2006/23/EK par Kopienas gaisa satiksmes vadības dispečera licenci (OV L 114, 27.4.2006., 22. lpp.).

([2]) Komisijas 2011. gada 10. augusta Regula (ES) Nr. 805/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un noteiktiem sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 206, 11.8.2011., 21. lpp.).

([3]) Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010 (OV L 281, 13.10.2012., 1. lpp.).

2. Šīs regulas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās organizācijas kvalificē saskaņā ar I, III un IV pielikumā noteiktajām tehniskajām prasībām un administratīvajām procedūrām, un tās sertificē 6. pantā minētā kompetentā iestāde.

3. Šīs regulas 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minēto personu medicīniskā sertifikācija atbilst III un IV pielikumā noteiktajām tehniskajām prasībām un administratīvajām procedūrām.

4. Gaisa satiksmes vadības dispečerus, kas strādā pie aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, kuri sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus tādas teritorijas gaisa telpā, uz ko attiecas Līgums, un kuru galvenā darbības vieta un juridiskā adrese, ja tāda ir, atrodas ārpus teritorijas, uz ko attiecas Līguma noteikumi, uzskata par licencētiem saskaņā ar 1. punktu, ja tie atbilst šādiem diviem nosacījumiem:

a) tiem ir gaisa satiksmes vadības dispečera licence, kuru trešā valsts izsniegusi saskaņā ar Čikāgas konvencijas 1. pielikumu;

b) tie ir pierādījuši 6. pantā minētajai kompetentajai iestādei, ka tie saņēmuši apmācību un sekmīgi nokārtojuši eksāmenus un novērtējumus, kas ir līdzvērtīgi ATCO daļas D apakšdaļas 1.–4. iedaļā noteiktajiem, kuri izklāstīti I pielikumā.

Uzdevumi un funkcijas, kas uzticētas pirmajā daļā minētajiem gaisa satiksmes vadības dispečeriem, nepārsniedz privilēģijas, ko piešķir trešās valsts izsniegtā licence.

5. Praktiskos instruktorus un vērtētājus, kas strādā mācību organizācijā, kura atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas, uzskata par kvalificētiem saskaņā ar 1. punktu, ja tie atbilst šādiem diviem nosacījumiem:

a) tiem ir gaisa satiksmes vadības dispečera licence, kuru trešā valsts izsniegusi saskaņā ar Čikāgas konvencijas 1. pielikumu un kurai ir kvalifikācijas atzīme un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums, kas atbilst tam, attiecībā uz kuru tiem ir atļauts sniegt instruktāžu vai novērtējumu;

b) tie ir pierādījuši 6. pantā minētajai kompetentajai iestādei, ka tie ir saņēmuši apmācību un sekmīgi nokārtojuši eksāmenus un novērtējumus, kas ir līdzvērtīgi ATCO daļas D apakšdaļas 5. iedaļā prasītajiem, kuri izklāstīti I pielikumā.

Pirmajā daļā minētās privilēģijas norāda sertifikātā, ko izsniegusi trešā valsts, un tās ļauj tikai sniegt instruktāžu un novērtējumu mācību organizācijām, kuras atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas.

3. pants

Gaisa satiksmes vadības pakalpojumu sniegšana

1. Gaisa satiksmes vadības pakalpojumus sniedz tikai gaisa satiksmes vadības dispečeri, kas kvalificēti un licencēti saskaņā ar šo regulu.

2. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 1. panta 3. punktu dalībvalstis, ciktāl tas praktiski izdarāms, nodrošina, lai pakalpojumi, kurus sabiedrībai sniedz vai dara pieejamus militārais personāls un kuri paredzēti minētās regulas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā, piedāvātu tādu drošības līmeni, kas ir vismaz līdzvērtīgs līmenim, kurš prasīts minētās regulas Vb pielikumā noteiktajās pamatprasībās.

3. Dalībvalstis var piemērot šo regulu to militārajam personālam, kas sniedz pakalpojumus sabiedrībai.

4. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "ārkārtas situācija" ir apstākļi, tostarp situācijas pasliktināšanās, kuri iepriekš nav regulāri vai bieži notikuši un attiecībā uz kuriem gaisa satiksmes vadības dispečers nav izstrādājis automātiskas prasmes;

2) "pieņemami līdzekļi atbilstības panākšanai (*AMC*)" ir nesaistoši standarti, ko Aģentūra pieņēmusi, lai paskaidrotu līdzekļus, ar kuriem panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem;

3) "gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojumi" ir pakalpojumi, ko sniedz, lai:

   a) novērstu sadursmes:

      — starp gaisa kuģiem un

      — manevrēšanas teritorijā starp gaisa kuģiem un šķēršļiem; un

   b) paātrinātu un saglabātu sakārtotu gaisa satiksmes plūsmu;

4) "gaisa satiksmes vadības (*ATC*) struktūrvienība" ir vispārējs termins, ar ko var apzīmēt lidojumu rajona gaisa satiksmes vadības centru, pieejas kontroles struktūrvienību vai lidlauka vadības torni;

5) "alternatīvi līdzekļi atbilstības panākšanai" ir esošajiem *AMC* alternatīvi līdzekļi vai jauni līdzekļi, lai panāktu atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem, par kuriem Aģentūra nav pieņēmusi saistītus *AMC*;

6) "novērtējums" ir praktisko prasmju izvērtējums, kura mērķis ir izsniegt licenci, kvalifikācijas atzīmi un/vai apstiprinājumu(-us) un veikt to atkārtotu apstiprināšanu un/vai atjaunošanu, izvērtējot arī novērtējamās personas uzvedību un pierādīto zināšanu praktisko izmantojumu un izpratni;

7) "vērtētāja apstiprinājums" ir pilnvarojums, kas iekļauts licencē un ir tās daļa un kas apliecina licences turētāja kompetenci novērtēt gaisa satiksmes vadības dispečeru–studentu un gaisa satiksmes vadības dispečeru praktiskās iemaņas;

8) "kritisko incidentu stress" ir neparastu un/vai galēju indivīda emocionālu, fizisku un/vai uzvedības reakciju izpausme pēc neparedzēta notikuma, negadījuma, incidenta vai nopietna incidenta;

9) "avārijas situācija" ir nopietna un bīstama situācija, kurā nepieciešama tūlītēja rīcība;

10) "eksāmens" ir formalizēts pārbaudījums, kurā novērtē personas zināšanas un izpratni;

11) "norādes (*GM*)" ir Aģentūras izstrādāts nesaistošs dokuments, kas palīdz izskaidrot prasību vai specifikāciju nozīmi un ko izmanto kā palīgmateriālu, lai interpretētu Regulu (EK) Nr. 216/2008, tās īstenošanas noteikumus un *AMC*;

12) "*ICAO* atrašanās vietas indikators" ir četru burtu koda grupa, kas formulēta saskaņā ar *ICAO* rokasgrāmatas "DOC 7910" jaunākajā atjauninātajā redakcijā ietvertajiem noteikumiem un kas ir piešķirta fiksētās aeronavigācijas stacijas atrašanās vietai;

13) "valodas prasmes apstiprinājums" ir apliecinājums, kas iekļauts licencē un ir tās daļa un kas apliecina licences turētāja valodu prasmi;

14) "licence" ir dokuments, ko izsniedz un apstiprina saskaņā ar šo regulu un kas tās likumīgam turētājam dod tiesības īstenot tajā minēto kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu sniegtās privilēģijas;

15) "praktiskās apmācības instruktāža" ir struktūrvienības apmācības posms, kurā iepriekš apgūto ar darbu saistīto ikdienas darba kārtību un prasmes integrē praksē kvalificēta praktiskās apmācības instruktora uzraudzībā reālā satiksmes situācijā;

16) "praktiskās apmācības instruktora (*OJTI*) apstiprinājums" ir pilnvarojums, kas iekļauts licencē un ir tās daļa un kas apliecina licences turētāja kompetenci vadīt praktiskās apmācības instruktāžu un instruktāžu, izmantojot kompleksos trenažierus;

17) "uzdevumu daļas trenažieris (*PTT*)" ir kompleksais trenažieris, ko izmanto apmācībai par specifiskiem un atlasītiem operatīvajiem uzdevumiem, bez vajadzības apmācāmajam veikt visus uzdevumus, kas parasti ir saistīti ar ekspluatācijas vidi;

18) "veiktspējas mērķis" ir skaidri un nepārprotami definēti veiktspējas rādītāji, kuru sasniegšana tiek gaidīta no personas, kas apgūst apmācību, nosacījumi, ar kādiem darbība tiek veikta, un standarti, kuri jāievēro personai, kas apgūst apmācību;

19) "pagaidu nespēja" ir īslaicīgs stāvoklis, kura laikā licences turētājs nevar īstenot licences sniegtās privilēģijas, kamēr viņa kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājumi un/vai medicīniskās izziņas ir spēkā;

20) "psihoaktīva viela" ir alkohols, opiāti, kanabinoīdi, sedatīvi un miega zāles, kokaīns, citi psihostimulatori, halucinogēni un gaistoši šķīdinātāji, izņemot kofeīnu un tabaku;

21) "kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums" ir pilnvarojums, kas iekļauts licencē un ir tās daļa un kurā norādīti īpaši nosacījumi, privilēģijas vai ierobežojumi, kas attiecināmi uz konkrētu kvalifikācijas atzīmi;

22) "atjaunošana" ir administratīva darbība, ko veic pēc kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājuma vai sertifikāta derīguma termiņa beigām, lai atjaunotu kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājuma vai sertifikāta sniegtās privilēģijas uz konkrētu turpmāku laikposmu, ja ir izpildītas noteiktās prasības;

23) "atkārtota apstiprināšana" ir administratīva darbība, ko veic kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājuma vai sertifikāta derīguma termiņa laikā un kas ļauj turētājam turpināt kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājuma vai sertifikāta privilēģiju īstenošanu konkrētā turpmākā laikposmā, ja ir izpildītas noteiktās prasības;

24) "sektors" ir gaisa satiksmes vadības rajona daļa un/vai lidojuma informācijas reģiona vai augšējās gaisa telpas daļa;

25) "simulators" ir kompleksais trenažieris, kam piemīt reālās ekspluatācijas vides svarīgās iezīmes un kas imitē ekspluatācijas apstākļus, kuros persona, kas apgūst apmācību, var tieši veikt reāllaika uzdevumus;

26) "kompleksais trenažieris" ir jebkāda veida ierīce, ar kuru imitē ekspluatācijas apstākļus, tostarp simulatori un uzdevumu daļas trenažieri;

27) "kompleksā trenažiera instruktora (*STDI*) apstiprinājums" ir pilnvarojums, kas iekļauts licencē un ir tās daļa un kas apliecina licences turētāja kompetenci sniegt instruktāžu, izmantojot kompleksos trenažierus;

28) "apmācību kurss" ir teorētiskā un/vai praktiskā instruktāža, kas izstrādāta atbilstoši strukturētam satvaram un tiek īstenota noteiktā laikposmā;

29) "mācību organizācija" ir organizācija, kuru kompetentā iestāde sertificējusi, lai tā nodrošinātu viena vai vairāku veidu apmācību;

30) "struktūrvienības apstiprinājums" ir pilnvarojums, kas iekļauts licencē un ir tās daļa un kurā norādīts *ICAO* atrašanās vietas indikators un sektors, sektoru grupa vai darba vietas, kurās licences turētājs ir tiesīgs strādāt;

31) "apstiprināšana" ir process, kurā, veiksmīgi pabeidzot struktūrvienības apstiprinājuma kursu, kas saistīts ar kvalifikācijas atzīmi vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, turētājs var sākt īstenot attiecīgās kvalifikācijas atzīmes vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma sniegtās privilēģijas.

5. pants

Kompetentā iestāde

1. Dalībvalstis izraugās vai izveido vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kas atbild par personu un organizāciju sertificēšanu un uzraudzību saskaņā ar šo regulu.

2. Funkcionālajā gaisa telpas blokā vai pārrobežu pakalpojumu sniegšanas gadījumā kompetentās iestādes izraugās pēc attiecīgo dalībvalstu vienošanās.

3. Ja dalībvalsts izraugās vai izveido vairākas kompetentās iestādes, katras kompetentās iestādes kompetences jomas skaidri definē, norādot pienākumus un – attiecīgā gadījumā – ģeogrāfisko apgabalu. Iedibina koordināciju starp šīm iestādēm, lai tās savas kompetences ietvaros nodrošinātu efektīvu uzraudzību pār visām personām un organizācijām saskaņā ar šo regulu.

4. Kompetentā(-ās) iestādes(-es) ir neatkarīga(-as) no aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un mācību organizācijām. Šādu neatkarību nodrošina, vismaz funkcionālā līmenī pienācīgi nodalot kompetentās iestādes, no vienas puses, un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējus un mācību organizācijas, no otras puses. Kompetentās iestādes savas pilnvaras īsteno objektīvi un pārredzami.

Šā punkta pirmā daļa attiecas arī uz Aģentūru, ja tā rīkojas kā kompetentā iestāde atbilstoši 6. panta 2. punkta b) apakšpunktam un 3. panta a) punkta ii) apakšpunktam.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir pienācīga spēja veikt sertificēšanas un uzraudzības darbības, uz kurām attiecas to sertifikācijas un uzraudzības programmas, tostarp – ka tām ir pietiekami resursi II pielikuma (ATCO.AR daļas) prasību izpildei. Dalībvalstis jo īpaši izmanto novērtējumus, ko kompetentās iestādes sagatavojušas saskaņā ar II pielikuma ATCO.AR.A.005. punkta a) apakšpunktu, lai pierādītu savu spēju.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz to kompetento iestāžu personālu, kuras veic uzraudzības un sertificēšanas darbības atbilstoši šai regulai, nav tieša vai netieša interešu konflikta, jo īpaši saistībā ar attiecīgā personāla ģimenes vai finanšu interesēm.

7. Uzskata, ka kompetentā(-ās) iestāde(-es), ko dalībvalsts izraudzījusies vai izveidojusi Regulas (ES) Nr. 805/2011 mērķiem, ir kompetentā(-ās) iestāde(-es) arī šīs regulas mērķiem, ja vien attiecīgā dalībvalsts nenosaka citādi. Pēdējā gadījumā dalībvalsts paziņo Aģentūrai tās (to) kompetentās(-o) iestādes(-žu) nosaukumu un adresi, ko tā izraudzījusies vai izveidojusi, piemērojot šo pantu, kā arī visas nosaukuma vai adreses izmaiņas.

6. pants

Kompetentā iestāde I, III un IV pielikuma mērķiem

1. Šīs regulas I pielikumā ar jēdzienu "kompetentā iestāde" apzīmē dalībvalsts izraudzītu(-as) vai izveidotu(-as) iestādi (-es), kam jāiesniedz pieteikums, lai saņemtu licenci.

2. Šīs regulas III pielikumā un lai uzraudzītu I pielikuma prasības attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, kompetentā iestāde ir:

a) iestāde, kuru kā savu kompetento uzraudzības iestādi izraudzījusies vai izveidojusi dalībvalsts, kurā pretendentam ir galvenā darbības vieta vai – attiecīgā gadījumā – tā juridiskā adrese, ja vien divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos starp dalībvalstīm vai to kompetentajām iestādēm nav paredzēts citādi;

b) Aģentūra, ja pretendenta galvenā darbības vieta vai – attiecīgā gadījumā – tā juridiskā adrese atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas.

3. Regulas IV pielikumā kompetentā iestāde ir:

a) attiecībā uz aviācijas medicīnas centriem:

   i) iestāde, ko izraudzījusies dalībvalsts, kurā ir aviācijas medicīnas centra galvenā darbības vieta;

   ii) Aģentūra, ja aviācijas medicīnas centrs atrodas trešā valstī;

b) attiecībā uz aviācijas medicīnas ekspertiem:

   i) iestāde, ko izraudzījusies dalībvalsts, kurā ir aviācijas medicīnas eksperta galvenā darbības vieta;

   ii) ja aviācijas medicīnas eksperta galvenā darbības vieta ir trešā valstī – iestāde, ko izraudzījusies dalībvalsts, kurā aviācijas medicīnas eksperts iesniedz pieteikumu sertifikāta saņemšanai.

7. pants

Pārejas noteikumi

1. Licences, kvalifikācijas atzīmes un apstiprinājumus, kas izsniegti saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem, pamatojoties uz Direktīvu 2006/23/EK, un licences, kvalifikācijas atzīmes un apstiprinājumus, kas izsniegti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 805/2011, uzskata par izsniegtiem saskaņā ar šo regulu.

2. Lidojumu rajona procedurālās vadības (*ACP*) kvalifikācijas atzīmi ar okeāna rajona vadības (*OCN*) apstiprinājumu, kas izsniegta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 805/2011 31. panta 1. punktu, uzskata par izsniegtu saskaņā ar šo regulu.

3. Medicīniskās izziņas un sertifikātus mācību organizācijām, aviācijas medicīnas ekspertiem un aviācijas medicīnas centriem, struktūrvienību kompetences shēmu un apmācības plānu apstiprinājumus, kas izsniegti saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem, pamatojoties uz Direktīvu 2006/23/EK saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 805/2011, uzskata par izsniegtiem saskaņā ar šo regulu.

8. pants

Licenču aizstāšana, privilēģiju, mācību kursu un struktūrvienību kompetences shēmu pielāgojumi

1. Dalībvalstis ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī licences, kas minētas 7. panta 1. punktā, aizstāj ar licencēm, kas atbilst šīs regulas II pielikuma 1. papildinājumā noteiktajam formātam.

2. Dalībvalstis ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī 7. panta 3. punktā minētos gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizācijām izsniegtos sertifikātus aizstāj ar sertifikātiem, kas atbilst šīs regulas II pielikuma 2. papildinājumā noteiktajam formātam.

3. Dalībvalstis ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī 7. panta 3. punktā minētos sertifikātus, kas izsniegti aviācijas medicīnas ekspertiem, un sertifikātus, kas izsniegti aviācijas medicīnas centriem, aizstāj ar sertifikātiem, kas atbilst šīs regulas II pielikuma 3. un 4. papildinājumā noteiktajam formātam.

4. Kompetentās iestādes ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī sākotnējās apmācības eksaminētāju un vērtētāju privilēģijas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 805/2011 20. pantam un privilēģijas eksaminētājiem vai kompetences vērtētājiem attiecībā uz struktūrvienību un turpmākām apmācībām, ko kompetentā iestāde apstiprinājusi atbilstoši Regulas (ES) Nr. 805/2011 24. pantam, attiecīgā gadījumā pārvērš vērtētāja apstiprinājuma privilēģijās atbilstoši šai regulai.

5. Kompetentās iestādes ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī valsts simulatoru vai komplekso trenažieru instruktoru privilēģijas attiecīgā gadījumā var pārvērst komplekso trenažieru instruktora apstiprinājuma privilēģijās saskaņā ar šo regulu.

6. Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī pielāgo savas struktūrvienību kompetences shēmas, lai tās atbilstu šīs regulas prasībām.

7. Gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizācijas ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2016. gada 31. decembrī pielāgo savus apmācību plānus, lai tie atbilstu šīs regulas prasībām.

8. Sertifikātus par to mācību kursu pabeigšanu, kuri pirms šīs regulas piemērošanas sākti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 805/2011, atzīst, lai izsniegtu attiecīgās licences, kvalifikācijas atzīmes un apstiprinājumus saskaņā ar šo regulu, ja apmācība un novērtēšana ir pabeigta ne vēlāk kā 2016. gada 30. jūnijā vai, ja dalībvalsts izmanto 11. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, 2017. gada 30. jūnijā.

9. pants

Grozījums Īstenošanas regulā (ES) Nr. 923/2012

Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 2. panta 104. punktu aizstāj ar šādu:

"104) "psihoaktīva viela" ir alkohols, opiāti, kanabinoīdi, sedatīvi un miega zāles, kokaīns, citi psihostimulatori, halucinogēni un gaistoši šķīdinātāji, izņemot kofeīnu un tabaku;".

10. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 805/2011 atceļ.

11. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2015. gada 30. jūnija.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var nolemt I–IV pielikumu pilnīgi vai daļēji nepiemērot pirms 2016. gada 31. decembra.

Ja dalībvalsts izmanto šo iespēju, tā iesniedz paziņojumu Komisijai un Aģentūrai ne vēlāk kā 2015. gada 1. jūlijā. Minētajā paziņojumā norāda atkāpes(-ju) jomu, kā arī īstenošanas programmu, kurā ietverti paredzētie pasākumi un to īstenošanas termiņš. Šādā gadījumā turpina piemērot attiecīgos Regulas (ES) Nr. 805/2011 noteikumus.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2015. gada 20. februārī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

SATURS

I PIELIKUMS – ATCO DAĻA – PRASĪBAS GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU LICENCĒŠANAI 18

A APAKŠDAĻA – VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS 18

ATCO.A.001 Tvērums 18

ATCO.A.005 Pieteikšanās licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu izsniegšanai 18

ATCO.A.010 Licenču apmaiņa 18

ATCO.A.015 Licences sniegto privilēģiju izmantošana un pagaidu nespēja 18

ATCO.A.020 Licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu anulēšana un apturēšana 19

B APAKŠDAĻA – LICENCES, KVALIFIKĀCIJAS ATZĪMES UN APSTIPRINĀJUMI 19

ATCO.B.001 Gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licence 19

ATCO.B.005 Gaisa satiksmes vadības dispečera licence 19

ATCO.B.010 Gaisa satiksmes vadības dispečeru kvalifikācijas atzīmes 20

ATCO.B.015 Kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumi 20

ATCO.B.020 Struktūrvienības apstiprinājumi 21

ATCO.B.025 Struktūrvienības kompetences shēma 22

ATCO.B.030 Valodas prasmes apstiprinājums 23

ATCO.B.035 Valodas prasmes apstiprinājuma derīgums 23

ATCO.B.040 Valodas prasmes novērtēšana 24

ATCO.B.045 Valodu apmācība 24

C APAKŠDAĻA – INSTRUKTORIEM UN VĒRTĒTĀJIEM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS 24

1. IEDAĻA – INSTRUKTORI 24

ATCO.C.001 Teorijas instruktori 24

ATCO.C.005 Praktiskie instruktori 25

ATCO.C.010 Praktiskās apmācības instruktora (*OJTI*) privilēģijas 25

ATCO.C.015 Pieteikšanās praktiskās apmācības instruktora apstiprinājumam 25

ATCO.C.020 Praktiskās apmācības instruktora apstiprinājuma derīgums 25

ATCO.C.025 Pagaidu *OJTI* atļauja 25

ATCO.C.030 Komplekso trenažieru instruktora (*STDI*) privilēģijas 26

ATCO.C.035 Pieteikšanās komplekso trenažieru instruktora apstiprinājumam 26

ATCO.C.040 Komplekso trenažieru instruktora apstiprinājuma derīgums 26

2. IEDAĻA – VĒRTĒTĀJI 27

ATCO.C.045 Vērtētāja privilēģijas 27

ATCO.C.050 Personīga ieinteresētība 27

ATCO.C.055 Pieteikšanās vērtētāja apstiprinājumam 27

ATCO.C.060 Vērtētāja apstiprinājuma derīgums 28

ATCO.C.065 Pagaidu vērtētāja atļauja 28

D APAKŠDAĻA – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU APMĀCĪBA 28

1. IEDAĻA – VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS 28

ATCO.D.001 Gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācības mērķi 28

ATCO.D.005 Gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācības veidi 28

2. IEDAĻA – PRASĪBAS PAR SĀKOTNĒJO APMĀCĪBU 29

ATCO.D.010 Sākotnējās apmācības sastāvs 29

ATCO.D.015 Sākotnējās apmācības plāns 30

ATCO.D.020 Pamata apmācības un kvalifikācijas atzīmes apmācības kursi 30

ATCO.D.025 Pamata apmācības eksāmeni un novērtējums 31

ATCO.D.030 Pamata apmācības veiktspējas mērķi 31

ATCO.D.035 Kvalifikācijas atzīmes apmācības eksāmeni un novērtējums 31

ATCO.D.040 Kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķi 32

3. IEDAĻA – PRASĪBAS PAR STRUKTŪRVIENĪBAS APMĀCĪBU 32

ATCO.D.045 Struktūrvienības apmācības sastāvs 32

ATCO.D.050 Struktūrvienības apmācības priekšnosacījumi 33

ATCO.D.055 Struktūrvienības apmācības plāns 33

ATCO.D.060 Struktūrvienības apstiprinājuma kurss 34

ATCO.D.065 Teorētisko zināšanu un izpratnes pierādīšana 34

ATCO.D.070 Novērtējumi struktūrvienības apstiprinājuma kursu laikā 34

4. IEDAĻA – PRASĪBAS PAR TURPMĀKO APMĀCĪBU 34

ATCO.D.075 Turpmākā apmācība 34

ATCO.D.080 Kvalifikācijas paaugstināšanas apmācība 34

ATCO.D.085 Pārkvalifikācijas apmācība 35

5. IEDAĻA – INSTRUKTORU UN VĒRTĒTĀJU APMĀCĪBA 35

ATCO.D.090 Praktisko instruktoru apmācība 35

ATCO.D.095 Vērtētāju apmācība 35

I pielikuma 1. PAPILDINĀJUMS – VALODAS PRASMES NOVĒRTĒJUMA SKALA – VALODAS PRASMES PRASĪBAS 36

I pielikuma 2. PAPILDINĀJUMS – PAMATA APMĀCĪBA 39

1. tēma KURSA IEVADS 39

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 39

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 40

4. tēma METEOROLOĢIJA 41

5. tēma NAVIGĀCIJA 42

6. tēma GAISA KUĢI 43

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 44

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 45

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 46

I pielikuma 3. PAPILDINĀJUMS – LIDLAUKA VIZUĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*ADV*) 47

1. tēma KURSA IEVADS 47

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 47

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 48

4. tēma METEOROLOĢIJA 49

5. tēma NAVIGĀCIJA 49

6. tēma GAISA KUĢI 49

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 50

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 51

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 51

10. tēma ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS 51

11. tēma LIDLAUKI 52

I pielikuma 4. PAPILDINĀJUMS – LIDLAUKA INSTRUMENTĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME TORŅIEM – *ADI* (*TWR*) 53

1. tēma KURSA IEVADS 53

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 53

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 54

4. tēma METEOROLOĢIJA 55

5. tēma NAVIGĀCIJA 55

6. tēma GAISA KUĢI 56

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 56

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 57

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 57

10. tēma ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS 58

11. tēma LIDLAUKI 58

I pielikuma 5. PAPILDINĀJUMS – PIEEJAS PROCEDURĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*APP*) 59

1. tēma KURSA IEVADS 59

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 59

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 60

4. tēma METEOROLOĢIJA 61

5. tēma NAVIGĀCIJA 61

6. tēma GAISA KUĢI 61

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 62

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 63

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 63

10. tēma ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS 63

11. tēma LIDLAUKI 64

I pielikuma 6. PAPILDINĀJUMS – LIDOJUMU RAJONA PROCEDURĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*ACP*) 65

1. tēma KURSA IEVADS 65

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 65

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 66

4. tēma METEOROLOĢIJA 67

5. tēma NAVIGĀCIJA 67

6. tēma GAISA KUĢI 67

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 68

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 68

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 69

10. tēma ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS 69

I pielikuma 7. PAPILDINĀJUMS – PIEEJAS NOVĒROŠANAS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*APS*) 70

1. tēma KURSA IEVADS 70

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 70

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 71

4. tēma METEOROLOĢIJA 72

5. tēma NAVIGĀCIJA 72

6. tēma GAISA KUĢI 73

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 73

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 74

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 74

10. tēma ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS 75

11. tēma LIDLAUKI 75

I pielikuma 8. PAPILDINĀJUMS – LIDOJUMU RAJONA NOVĒROŠANAS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*ACS*) 76

1. tēma KURSA IEVADS 76

2. tēma AVIĀCIJAS TIESĪBAS 76

3. tēma GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA 77

4. tēma METEOROLOĢIJA 78

5. tēma NAVIGĀCIJA 78

6. tēma GAISA KUĢI 79

7. tēma CILVĒKA FAKTORI 79

8. tēma IEKĀRTAS UN SISTĒMAS 80

9. tēma PROFESIONĀLĀ VIDE 80

10. tēma ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS 81

II PIELIKUMS – ATCO.AR DAĻA – KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS 82

A APAKŠDAĻA – VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS 82

ATCO.AR.A.001 Tvērums 82

ATCO.AR.A.005 Personāls 82

ATCO.AR.A.010 Kompetento iestāžu uzdevumi 82

ATCO.AR.A.015 Līdzekļi atbilstības panākšanai 83

ATCO.AR.A.020 Informācija Aģentūrai 83

ATCO.AR.A.025 Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām 84

B APAKŠDAĻA – PĀRVALDĪBA 84

ATCO.AR.B.001 Pārvaldības sistēma 84

ATCO.AR.B.005 Uzdevumu uzticēšana kvalificētajām iestādēm 85

ATCO.AR.B.010 Pārvaldības sistēmas izmaiņas 85

ATCO.AR.B.015 Uzskaite 85

C APAKŠDAĻA – UZRAUDZĪBA UN IZPILDE 86

ATCO.AR.C.001 Uzraudzība 86

ATCO.AR.C.005 Uzraudzības programma 86

ATCO.AR.C.010 Konstatējumi un personālam piemērojamie izpildes pasākumi 87

D APAKŠDAĻA – LICENČU, KVALIFIKĀCIJAS ATZĪMJU UN APSTIPRINĀJUMU IZSNIEGŠANA, ATKĀRTOTA APSTIPRINĀŠANA, ATJAUNOŠANA, APTURĒŠANA UN ANULĒŠANA 87

ATCO.AR.D.001 Licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un atļauju izsniegšanas, atkārtotas apstiprināšanas un atjaunošanas procedūra 87

ATCO.AR.D.005 Licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu anulēšana un apturēšana 88

E APAKŠDAĻA – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJU SERTIFICĒŠANAS PROCEDŪRA UN APMĀCĪBU KURSU APSTIPRINĀŠANA 88

ATCO.AR.E.001 Mācību organizāciju pieteikšanās sertifikātam un sertificēšanas procedūra 88

ATCO.AR.E.005 Apmācību kursu un apmācību plānu apstiprināšana 89

ATCO.AR.E.010 Mācību organizāciju izmaiņas 89

ATCO.AR.E.015 Konstatējumi un koriģējošās darbības 89

F APAKŠDAĻA – ĪPAŠAS PRASĪBAS PAR AVIĀCIJAS MEDICĪNISKO SERTIFIKĀCIJU 90

1. IEDAĻA – VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS 90

ATCO.AR.F.001 Aviācijas medicīnas centri un aviācijas medicīniskā sertifikācija 90

2. IEDAĻA – DOKUMENTĀCIJA 91

ATCO.AR.F.005 Medicīniskā izziņa 91

ATCO.AR.F.010 *AME* sertifikāts 91

ATCO.AR.F.015 *AeMC* sertifikāts 91

ATCO.AR.F.020 Aviācijas medicīnas veidlapas 91

II pielikuma 1. PAPILDINĀJUMS – Licences formāts – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERA LICENCE 92

II pielikuma 2. PAPILDINĀJUMS – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJU (*ATCO TO*) SERTIFIKĀTS 98

II pielikuma 3. PAPILDINĀJUMS – AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTU (*AME*) SERTIFIKĀTS 100

II pielikuma 4. PAPILDINĀJUMS – AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRU (*AeMC*) SERTIFIKĀTS 102

III PIELIKUMS – ATCO.OR DAĻA – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJĀM UN AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRIEM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS 103

A APAKŠDAĻA – VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS 103

ATCO.OR.A.001 Tvērums 103

B APAKŠDAĻA – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJĀM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS 103

ATCO.OR.B.001 Pieteikšanās mācību organizācijas sertifikātam 103

ATCO.OR.B.005 Līdzekļi atbilstības panākšanai 103

ATCO.OR.B.010 Mācību organizācijas sertifikāta apstiprināšanas noteikumi un sniegtās privilēģijas 104

ATCO.OR.B.015 Mācību organizācijas izmaiņas 104

ATCO.OR.B.020 Derīguma uzturēšana 104

ATCO.OR.B.025 Piekļuve mācību organizācijas telpām un datiem 104

ATCO.OR.B.030 Konstatējumi 104

ATCO.OR.B.035 Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām 105

ATCO.OR.B.040 Ziņošana par atgadījumiem 105

C APAKŠDAĻA – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJU PĀRVALDĪBA 105

ATCO.OR.C.001 Mācību organizāciju pārvaldības sistēma 105

ATCO.OR.C.005 Ar līgumu nodotās darbības 105

ATCO.OR.C.010 Prasības personālam 106

ATCO.OR.C.015 Telpas un iekārtas 106

ATCO.OR.C.020 Uzskaite 106

ATCO.OR.C.025 Finansējums un apdrošināšana 106

D APAKŠDAĻA – PRASĪBAS PAR APMĀCĪBU KURSIEM UN APMĀCĪBU PLĀNIEM 107

ATCO.OR.D.001 Prasības par apmācību kursiem un apmācību plāniem 107

ATCO.OR.D.005 Eksāmenu un novērtējumu rezultāti un sertifikāti 107

E APAKŠDAĻA – PRASĪBAS AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRIEM 107

ATCO.OR.E.001 Aviācijas medicīnas centri 107

IV PIELIKUMS – ATCO.MED DAĻA – GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERIEM PIEMĒROJAMĀS MEDICĪNISKĀS PRASĪBAS 108

A APAKŠDAĻA – VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS 108

1. IEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI 108

ATCO.MED.A.001 Kompetentā iestāde 108

ATCO.MED.A.005 Darbības joma 108

ATCO.MED.A.010 Definīcijas 108

ATCO.MED.A.015 Medicīniskā konfidencialitāte 109

ATCO.MED.A.020 Medicīniskās piemērotības samazināšanās 109

ATCO.MED.A.025 *AeMC* un *AME* pienākumi 109

2. IEDAĻA – PRASĪBAS PAR MEDICĪNISKAJĀM IZZIŅĀM 110

ATCO.MED.A.030 Medicīniskās izziņas 110

ATCO.MED.A.035 Pieteikšanās medicīniskajai izziņai 110

ATCO.MED.A.040 Medicīnisko izziņu izsniegšana, atkārtota apstiprināšana un atjaunošana 110

ATCO.MED.A.045 Medicīnisko izziņu derīgums, atkārtota apstiprināšana un atjaunošana 111

ATCO.MED.A.046 Medicīniskās izziņas apturēšana vai anulēšana 111

ATCO.MED.A.050 Nosūtījums 112

B APAKŠDAĻA – PRASĪBAS PAR GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MEDICĪNISKAJĀM IZZIŅĀM 112

1. IEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI 112

ATCO.MED.B.001 Medicīnisko izziņu ierobežojumi 112

2. IEDAĻA – 3. KATEGORIJAS MEDICĪNISKO IZZIŅU PRASĪBAS 112

ATCO.MED.B.005 Vispārīgās prasības 112

ATCO.MED.B.010 Sirds un asinsvadu sistēma 113

ATCO.MED.B.015 Elpošanas sistēma 115

ATCO.MED.B.020 Gremošanas sistēma 116

ATCO.MED.B.025 Vielmaiņas un endokrīnā sistēma 116

ATCO.MED.B.030 Hematoloģija 116

ATCO.MED.B.035 Ģenitālā un urīnizvadsistēma 117

ATCO.MED.B.040 Infekcijas slimības 117

ATCO.MED.B.045 Dzemdniecība un ginekoloģija 117

ATCO.MED.B.050 Balsta un kustību aparāts 117

ATCO.MED.B.055 Psihiatrija 118

ATCO.MED.B.060 Psiholoģija 118

ATCO.MED.B.065 Neiroloģija 118

ATCO.MED.B.070 Redzes sistēma 119

ATCO.MED.B.075 Krāsu redze 120

ATCO.MED.B.080 Otorinolaringoloģija 120

ATCO.MED.B.085 Dermatoloģija 120

ATCO.MED.B.090 Onkoloģija 121

C APAKŠDAĻA – AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTI (*AME*) 121

ATCO.MED.C.001 Privilēģijas 121

ATCO.MED.C.005 Pieteikumi 121

ATCO.MED.C.010 Prasības *AME* sertifikāta izdošanai 121

ATCO.MED.C.015 Apmācību kursi aviācijas medicīnā 122

ATCO.MED.C.020 *AME* sertifikāta izmaiņas 122

ATCO.MED.C.025 *AME* sertifikātu derīgums 122

I PIELIKUMS

ATCO DAĻA

PRASĪBAS GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU LICENCĒŠANAI

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATCO.A.001 Tvērums

Šajā daļā, kas izklāstīta šajā pielikumā, noteiktas prasības gaisa satiksmes vadības dispečeru–studentu licenču un gaisa satiksmes vadības dispečeru licenču, ar tām saistīto kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu izsniegšanai, anulēšanai un apturēšanai, kā arī to derīguma un izmantošanas nosacījumi.

ATCO.A.005 Pieteikšanās licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu izsniegšanai

a) Pieteikumu licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu izsniegšanai iesniedz kompetentajai iestādei saskaņā ar tās noteikto procedūru.

b) Pieteikumu papildu kvalifikācijas atzīmju vai apstiprinājumu izsniegšanai, apstiprinājumu atkārtotai apstiprināšanai vai atjaunošanai, kā arī licences atkārtotai izsniegšanai iesniedz tai kompetentajai iestādei, kura izsniegusi minēto licenci.

c) Licence paliek tās personas īpašumā, kam tā izsniegta, ja vien kompetentā iestāde to neanulē. Licences turētājs paraksta licenci.

d) Licencē norāda visu vajadzīgo informāciju, kas saistīta ar privilēģijām, kuras sniedz licence, un tā atbilst II pielikuma 1. papildinājumā izklāstītajām prasībām.

ATCO.A.010 Licenču apmaiņa

a) Ja licences turētājam licences sniegtās privilēģijas jāizmanto citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras kompetentā iestāde izsniegusi šo licenci, licences turētājs iesniedz pieteikumu, lai savu licenci apmainītu pret licenci, kuru izsniegusi tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā licences turētājs izmantos sniegtās privilēģijas, saskaņā ar šīs iestādes noteikto procedūru, ja vien nolīgumos starp dalībvalstīm nav noteikts citādāk. Šajā nolūkā attiecīgās iestādes sniedz visu informāciju, kas nepieciešama licences apmaiņai saskaņā ar ATCO.AR.B.001. punkta c) apakšpunktā aprakstītajām procedūrām.

b) Lai veiktu licenču apmaiņu un izmantotu licences sniegtās privilēģijas citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā izsniegta licence, licences turētājam jāizpilda attiecīgās dalībvalsts noteiktās valodas prasmes prasības, kas minētas ATCO. B.030. punktā.

c) Jaunajā licencē ir ietvertas licencē norādītās kvalifikācijas atzīmes, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumi, licences apstiprinājumi un visi derīgie struktūrvienības apstiprinājumi, norādot pirmreizējās izsniegšanas datumu un derīguma termiņa beigu datumu, ja piemērojams.

d) Pēc jaunās licences saņemšanas licences turētājs iesniedz ATCO.A.005. punktā minēto pieteikumu kopā ar savu gaisa satiksmes vadības dispečera licenci, lai saņemtu jaunas kvalifikācijas atzīmes, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumus, licences apstiprinājumus vai struktūrvienības apstiprinājumus.

e) Pēc apmaiņas iepriekš izsniegtā licence jāatdod tās izdevējiestādei.

ATCO.A.015 Licences sniegto privilēģiju izmantošana un pagaidu nespēja

a) Licences sniegto privilēģiju izmantošana ir atkarīga no kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un medicīniskās izziņas derīguma.

b) Licences turētājs nedrīkst izmantot savas licences sniegtās privilēģijas, ja viņam ir šaubas par savu spēju droši izmantot licences sniegtās privilēģijas, un šādos gadījumos licences turētājam nekavējoties jāinformē attiecīgais aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs par pagaidu nespēju izmantot licences sniegtās privilēģijas.

c) Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji var deklarēt licences turētāja pagaidu nespēju, ja viņi uzzina, ka pastāv šaubas par licences turētāja spēju droši izmantot licences sniegtās privilēģijas.

d) Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji izstrādā un īsteno objektīvas, pārredzamas un nediskriminējošas procedūras, kas licences turētājam ļauj deklarēt pagaidu nespēju izmantot licences sniegtās privilēģijas saskaņā ar b) apakšpunktu, deklarēt licences turētāja pagaidu nespēju saskaņā ar c) apakšpunktu, pārvaldīt ietekmi uz ekspluatāciju pagaidu nespējas gadījumā un informēt kompetento iestādi saskaņā ar šo procedūru.

e) Procedūras, kas minētas d) apakšpunktā, iekļauj struktūrvienības kompetences shēmā saskaņā ar ATCO.B.025. punkta a) apakšpunkta 13. punktu.

ATCO.A.020 Licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu anulēšana un apturēšana

a) Kompetentā iestāde var apturēt vai anulēt licences, kvalifikācijas atzīmes un apstiprinājumus saskaņā ar ATCO.AR.D.005. punktu, ja licences turētājs neatbilst šīs daļas prasībām.

b) Ja licences turētāja licence ir anulēta, licences turētājām licence nekavējoties jāatdod kompetentajai iestādei saskaņā ar šīs iestādes noteiktajām administratīvajām procedūrām.

c) Izsniedzot gaisa satiksmes vadības dispečera licenci, tiek anulēta gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licence, un tā jāatdod kompetentajai iestādei, kura izsniedz gaisa satiksmes vadības dispečera licenci.

B APAKŠDAĻA

LICENCES, KVALIFIKĀCIJAS ATZĪMES UN APSTIPRINĀJUMI

ATCO.B.001 Gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licence

a) Gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licence pilnvaro tās turētāju sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus praktiskās apmācības instruktora uzraudzībā saskaņā ar licencē iekļauto(-ajām) kvalifikācijas atzīmi(-ēm) un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu(-iem) un saņemt kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma(-u) apmācību.

b) Gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences pretendentiem jābūt:

1) vismaz 18 gadus veciem;

2) sekmīgi beigušiem sākotnējo apmācību tādā mācību organizācijā, kas atbilst III pielikumā (ATCO.OR daļā) noteiktajām prasībām, un šī apmācība attiecas uz kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, kā paredzēts ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļā;

3) ar derīgu medicīnisko izziņu;

4) parādījušiem pietiekama līmeņa valodas prasmi saskaņā ar ATCO.B.030. punkta prasībām.

c) Gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licencē jābūt valodas prasmes apstiprinājumam(-iem) un vismaz vienai kvalifikācijas atzīmei, un, ja piemērojams, vienam kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam.

d) Gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences turētājs, kurš nav sācis izmantot šīs licences sniegtās privilēģijas viena gada laikā kopš licences izsniegšanas datuma vai ir pārtraucis šo privilēģiju izmantošanu uz laiku, kas pārsniedz vienu gadu, var atsākt vai turpināt struktūrvienības apmācību šai kvalifikācijas atzīmei tikai pēc tam, kad viņa iepriekšējo kompetenci ir novērtējusi mācību organizācija, kas atbilst III pielikuma (ATCO.OR daļas) prasībām un ir sertificēta sniegt sākotnējo apmācību saistībā ar attiecīgo kvalifikācijas atzīmi, un novērtēšanā tiek noteikts, vai licences turētājs joprojām atbilst šai kvalifikācijas atzīmei piemērojamām prasībām, un pēc tam, kad licences turētājs ir izpildījis visas apmācības prasības, kas izriet no šā novērtējuma.

ATCO.B.005 Gaisa satiksmes vadības dispečera licence

a) Gaisa satiksmes vadības dispečera licence pilnvaro tās turētāju sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus saskaņā ar licencē iekļautajām kvalifikācijas atzīmēm un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumiem un izmantot licencē iekļauto apstiprinājumu sniegtās privilēģijas.

b) Gaisa satiksmes vadības dispečera licences privilēģijās ietilpst ATCO.B.001. punkta a) apakšpunktā izklāstītās gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences privilēģijas.

c) Pirmreizējās gaisa satiksmes vadības dispečera licences pretendentiem jābūt:

1) gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences turētājiem;

2) beigušiem struktūrvienības apstiprinājuma kursu un sekmīgi nokārtojušiem attiecīgos eksāmenus un novērtējumus saskaņā ar ATCO daļas D apakšdaļas 3. iedaļas prasībām;

3) ar derīgu medicīnisko izziņu;

4) parādījušiem pietiekama līmeņa valodas prasmi saskaņā ar ATCO.B.030. punkta prasībām.

d) Gaisa satiksmes vadības dispečera licenci apstiprina, iekļaujot vienu vai vairākas kvalifikācijas atzīmes un atbilstošus kvalifikācijas atzīmes, struktūrvienības un valodas prasmes apstiprinājumus, attiecībā uz kuriem apmācība ir sekmīgi pabeigta.

e) Gaisa satiksmes vadības dispečera licences turētājs, kurš nav sācis izmantot jebkuras kvalifikācijas atzīmes sniegtās privilēģijas viena gada laikā kopš tās izsniegšanas datuma, var atsākt struktūrvienības apmācību šai kvalifikācijas atzīmei tikai pēc tam, kad viņa iepriekšējo kompetenci ir novērtējusi mācību organizācija, kas atbilst III pielikuma (ATCO.OR daļas) prasībām un ir sertificēta sniegt sākotnējo apmācību saistībā ar attiecīgo kvalifikācijas atzīmi, un novērtēšanā tiek noteikts, vai licences turētājs joprojām atbilst šai kvalifikācijas atzīmei piemērojamām prasībām, un pēc tam, kad licences turētājs ir izpildījis visas apmācības prasības, kas izriet no šā novērtējuma.

ATCO.B.010 Gaisa satiksmes vadības dispečeru kvalifikācijas atzīmes

a) Licencē iekļauj vienu vai vairākas no tālāk minētajām kvalifikācijas atzīmēm, norādot, kāda veida pakalpojumus licences turētājs drīkst sniegt:

1) lidlauka vizuālās vadības (*ADV*) kvalifikācijas atzīmi, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus lidlauka satiksmei lidlaukos, kuros nav publiskotu instrumentālās vadības pieejas vai pacelšanās procedūru;

2) lidlauka instrumentālās vadības (*ADI*) kvalifikācijas atzīmi, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumu lidlauka satiksmē lidlaukos, kuros ir publiskotas instrumentālās vadības pieejas vai pacelšanās procedūras, un tai pievieno vismaz vienu no ATCO.B.015. punkta a) apakšpunktā aprakstītajiem kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumiem;

3) pieejas procedurālās vadības (*APP*) kvalifikācijas atzīmi, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus ielidojošiem, izlidojošiem vai tranzītā esošiem gaisa kuģiem, neizmantojot novērošanas iekārtas;

4) pieejas novērošanas vadības (*APS*) kvalifikācijas atzīmi, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus ielidojošiem, izlidojošiem vai tranzītā esošiem gaisa kuģiem, izmantojot novērošanas iekārtas;

5) lidojumu rajona procedurālās vadības (*ACP*) kvalifikācijas atzīmi, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, neizmantojot novērošanas iekārtas;

6) lidojumu rajona novērošanas vadības (*ACS*) kvalifikācijas atzīmi, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, izmantojot novērošanas iekārtas.

b) Kvalifikācijas atzīmes turētājs, kas pārtraucis izmantot ar šo kvalifikācijas atzīmi saistītās privilēģijas uz četriem vai vairākiem iepriekšējiem secīgiem gadiem, var atsākt struktūrvienības apmācību šai kvalifikācijas atzīmei tikai pēc tam, kad viņa iepriekšējo kompetenci ir novērtējusi mācību organizācija, kas atbilst III pielikuma (ATCO.OR daļas) prasībām un ir sertificēta veikt apmācību saistībā ar attiecīgo kvalifikācijas apstiprinājumu, un novērtēšanā tiek noteikts, vai konkrētā persona joprojām atbilst šīs kvalifikācijas atzīmes nosacījumiem, un pēc tam, kad šī persona ir izpildījusi visas apmācības prasības, kas izriet no šā novērtējuma.

ATCO.B.015 Kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumi

a) Kvalifikācijas atzīmei "Lidlauka instrumentālā vadība" (*ADI*) jāietver vismaz viens no tālāk minētajiem apstiprinājumiem:

1) gaisa satiksmes vadības (*AIR*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents veikt gaisa satiksmes vadību gaisa kuģiem, kas lido lidlauka tuvumā un uz skrejceļa;

2) lidlauka satiksmes vadības (*GMC*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents veikt lidlauka satiksmes vadību;

3) lidlauka zonas vadības (*TWR*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt lidlauka vadības pakalpojumus. *TWR* apstiprinājumā ietilpst *AIR* un *GMC* apstiprinājumu privilēģijas;

4) lidlauka satiksmes novērošanas vadības (*GMS*) apstiprinājums, kas piešķirts papildus lidlauka satiksmes vadības apstiprinājumam vai lidlauka zonas vadības apstiprinājumam un norāda, ka licences turētājs ir kompetents veikt lidlauka satiksmes vadību, izmantojot lidlauka skrejceļu satiksmes sistēmas;

5) lidlauka radiolokatora vadības (*RAD*) apstiprinājums, kas piešķirts papildus gaisa satiksmes vadības apstiprinājumam vai lidlauka zonas vadības apstiprinājumam un norāda, ka licences turētājs ir kompetents veikt lidlauka vadību ar novērošanas radiolokācijas iekārtām.

b) Kvalifikācijas atzīmē "Pieejas novērošanas vadība" (*APS*) var būt vismaz viens no tālāk minētajiem apstiprinājumiem:

1) precīzas pieejas radiolokatora (*PAR*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents gaisa kuģiem nodrošināt no zemes vadītu precīzu pieeju, izmantojot precīzas pieejas radiolokatora iekārtas pēdējā posmā pirms skrejceļa;

2) pieejas novērošanas radiolokatora (*SRA*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents gaisa kuģiem nodrošināt no zemes vadītu neprecīzu pieeju, izmantojot novērošanas iekārtas pēdējā posmā pirms skrejceļa;

3) termināla vadības (*TCL*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents, izmantojot jebkādas novērošanas iekārtas, sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, kas darbojas konkrētā termināla zonā un/vai tai blakus esošos sektoros.

c) Lidojumu rajona procedurālās vadības (*ACP*) kvalifikācijas atzīmē var būt okeāna rajona vadības (*OCN*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, kas darbojas okeāna kontroles zonā.

d) Kvalifikācijas atzīmē "Lidojumu rajona novērošanas vadība" (*ACS*) var būt vismaz viens no tālāk minētajiem apstiprinājumiem:

1) termināla vadības (*TCL*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus, izmantojot jebkādas novērošanas iekārtas, gaisa kuģiem, kas darbojas konkrētā termināla zonā un/vai tai blakus esošos sektoros;

2) okeāna rajona vadības (*OCN*) apstiprinājums, kas norāda, ka licences turētājs ir kompetents sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, kas darbojas okeāna kontroles zonā.

ATCO.B.020 Struktūrvienības apstiprinājumi

a) Struktūrvienības apstiprinājums pilnvaro licences turētāju uz gaisa satiksmes pakalpojumu struktūrvienības atbildību sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus atsevišķam sektoram, sektoru grupai un/vai darba vietām.

b) Struktūrvienības apstiprinājuma pretendentiem jābūt sekmīgi pabeigušiem struktūrvienības apstiprinājuma kursu saskaņā ar ATCO daļas D apakšdaļas 3. iedaļas prasībām.

c) Pēc ATCO.A.010. punktā aprakstītās licences apmaiņas struktūrvienības apstiprinājuma pretendentiem papildus b) apakšpunkta prasībām jāizpilda arī ATCO.D.060. punkta f) apakšpunkta prasības.

d) Gaisa satiksmes vadības dispečeriem, kuri sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus gaisa kuģiem, ar kuriem veic pārbaudes lidojumu, kompetentā iestāde var noteikt papildu prasības, kas jāizpilda līdztekus b) apakšpunkta prasībām.

e) Struktūrvienības apstiprinājums ir derīgs tik ilgi, cik noteikts struktūrvienības kompetences shēmā. Šis laika periods nepārsniedz trīs gadus.

f) Struktūrvienības apstiprinājumu derīguma periods sākotnējās izsniegšanas un atjaunošanas gadījumā sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc novērtējuma sekmīgas pabeigšanas.

g) Struktūrvienības apstiprinājumi jāapstiprina atkārtoti, ja:

1) pretendents licences privilēģijas ir izmantojis obligāto stundu skaitu, kas norādīts struktūrvienības kompetences shēmā;

2) struktūrvienības apstiprinājuma derīguma periodā pretendents ir izgājis kvalifikācijas paaugstināšanas apmācību saskaņā ar struktūrvienības kompetences shēmu;

3) pretendenta kompetence ir novērtēta saskaņā ar struktūrvienības kompetences shēmu ne agrāk kā trīs mēnešus pirms struktūrvienības apstiprinājuma derīguma termiņa beigu datuma.

h) Struktūrvienības apstiprinājumus atkārtoti apstiprina, ja trīs mēnešu laikā tieši pirms to derīguma termiņa beigu datuma ir izpildītas g) apakšpunktā norādītās prasības. Šādos gadījumos derīguma termiņu rēķina no derīguma termiņa beigu datuma.

i) Ja struktūrvienības apstiprinājumu atkārtoti apstiprina pirms h) apakšpunktā norādītā perioda, tā derīguma termiņš sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc datuma, kurā tika sekmīgi pabeigts novērtējums, ja ir izpildītas arī g) apakšpunkta 1. un 2. punkta prasības.

j) Ja struktūrvienības apstiprinājuma derīguma termiņš ir beidzies, licences turētājs sekmīgi pabeidz struktūrvienības apstiprinājuma kursu saskaņā ar ATCO daļas D apakšdaļas 3. iedaļas prasībām, lai atjaunotu apstiprinājumu.

ATCO.B.025 Struktūrvienības kompetences shēma

a) Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs izveido struktūrvienības kompetences shēmas, un kompetentā iestāde tās apstiprina. Struktūrvienības kompetences shēmā ir vismaz šādi elementi:

1) struktūrvienības apstiprinājuma derīguma termiņš atbilstoši ATCO.B.020. punkta e) apakšpunktam;

2) maksimālais nepārtrauktais periods, kurā struktūrvienības apstiprinājuma derīguma termiņa laikā netiek izmantotas tā sniegtās privilēģijas. Šis periods nepārsniedz 90 kalendārās dienas;

3) obligātais struktūrvienības apstiprinājuma privilēģiju izmantošanas stundu skaits konkrētā laika periodā, kas nedrīkst pārsniegt 12 mēnešus, kā noteikts ATCO.B.020. punkta g) apakšpunkta 1. punktā. Praktiskās apmācības instruktoriem, kuri izmanto *OJTI* apstiprinājuma privilēģijas, laikam, kas pavadīts, sniedzot instruktāžu, jāsastāda maksimāli 50 % no struktūrvienības apstiprinājuma atkārtotai apstiprināšanai nepieciešamā stundu skaita;

4) procedūras, kas veicamas gadījumā, ja licences turētājs neatbilst a) apakšpunkta 2. un 3. punktā norādītajām prasībām;

5) procesi kompetences novērtēšanai, tostarp kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības priekšmetu novērtēšanai saskaņā ar ATCO.D.080. punkta b) apakšpunktu;

6) procesi, kurus izmantojot eksaminē nepieciešamās teorētiskās zināšanas un izpratni kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu sniegto privilēģiju izmantošanai;

7) procesi turpmākās apmācības tēmu, apakštēmu, mērķu un apmācības metožu noteikšanai;

8) kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības minimālais ilgums un biežums;

9) procesi, kurus izmantojot eksaminē teorētiskās zināšanas un/vai novērtē praktiskās iemaņas, kas gūtas pārkvalifikācijas apmācībā, tostarp minimālās sekmīgās atzīmes eksāmenos;

10) procesi, kas veicami nesekmīga eksāmena vai novērtējuma gadījumā, tostarp pārsūdzības procesi;

11) apmācības personāla kvalifikācija, funkcijas un pienākumi;

12) procedūra, ar kuru nodrošina, ka praktiskās apmācības instruktori ir praktiski pielietojuši instruktāžas paņēmienus procedūrās, kurās paredzēts sniegt instruktāžu saskaņā ar ATCO.C.010. punkta b) apakšpunkta 3. punktu un ATCO.C.030. punkta b) apakšpunkta 3. punktu;

13) procedūras, kas veicamas, lai deklarētu un pārvaldītu pagaidu nespēju izmantot licences sniegtās privilēģijas, kā arī informētu kompetento iestādi saskaņā ar ATCO.A.015. punkta d) apakšpunktu;

14) to pierakstu uzskaite, kas jāsaglabā saistībā ar turpmāko apmācību un novērtējumiem saskaņā ar ATCO.AR.B.015. punktu;

15) procesi un pamatojums struktūrvienības kompetences shēmas pārskatīšanai un grozīšanai, kā arī iesniegšanai kompetentajā iestādē. Struktūrvienības kompetences shēma jāpārskata vismaz reizi trijos gados.

b) Lai izpildītu a) apakšpunkta 3. punktā norādītās prasības, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji uzskaita, cik stundu katrs licences turētājs izmanto sava struktūrvienības apstiprinājuma sniegtās privilēģijas, strādājot sektorā, sektoru grupā un/vai *ATC* struktūrvienības darba vietās, un pēc pieprasījuma izsniedz šos datus kompetentajām iestādēm un licences turētājam.

c) Ieviešot a) apakšpunkta 4. un 13. punktā minētās procedūras, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji nodrošina tādu mehānismu pielietošanu, kas garantē taisnīgu attieksmi pret licences turētājiem, kuru apstiprinājumu derīguma termiņu nevar pagarināt.

ATCO.B.030 Valodas prasmes apstiprinājums

a) Gaisa satiksmes vadības dispečeri un gaisa satiksmes vadības dispečeri–studenti nedrīkst izmantot savu licenču dotās privilēģijas, ja viņiem nav derīga valodas prasmes apstiprinājuma angļu valodā un, ja piemērojams, valodā(-ās), kuru (-as) dalībvalstis drošības nolūkos noteikušas *ATC* struktūrvienībai saskaņā ar informāciju Aeronavigācijas informatīvajās publikācijās. Valodas prasmes apstiprinājumā jānorāda valoda(-as), tās/to prasmes līmenis(-ņi) un derīguma termiņa beigu datums(-i).

b) Valodas prasmes līmeni nosaka pēc novērtējuma skalas, kas iekļauta I pielikuma 1. papildinājumā.

c) Ikviena valodas prasmes apstiprinājuma pretendentam saskaņā ar b) apakšpunktā minēto novērtējuma skalu jāpierāda vismaz operatīvā līmeņa (ceturtā līmeņa) valodas prasme.

Lai to izdarītu, pretendentam jāspēj:

1) efektīvi sazināties gan tikai balss kontakta (telefons/rācija), gan klātienes kontakta situācijās;

2) precīzi un skaidri sazināties par parastām, konkrētām un ar darbu saistītām tēmām;

3) lietot piemērotu komunikācijas stratēģiju ziņojumu apmaiņā, kā arī atpazīt un atrisināt pārpratumus vispārīgā vai ar darbu saistītā kontekstā;

4) veiksmīgi un relatīvi viegli tikt galā ar lingvistiskām grūtībām, ko izraisa sarežģījumi vai negaidīts notikumu pavērsiens pretendentam citādi labi zināmas parastas darba situācijas vai saziņas uzdevuma kontekstā; un

5) lietot aeronavigācijas vidē saprotamu dialektu vai izrunu.

d) Neskarot c) apakšpunktu, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs var pieprasīt paaugstināta līmeņa (piektā līmeņa) valodas prasmi pēc I pielikuma 1. papildinājumā dotās novērtējuma skalas, ja konkrētās kvalifikācijas atzīmes vai apstiprinājuma operatīvās darbības nosacījumi prasa augstāku valodas prasmes līmeni nepārkāpjamu drošības apsvērumu dēļ. Šādai prasībai ir jābūt nediskriminējošai, samērīgai, pārredzamai, un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējam, kurš vēlas piemērot augstāku valodas prasmes līmeni, tā ir objektīvi jāpamato un kompetentai iestādei tā ir jāapstiprina.

e) Valodas prasmi pierāda ar sertifikātu, kas apliecina novērtējuma rezultātu.

ATCO.B.035 Valodas prasmes apstiprinājuma derīgums

a) Atkarībā no valodas prasmes līmeņa, kas noteikts atbilstoši I pielikuma 1. papildinājumam, valodas prasmes apstiprinājuma derīgums ir šāds:

1) operatīvais līmenis (ceturtais līmenis) – trīs gadi kopš novērtējuma datuma;

2) paaugstināts līmenis (piektais līmenis) – seši gadi kopš novērtējuma datuma;

3) eksperta līmenis (sestais līmenis):

i) deviņi gadi kopš novērtējuma datuma – angļu valodai;

ii) neierobežoti – visām citām valodām, kas minētas ATCO.B.030. punkta a) apakšpunktā.

b) Valodas prasmes apstiprinājuma derīguma termiņš sākotnējās izsniegšanas un atjaunošanas gadījumā sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc valodas prasmes novērtējuma sekmīgas nokārtošanas.

c) Valodas prasmes apstiprinājumus atkārtoti apstiprina pēc tam, kad sekmīgi nokārtots valodas prasmes novērtējums, kuru veic triju mēnešu laikā tieši pirms derīguma termiņa beigu datuma. Šādos gadījumos jauno derīguma termiņu rēķina no derīguma termiņa beigu datuma.

d) Ja valodas prasmes apstiprinājumu atkārtoti apstiprina pirms c) apakšpunktā minētā perioda, tā derīguma termiņš sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc datuma, kurā sekmīgi nokārtots valodas prasmes novērtējums.

e) Kad valodas prasmes apstiprinājuma derīguma termiņš ir beidzies, licences turētājam sekmīgi jānokārto valodas prasmes novērtējums, lai viņa apstiprinājums tiktu atjaunots.

ATCO.B.040 Valodas prasmes novērtēšana

a) Valodas prasmi pierāda ar kompetentās iestādes apstiprinātu novērtēšanas metodi, kurā norāda:

1) novērtējuma izpildes procesu;

2) vērtētāju kvalifikāciju;

3) pārsūdzības procedūru.

b) Valodas prasmes novērtēšanas iestādēm jāatbilst prasībām, ko kompetentās iestādes noteikušas saskaņā ar ATCO.AR. A.010. punktu.

ATCO.B.045 Valodu apmācība

a) Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji nodrošina valodu apmācības pieejamību, lai gaisa satiksmes vadības dispečeri varētu uzturēt nepieciešamo valodas prasmes līmeni. Šī apmācība ir pieejama:

1) operatīvā līmeņa (ceturtā līmeņa) valodas prasmes apstiprinājuma turētājiem;

2) licences turētājiem, kuriem nav iespējas regulāri pielietot savu valodas prasmi, lai to saglabātu.

b) Valodu apmācību var nodrošināt arī kā turpmāko apmācību.

C APAKŠDAĻA

INSTRUKTORIEM UN VĒRTĒTĀJIEM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS

1. IEDAĻA

Instruktori

ATCO.C.001 Teorijas instruktori

a) Teorētisko apmācību drīkst vadīt tikai attiecīgi kvalificēti instruktori.

b) Teorijas instruktors ir attiecīgi kvalificēts, ja:

1) viņam ir gaisa satiksmes vadības dispečera licence un/vai pasniedzamajam mācību priekšmetam piemērota profesionālā kvalifikācija, un/vai viņš mācību organizācijai pierādījis pietiekamas zināšanas un pieredzi;

2) viņš mācību organizācijai pierādījis instruktāžas prasmes.

ATCO.C.005 Praktiskie instruktori

Persona drīkst vadīt praktisko apmācību tikai tad, ja šai personai ir gaisa satiksmes vadības dispečera licence ar praktiskās apmācības instruktora (*OJTI*) apstiprinājumu vai komplekso trenažieru instruktora (*STDI*) apstiprinājumu.

ATCO.C.010 Praktiskās apmācības instruktora (*OJTI*) privilēģijas

a) *OJTI* apstiprinājums tā turētāju pilnvaro veikt praktisko apmācību un uzraudzību operatīvajās darba vietās, attiecībā uz kurām viņam ir derīgs struktūrvienības apstiprinājums, un ar kompleksajiem trenažieriem, attiecībā uz kuriem viņam ir kvalifikācijas atzīmes.

b) *OJTI* apstiprinājuma turētāji savas privilēģijas drīkst izmantot tikai tad, ja viņi:

1) vismaz divus gadus ir pielietojuši tā kvalifikācijas apstiprinājuma privilēģijas, par kuru sniegs instruktāžu;

2) vismaz sešus iepriekšējos mēnešus ir pielietojuši tāda derīga struktūrvienības apstiprinājuma privilēģijas, par kuru sniegs instruktāžu;

3) ir praktiski apguvuši instruktāžas prasmes procedūrās, par kurām plāno sniegt instruktāžu.

c) Divu gadu laika periodu, kas minēts b) apakšpunkta 1. punktā, kompetentā iestāde pēc mācību organizācijas pieprasījuma var saīsināt, bet tas nedrīkst būt īsāks par vienu gadu.

ATCO.C.015 Pieteikšanās praktiskās apmācības instruktora apstiprinājumam

OJTI apstiprinājuma pretendentiem jābūt:

a) gaisa satiksmes vadības dispečera licencei ar derīgu struktūrvienības apstiprinājumu;

b) pielietojušiem gaisa satiksmes vadības dispečera licences sniegtās privilēģijas vismaz divu gadu laikā tieši pirms pieteikšanās. Kompetentā iestāde pēc mācību organizācijas pieprasījuma šo periodu var saīsināt, bet tas nedrīkst būt īsāks par vienu gadu, un

c) viena gada laikā pirms pieteikuma iesniegšanas sekmīgi pabeigušiem praktiskās instruktāžas paņēmienu kursu, kurā tiek mācītas nepieciešamās zināšanas un pedagoģiskās prasmes, un ir tikuši pienācīgi novērtēti.

ATCO.C.020 Praktiskās apmācības instruktora apstiprinājuma derīgums

a) *OJTI* apstiprinājums ir derīgs trīs gadus.

b) *OJTI* apstiprinājumu var atkārtoti apstiprināt pēc tam, kad tā derīguma termiņa laikā ir sekmīgi pabeigta kvalifikācijas paaugstināšanas apmācība par praktiskajām instruktāžas iemaņām un ir izpildītas ATCO.C.015. punkta a) un b) apakšpunkta prasības.

c) Ja *OJTI* apstiprinājuma derīguma termiņš ir beidzies, to var atjaunot:

1) piedaloties kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībā par praktiskajām instruktāžas iemaņām; un

2) sekmīgi nokārtojot praktiskā instruktora kompetences novērtējumu

viena gada laikā pirms pieteikšanās apstiprinājuma atjaunošanai, ja ir izpildītas ATCO.C.015. punkta a) un b) apakšpunkta prasības.

d) *OJTI* apstiprinājuma pirmreizējās izsniegšanas un atjaunošanas gadījumā derīguma termiņš sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc novērtējuma sekmīgas nokārtošanas.

e) Ja nav izpildītas ATCO.C.015. punkta a) un b) apakšpunkta prasības, *OJTI* apstiprinājumu var apmainīt pret *STDI* apstiprinājumu, ja tiek nodrošināta atbilstība ATCO.C.040. punkta b) un c) apakšpunkta prasībām.

ATCO.C.025 Pagaidu *OJTI* atļauja

a) Ja nav iespējams nodrošināt atbilstību ATCO.C.010. punkta b) apakšpunkta 2. punkta prasībām, kompetentā iestāde var piešķirt pagaidu *OJTI* atļauju, pamatojoties uz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēja veiktu drošības analīzi.

b) Pagaidu *OJTI* atļauju, kas minēta a) apakšpunktā, var piešķirt personām, kurām ir derīgs *OJTI* apstiprinājums, kas izsniegts saskaņā ar ATCO.C.015. punkta prasībām.

c) Pagaidu *OJTI* atļauja, kas minēta a) apakšpunktā, ļauj vadīt tikai tādu instruktāžu, kas nepieciešama izņēmuma situācijām, un tās derīguma termiņš nedrīkst pārsniegt vienu gadu vai saskaņā ar ATCO.C.015. punktu izsniegta *OJTI* apstiprinājuma derīguma termiņu, izvēloties īsāko periodu.

ATCO.C.030 Komplekso trenažieru instruktora (*STDI*) privilēģijas

a) *STDI* apstiprinājums tā turētāju pilnvaro sniegt praktisko apmācību ar kompleksajiem trenažieriem:

1) sākotnējās apmācības praktiskajos mācību priekšmetos;

2) struktūrvienības apmācībā, kas nav OJT; un

3) turpmākajā apmācībā.

Ja *STDI* pasniedz iepriekšējo *OJT*, nepieciešams, lai viņam būtu vai būtu bijis attiecīgais struktūrvienības apstiprinājums.

b) *STDI* apstiprinājuma turētāji savas privilēģijas drīkst izmantot tikai tad, ja viņi ir:

1) guvuši vismaz divu gadu pieredzi attiecībā uz kvalifikācijas atzīmi, par kuru vadīs instruktāžu;

2) pierādījuši zināšanas par pašreizējo ekspluatācijas praksi;

3) praktiski apguvuši instruktāžas paņēmienus procedūrās, par kurām plāno sniegt instruktāžu.

c) Neskarot b) apakšpunkta 1. punktu:

1) pamata apmācībai der jebkādas kvalifikācijas atzīmes;

2) kvalifikācijas atzīmes apmācību par īpašiem un atlasītiem darbības uzdevumiem var nodrošināt *STDI*, kam ir kvalifikācijas atzīme, kura attiecas uz konkrēto īpašo un atlasīto darbības uzdevumu.

ATCO.C.035 Pieteikšanās komplekso trenažieru instruktora apstiprinājumam

STDI apstiprinājuma pretendentiem jābūt:

a) pielietojušiem gaisa satiksmes vadības dispečera licences sniegtās privilēģijas attiecībā uz jebkuru kvalifikācijas atzīmi vismaz divus gadus; un

b) viena gada laikā pirms pieteikuma iesniegšanas sekmīgi pabeigušiem praktiskās instruktāžas paņēmienu kursu, kurā tiek mācītas nepieciešamās zināšanas un pedagoģiskās prasmes, izmantojot teorētiskās un praktiskās metodes, un ir tikuši pienācīgi novērtēti.

ATCO.C.040 Komplekso trenažieru instruktora apstiprinājuma derīgums

a) *STDI* apstiprinājums ir derīgs trīs gadus.

b) *STDI* apstiprinājumu var atkārtoti apstiprināt pēc tam, kad tā derīguma periodā sekmīgi pabeigta kvalifikācijas paaugstināšanas apmācība par praktiskajām instruktāžas iemaņām un pašreizējo ekspluatācijas praksi.

c) Ja *STDI* apstiprinājuma derīguma termiņš ir beidzies, to var atjaunot:

1) piedaloties kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībā par praktiskajām instruktāžas iemaņām un pašreizējo ekspluatācijas praksi; un

2) sekmīgi nokārtojot praktiskā instruktora kompetences novērtējumu

viena gada laikā pirms pieteikšanās atjaunošanai.

d) Pirmreizējās izsniegšanas un atjaunošanas gadījumā *STDI* apstiprinājuma derīguma termiņš sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc novērtējuma sekmīgas nokārtošanas.

2. IEDAĻA

Vērtētāji

ATCO.C.045 Vērtētāja privilēģijas

a) Tikai personas, kurām ir vērtētāja apstiprinājums, drīkst veikt novērtējumus.

b) Vērtētāja apstiprinājums pilnvaro tā turētājus veikt novērtējumus:

1) sākotnējās apmācības laikā, lai izsniegtu gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licenci vai lai izsniegtu jaunu kvalifikācijas atzīmi un/vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, ja piemērojams;

2) attiecībā uz iepriekšējo kompetenci saskaņā ar ATCO.B.001. punkta d) apakšpunktu un ATCO.B.010. punkta b) apakšpunktu;

3) attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem–studentiem, lai izsniegtu struktūrvienības apstiprinājumu un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumus, ja piemērojams;

4) attiecībā uz gaisa satiksmes vadības dispečeriem, lai izsniegtu struktūrvienības apstiprinājumu un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumus, ja piemērojams, kā arī atkārtoti apstiprinātu un atjaunotu struktūrvienības apstiprinājumu;

5) attiecībā uz praktisko instruktoru pretendentiem vai vērtētāju pretendentiem, ja panākta atbilstība d) apakšpunkta 2.–4. punkta prasībām.

c) Vērtētāja apstiprinājuma turētāji savas privilēģijas drīkst izmantot tikai tad, ja:

1) viņiem ir vismaz divu gadu pieredze attiecībā uz kvalifikācijas atzīmi un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu (-iem), par kuru(-iem) viņi veiks vērtēšanu; un

2) viņi ir pierādījuši zināšanas par pašreizējo ekspluatācijas praksi.

d) Papildus c) apakšpunktā noteiktajām prasībām vērtētāja apstiprinājuma turētāji apstiprinājuma sniegtās privilēģijas drīkst pielietot tikai:

1) novērtējumiem nolūkā izsniegt, atkārtoti apstiprināt un atjaunot struktūrvienības apstiprinājumu, ja viņiem ar novērtējumu saistītais struktūrvienības apstiprinājums ir vismaz vienu gadu pirms attiecīgā novērtējuma veikšanas;

2) pretendenta kompetences novērtēšanai, lai izsniegtu vai atjaunotu *STDI* apstiprinājumu, ja viņiem ir *STDI* vai *OJTI* apstiprinājums un viņi vismaz trīs gadus ir pielietojuši šā apstiprinājuma sniegtās privilēģijas;

3) pretendenta kompetences novērtēšanai, lai izsniegtu vai atjaunotu *OJTI* apstiprinājumu, ja viņiem ir *OJTI* apstiprinājums un viņi vismaz trīs gadus ir pielietojuši šā apstiprinājuma sniegtās privilēģijas;

4) pretendenta kompetences novērtēšanai, lai izsniegtu vai atjaunotu vērtētāja apstiprinājumu, ja viņi vismaz trīs gadus ir pielietojuši vērtētāja apstiprinājuma sniegtās privilēģijas.

e) Veicot novērtējumu nolūkā izsniegt un atjaunot struktūrvienības apstiprinājumu un nodrošināt uzraudzību operatīvajā darba vietā, vērtētājam nepieciešams arī *OJTI* apstiprinājums, vai arī vērtēšanā jāpiedalās *OJTI*, kam ir derīgs struktūrvienības apstiprinājums, kas saistīts ar veicamo novērtējumu.

ATCO.C.050 Personīga ieinteresētība

Vērtētāji nedrīkst veikt novērtējumus, ja varētu būt ietekmēta viņu objektivitāte.

ATCO.C.055 Pieteikšanās vērtētāja apstiprinājumam

Vērtētāja apstiprinājuma pretendentiem jābūt:

a) pielietojušiem gaisa satiksmes vadības dispečera licences sniegtās privilēģijas vismaz divus gadus; un

b) viena gada laikā pirms pieteikuma iesniegšanas sekmīgi pabeigušiem vērtētāja kursu, kurā tiek mācītas nepieciešamās zināšanas un prasmes, izmantojot teorētiskās un praktiskās metodes, un ir tikuši pienācīgi novērtēti.

ATCO.C.060 Vērtētāja apstiprinājuma derīgums

a) Vērtētāja apstiprinājums ir derīgs trīs gadus.

b) Vērtētāja apstiprinājumu var atkārtoti apstiprināt pēc tam, kad tā derīguma termiņa laikā sekmīgi pabeigta kvalifikācijas paaugstināšanas apmācība par vērtēšanas iemaņām un pašreizējo ekspluatācijas praksi.

c) Ja vērtētāja apstiprinājuma derīguma termiņš ir beidzies, to var atjaunot:

1) piedaloties kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībā par vērtēšanas iemaņām un pašreizējo ekspluatācijas praksi; un

2) sekmīgi nokārtojot vērtētāja kompetences novērtējumu

viena gada laikā pirms pieteikšanās atjaunošanai.

d) Pirmreizējās izsniegšanas un atjaunošanas gadījumā vērtētāja apstiprinājuma derīguma termiņš sākas ne vēlāk kā 30 dienas pēc novērtējuma sekmīgas nokārtošanas.

ATCO.C.065 Pagaidu vērtētāja atļauja

a) Ja ATCO.C.045. punkta d) apakšpunkta 1. punktā paredzēto prasību nevar izpildīt, kompetentā iestāde personām, kurām ir vērtētāja apstiprinājums, kas izsniegts saskaņā ar ATCO.C.055. punkta prasībām, var atļaut veikt ATCO.C.045. punkta b) apakšpunkta 3. un 4. punktā minētos novērtējumus, kas nepieciešami izņēmuma situācijās vai vērtējuma neatkarīguma nodrošināšanai, ar nosacījumu, ka ir ievērotas b) un c) apakšpunktā noteiktās prasības.

b) Attiecībā uz izņēmuma situācijām nepieciešams, lai vērtētāja apstiprinājuma turētājam vismaz vienu gadu pirms attiecīgā novērtējuma veikšanas būtu arī ar novērtējumu saistītais struktūrvienības apstiprinājums ar saistīto kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums. Atļauja ļauj veikt tikai tādus vērtējumus, kas nepieciešami izņēmuma situācijām, un tās derīguma termiņš nedrīkst pārsniegt vienu gadu vai saskaņā ar ATCO.C.055. punktu izsniegta vērtētāja apstiprinājuma derīguma termiņu, izvēloties īsāko periodu.

c) Ņemot vērā periodiskumu, lai nodrošinātu vērtējuma neatkarīgumu, nepieciešams, lai vērtētāja apstiprinājuma turētājam vismaz vienu gadu pirms attiecīgā novērtējuma veikšanas būtu arī ar novērtējumu saistītais struktūrvienības apstiprinājums ar saistīto kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums. Atļaujas derīguma termiņu nosaka kompetentā iestāde, bet tas nepārsniedz saskaņā ar ATCO.C.055. punktu izsniegta vērtētāja apstiprinājuma derīguma termiņu.

d) Pagaidu vērtētāja atļaujas izsniegšanas nolūkā b) un c) apakšpunktā minēto iemeslu dēļ kompetentā iestāde var pieprasīt, lai aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs iesniedz drošības analīzi.

D APAKŠDAĻA

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU APMĀCĪBA

1. IEDAĻA

Vispārīgās prasības

ATCO.D.001 Gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācības mērķi

Gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācība ietver visus teorētiskos kursus, praktiskos vingrinājumus, tostarp simulācijas, un praktisko apmācību, kas nepieciešami, lai iegūtu un uzturētu prasmi sniegt drošus, sakārtotus un ātrus gaisa satiksmes vadības pakalpojumus.

ATCO.D.005 Gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācības veidi

a) Gaisa satiksmes vadības dispečeru apmācībai ir šādi veidi:

1) sākotnējā apmācība, pēc kuras piešķir gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licenci vai papildu kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu un kurā ietilpst:

i) "pamata apmācība" – teorētiskā un praktiskā apmācība, kurā sniedz pamatzināšanas un praktiskās iemaņas par ekspluatācijas pamata procedūrām;

ii) "kvalifikācijas atzīmes apmācība" – teorētiskā un praktiskā apmācība, kurā sniedz zināšanas un praktiskās iemaņas saistībā ar konkrētu kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu;

2) struktūrvienības apmācība, pēc kuras piešķir gaisa satiksmes vadības dispečera licenci, piešķir kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, validē kvalifikācijas atzīmi(-es) vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu(-us) un/vai piešķir vai atjauno struktūrvienības apstiprinājumu. Šajā apmācībā ir šādas fāzes:

i) pārejas apmācības fāze, kuras galvenais mērķis ir sniegt zināšanas un izpratni par konkrētajai vietai specifiskām ekspluatācijas procedūrām un ar konkrētiem uzdevumiem saistītiem aspektiem; un

ii) praktiskās apmācības fāze, kas ir struktūrvienības apmācības pēdējā fāze, kurā iepriekš apgūto ar darbu saistīto ikdienišķo informāciju un prasmes integrē praksē kvalificēta praktiskās apmācības instruktora uzraudzībā reālā satiksmes situācijā;

iii) papildus i) un ii) punktam struktūrvienības apstiprinājumam(-iem), kura(-u) gadījumā jāsaskaras ar sarežģītas un blīvas satiksmes situācijām, ir nepieciešama iepriekšējas praktiskās apmācības fāze, kurā nostiprina iepriekš iegūto kvalifikācijas atzīmes ikdienišķo informāciju un prasmes un apmācāmo personu sagatavo reālām satiksmes situācijām, ar kurām var saskarties attiecīgajā struktūrvienībā;

3) turpmākā apmācība, kas izstrādāta licences apstiprinājumu derīguma uzturēšanai un kuru veido šādi elementi:

i) kvalifikācijas paaugstināšanas apmācība;

ii) pārkvalifikācijas apmācība, ja nepieciešams.

b) Papildus a) apakšpunktā minētajiem apmācības veidiem gaisa satiksmes vadības dispečeri var saņemt šāda veida apmācību:

1) praktisko instruktoru apmācība, pēc kuras piešķir, atkārtoti apstiprina vai atjauno *OJTI* vai *STDI* apstiprinājumu;

2) vērtētāju apmācība, pēc kuras piešķir, atkārtoti apstiprina vai atjauno vērtētāja apstiprinājumu.

2. IEDAĻA

Prasības par sākotnējo apmācību

ATCO.D.010 Sākotnējās apmācības sastāvs

a) Sākotnējā apmācībā, kas paredzēta gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences pretendentiem vai papildu kvalifikācijas atzīmes un/vai, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma saņemšanai, ir šādi elementi:

1) pamata apmācība, kas ietver visus I pielikuma 2. papildinājumā minētos mācību priekšmetus, tēmas un apakštēmas; un

2) kvalifikācijas atzīmes apmācība, kas ietver mācību priekšmetus, tēmas un apakštēmas no vismaz vienas tālāk minētās kvalifikācijas atzīmes:

i) lidlauka vizuālās vadības kvalifikācijas atzīme – *ADV*, definēta I pielikuma 3. papildinājumā;

ii) lidlauka instrumentālās vadības kvalifikācijas atzīme torņiem – *ADI (TWR)*, definēta šīs regulas I pielikuma 4. papildinājumā;

iii) pieejas procedurālās vadības kvalifikācijas atzīme – *APP*, definēta I pielikuma 5. papildinājumā;

iv) lidojumu rajona procedurālās vadības kvalifikācijas atzīme – *ACP*, definēta I pielikuma 6. papildinājumā;

v) pieejas novērošanas vadības kvalifikācijas atzīme – *APS*, definēta I pielikuma 7. papildinājumā;

vi) lidojumu rajona novērošanas vadības kvalifikācijas atzīme – *ACS*, definēta I pielikuma 8. papildinājumā.

b) Papildu kvalifikācijas atzīmes apmācībā jāietver mācību priekšmeti, tēmas un apakštēmas, kas attiecas uz vismaz vienu no a) apakšpunkta 2. punktā minētajām kvalifikācijas atzīmēm.

c) Apmācība, kas paredzēta kvalifikācijas atzīmes atkārtotai aktivizēšanai pēc iepriekšējās kompetences nesekmīga novērtējuma saskaņā ar ATCO.B.010. punkta b) apakšpunktu, jāizstrādā atbilstoši minētā novērtējuma rezultātam.

d) Apmācībā par tādu kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, kas nav minēts ATCO.B.015. punkta a) apakšpunkta 3. punktā, jāiekļauj mācību priekšmeti, tēmas un apakštēmas, ko mācību organizācija izstrādājusi un apstiprinājusi kā apmācību kursa daļu.

e) Pamata apmācību un/vai kvalifikācijas atzīmes apmācību var papildināt ar mācību priekšmetiem, tēmām un apakštēmām, kas ir papildinoši vai īpaši attiecas uz funkcionālajiem gaisa telpas blokiem (*FAB*) vai nacionālo vidi.

ATCO.D.015 Sākotnējās apmācības plāns

Sākotnējās apmācības plānu izveido mācību organizācija un apstiprina kompetentā iestāde. Plānā jābūt vismaz šādiem elementiem:

a) sākotnējās apmācības kursa sastāvs atbilstoši ATCO.D.010. punktam;

b) sākotnējās apmācības kursa struktūra atbilstoši ATCO.D.020. punkta b) apakšpunktam;

c) sākotnējās apmācības kursa(-u) pasniegšanas procedūra;

d) mācību metodes;

e) sākotnējās apmācības kursa(-u) minimālais un maksimālais ilgums;

f) pamatojoties uz ATCO.D.010. punkta b) apakšpunktu, process sākotnējās apmācības kursa(-u) pielāgošanai, lai pienācīgi ņemtu vērā sekmīgi pabeigtu pamata apmācības kursu;

g) eksaminēšanas un novērtēšanas procedūras saskaņā ar ATCO.D.025. un ATCO.D.035. punktu, kā arī veiktspējas mērķi saskaņā ar ATCO.D.030. un ATCO.D.040. punktu;

h) apmācības personāla kvalifikācija, funkcijas un pienākumi;

i) procedūra apmācības priekšlaicīgai pārtraukšanai;

j) pārsūdzības procedūra;

k) norādes, kuri ar sākotnējo apmācību saistītie dokumenti ir jāpatur;

l) procedūras un pamatojums sākotnējās apmācības plāna pārskatīšanai un grozīšanai, kā arī iesniegšanai kompetentajā iestādē. Sākotnējās apmācības plāns jāpārskata ne retāk kā ik pēc trim gadiem.

ATCO.D.020 Pamata apmācības un kvalifikācijas atzīmes apmācības kursi

a) Pamata apmācību un kvalifikācijas atzīmes apmācību pasniedz kā atsevišķus vai integrētus kursus.

b) Pamata apmācības un kvalifikācijas atzīmes apmācības kursus vai integrēto sākotnējās apmācības kursu izstrādā un pasniedz mācību organizācijas un apstiprina kompetentā iestāde.

c) Ja sākotnējo apmācību nodrošina integrēta kursa veidā, skaidri jāizšķir eksāmeni un novērtējumi attiecībā uz:

   1) pamata apmācību; un

   2) katru kvalifikācijas atzīmes apmācību.

d) Sākotnējās apmācības sekmīgu pabeigšanu vai kvalifikācijas atzīmes apmācības sekmīgu pabeigšanu nolūkā saņemt papildu kvalifikācijas atzīmi apliecina ar sertifikātu, kuru izsniedz mācību organizācija.

e) Pamata apmācības sekmīgu pabeigšanu apliecina sertifikāts, kuru mācību organizācija izsniedz pēc pretendenta pieprasījuma.

ATCO.D.025 Pamata apmācības eksāmeni un novērtējums

a) Pamata apmācības kursos jāietver teorētisko zināšanu eksāmens(-i) un novērtējums(-i).

b) Teorētisko zināšanu eksāmenu(-us) ir nokārtojuši tie pretendenti, kuri ieguvuši vismaz 75 % no attiecīgā eksāmena kopējās atzīmes.

c) ATCO.D.030. punktā minētos veiktspējas mērķus novērtē, izmantojot uzdevumu daļas trenažieri vai simulatoru.

d) Novērtējumu(-us) ir nokārtojuši tie pretendenti, kuri konsekventi uzrāda nepieciešamo ATCO.D.030. punktā minēto veiktspēju un kuru rīcība atbilst prasītajiem kritērijiem par drošām darbībām gaisa satiksmes vadības pakalpojumu jomā.

ATCO.D.030 Pamata apmācības veiktspējas mērķi

Novērtējumā(-os) jāizvērtē šādi veiktspējas mērķi:

a) darba vietas aprīkojuma pārbaudīšana un lietošana;

b) situācijas pārzināšanas attīstīšana un uzturēšana, uzraugot satiksmi un identificējot gaisa kuģus, kad piemērojams;

c) lidojuma datu displeja(-u) uzraudzīšana un atjaunināšana;

d) attiecīgās frekvences pastāvīgas uzraudzības uzturēšana klausoties;

e) atbilstošu atļauju, instrukciju un satiksmes informācijas izdošana;

f) apstiprinātās frazeoloģijas izmantošana;

g) efektīva komunikācija;

h) nošķiršanas noteikumu piemērošana;

i) koordinācijas pielietošana pēc nepieciešamības;

j) simulētai gaisa telpai noteikto procedūru piemērošana;

k) gaisa kuģu potenciālu savstarpējo konfliktu konstatēšana;

l) darbību prioritātes ievērošana;

m) piemērotu nošķiršanas metožu izvēlēšanās.

ATCO.D.035 Kvalifikācijas atzīmes apmācības eksāmeni un novērtējums

a) Kvalifikācijas atzīmes apmācības kursos jāietver teorētisko zināšanu eksāmens(-i) un novērtējums(-i).

b) Teorētisko zināšanu eksāmenu(-us) ir nokārtojuši tie pretendenti, kuri ieguvuši vismaz 75 % no attiecīgā eksāmena kopējās atzīmes.

c) Novērtējuma(-u) pamatā jābūt ATCO.D.040. punktā aprakstītajiem kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķiem.

d) Novērtējumu(-us) veic, izmantojot simulatoru.

e) Novērtējumu(-us) ir nokārtojuši tie pretendenti, kuri konsekventi uzrāda nepieciešamo ATCO.D.040. punktā aprakstīto veiktspēju un kuru rīcība atbilst prasītajiem kritērijiem par drošām darbībām gaisa satiksmes vadības pakalpojumu jomā.

ATCO.D.040 Kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķi

a) Katram kvalifikācijas atzīmes apmācības kursam definē kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķus un to uzdevumus.

b) Kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķi nosaka, ka pretendentam:

1) jāpierāda spēja pārvaldīt gaisa satiksmi tā, lai panāktu drošus, sakārtotus un ātrus pakalpojumus; un

2) jāspēj tikt galā ar sarežģītas un blīvas satiksmes situācijām.

c) Papildus b) apakšpunktā noteiktajam ar lidlauka vizuālās vadības (*ADV*) un lidlauka instrumentālās vadības (*ADI*) kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķiem pārliecinās, ka pretendenti:

1) tiek galā ar darba slodzi un sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus noteiktajā viņiem uzticētajā lidlauka zonā; un

2) lidlauka satiksmei piemēro lidlauka vadības metodes un ekspluatācijas procedūras.

d) Papildus b) apakšpunktā noteiktajam ar pieejas procedurālās vadības kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķiem pārliecinās, ka pretendenti:

1) tiek galā ar darba slodzi un sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus noteiktajā viņiem uzticētajā pieejas vadības zonā; un

2) piemēro procedurālo pieejas vadību, plānošanas metodes un ekspluatācijas procedūras ielidojošajai, gaidošajai, izlidojošajai un tranzīta satiksmei.

e) Papildus b) apakšpunktā noteiktajam ar pieejas novērošanas vadības kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķiem pārliecinās, ka pretendenti:

1) tiek galā ar darba slodzi un sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus noteiktajā viņiem uzticētajā pieejas vadības zonā; un

2) piemēro pieejas novērošanas vadību, plānošanas metodes un ekspluatācijas procedūras ielidojošajai, gaidošajai, izlidojošajai un tranzīta satiksmei.

f) Papildus b) apakšpunktā noteiktajam ar lidojumu rajona procedurālās vadības kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķiem pārliecinās, ka pretendenti:

1) tiek galā ar darba slodzi un sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus noteiktajā viņiem uzticētajā lidojumu rajona vadības zonā; un

2) lidojumu rajona satiksmei piemēro procedurālo zonas vadību, plānošanas metodes un ekspluatācijas procedūras.

g) Papildus b) apakšpunktā noteiktajam ar lidojumu rajona novērošanas vadības kvalifikācijas atzīmes apmācības veiktspējas mērķiem pārliecinās, ka pretendenti:

1) tiek galā ar darba slodzi un sniedz gaisa satiksmes vadības pakalpojumus noteiktajā viņiem uzticētajā lidojumu rajona vadības zonā; un

2) lidojumu rajona satiksmei piemēro lidojumu rajona novērošanas vadību, plānošanas metodes un ekspluatācijas procedūras.

3. IEDAĻA

Prasības par struktūrvienības apmācību

ATCO.D.045 Struktūrvienības apmācības sastāvs

a) Struktūrvienības apmācībā jābūt apmācības kursam(-iem) par katru struktūrvienības apstiprinājumu, kas izveidots *ATC* struktūrvienībā saskaņā ar struktūrvienības apmācības plānā noteikto.

b) Struktūrvienības apstiprinājuma kursu(-us) izstrādā un pasniedz mācību organizācijas saskaņā ar ATCO. D.060. punkta prasībām un apstiprina kompetentā iestāde.

c) Struktūrvienības apmācībā jāietver apmācība par tālāk minēto:

1) ekspluatācijas procedūras;

2) ar uzdevumu saistīti aspekti;

3) ārkārtas un avārijas situācijas; un

4) cilvēka faktori.

ATCO.D.050 Struktūrvienības apmācības priekšnosacījumi

Struktūrvienības apmācību drīkst sākt tikai personas, kurām ir:

a) gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licence ar attiecīgu kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu; vai

b) gaisa satiksmes vadības dispečera licence ar attiecīgu kvalifikācijas atzīmi un, ja piemērojams, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu,

ja ir izpildītas ATCO.B.001. punkta d) apakšpunktā un ATCO.B.010. punkta b) apakšpunktā noteiktās prasības.

ATCO.D.055 Struktūrvienības apmācības plāns

a) Struktūrvienības apmācības plānu katrai ATC struktūrvienībai nosaka mācību organizācija, un to apstiprina kompetentā iestāde.

b) Struktūrvienības apmācības plānā jābūt vismaz šādiem elementiem:

1) kvalifikācijas atzīmes un apstiprinājumi, par kuriem veic apmācību;

2) struktūrvienības apmācības struktūra;

3) struktūrvienības apstiprinājuma kursa(-u) uzskaitījums atbilstoši ATCO.D.060. punktam;

4) struktūrvienības apstiprinājuma kursa pasniegšanas procedūra;

5) mācību metodes;

6) minimālais struktūrvienības apstiprinājuma kursa(-u) ilgums;

7) process struktūrvienības apstiprinājuma kursa(-u) pielāgošanai, lai pienācīgi ņemtu vērā iegūtās kvalifikācijas atzīmes un/vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumus un pretendentu pieredzi, ja piemērojams;

8) procedūras teorētisko zināšanu un izpratnes parādīšanai atbilstoši ATCO.D.065. punkta prasībām, tostarp eksāmenu skaits, biežums un veids, kā arī eksāmena nokārtošanas atzīme, kam jābūt vismaz 75 % apmērā no kopējās attiecīgā eksāmena atzīmes;

9) novērtēšanas procedūras saskaņā ar ATCO.D.070. punkta prasībām, tostarp novērtējumu skaits un biežums;

10) apmācības personāla kvalifikācija, funkcijas un pienākumi;

11) procedūra apmācības priekšlaicīgai pārtraukšanai;

12) pārsūdzības procedūra;

13) norādes, kuri ar struktūrvienības apmācību saistītie dokumenti ir jāpatur;

14) ar katru struktūrvienības apstiprinājumu saistīto konstatēto ārkārtas un avārijas situāciju uzskaitījums;

15) procedūra un pamatojums struktūrvienības apmācības plāna pārskatīšanai un grozīšanai, kā arī iesniegšanai kompetentajā iestādē. Struktūrvienības apmācības plāns jāpārskata ne retāk kā ik pēc trim gadiem.

ATCO.D.060 Struktūrvienības apstiprinājuma kurss

a) Struktūrvienības apstiprinājuma kursā ietilpst nepieciešamo struktūrvienības apmācības fāžu kombinācija struktūrvienības apstiprinājuma izdošanai vai atjaunošanai licencē. Katrā kursā jāiekļauj šādi elementi:

1) pārejas apmācības fāze;

2) praktiskās apmācības fāze.

Ja nepieciešams, saskaņā ar ATCO.D.005. punkta a) apakšpunkta 2. punktu jāiekļauj iepriekšējas praktiskās apmācības fāze.

b) Šā punkta a) apakšpunktā minētās struktūrvienības apmācības fāzes pasniedz atsevišķi vai integrētā veidā.

c) Struktūrvienības apstiprinājuma kursos nosaka mācību programmu un veiktspējas mērķus saskaņā ar ATCO.D.045. punkta c) apakšpunktu un kursus rīko saskaņā struktūrvienības apmācības plānu.

d) Struktūrvienības apstiprinājuma kursi, kuros ietverta kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma(-u) apmācība atbilstoši ATCO.B.015. punkta prasībām, jāpapildina ar papildu apmācību, kas ļauj iegūt konkrētajam kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam nepieciešamās prasmes.

e) Apmācībā par tādu kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, kas nav minēts ATCO.B.015. punkta a) apakšpunkta 3. punktā, jābūt mācību priekšmetiem, mācību priekšmetu mērķiem, tēmām un apakštēmām, ko mācību organizācija izstrādājusi un kas apstiprināti kā apmācību kursa daļa.

f) Struktūrvienības apstiprinājuma kursi, kurus apgūst pēc licenču apmaiņas, jāpielāgo tā, lai tajos tiktu iekļauti sākotnējās apmācības elementi, kas saistīti ar funkcionālajiem gaisa telpas blokiem vai nacionālo vidi.

ATCO.D.065 Teorētisko zināšanu un izpratnes pierādīšana

Teorētiskās zināšanas un izpratni pierāda ar eksāmeniem.

ATCO.D.070 Novērtējumi struktūrvienības apstiprinājuma kursu laikā

a) Pretendenta novērtēšanu veic ekspluatācijas vidē normālos ekspluatācijas apstākļos vismaz vienu reizi praktiskās apmācības beigās.

b) Ja struktūrvienības apstiprinājuma kursā ietilpst iepriekšējas praktiskās apmācības fāze, pretendenta prasmes novērtē ar komplekso trenažieri vismaz šīs fāzes beigās.

c) Neskarot a) apakšpunktu, komplekso trenažieri var izmantot struktūrvienības apstiprinājuma novērtējumā, lai pierādītu spēju pielietot tādas apmācībā pasniegtās procedūras, ar kurām novērtēšanas laikā nesaskaras ekspluatācijas vidē.

4. IEDAĻA

Prasības par turpmāko apmācību

ATCO.D.075 Turpmākā apmācība

Turpmāko apmācību veido kvalifikācijas paaugstināšanas un pārkvalifikācijas apmācības kursi, un to pasniedz saskaņā ar struktūrvienības kompetences shēmā iekļautajām prasībām atbilstoši ATCO.B.025. punktam.

ATCO.D.080 Kvalifikācijas paaugstināšanas apmācība

a) Kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības kursu(-us) izstrādā un nodrošina mācību organizācijas un apstiprina kompetentā iestāde.

b) Kvalifikācijas paaugstināšanas apmācību izstrādā tā, lai pārskatītu, nostiprinātu vai uzlabotu gaisa satiksmes vadības dispečeru zināšanas un prasmes nodrošināt drošu, sakārtotu un ātru gaisa satiksmes plūsmu, un apmācībā jāiekļauj vismaz šādi elementi:

1) apmācība par standarta praksi un procedūrām, apstiprinātās frazeoloģijas izmantošana un efektīva komunikācija;

2) apmācība par ārkārtas un avārijas situācijām, apstiprinātās frazeoloģijas izmantošana un efektīva komunikācija; un

3) apmācība par cilvēka faktoriem.

c) Jānosaka kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības kursu mācību programma, un, ja mācību priekšmets paredz gaisa satiksmes vadības dispečeru prasmju atsvaidzināšanu, jāizstrādā arī veiktspējas mērķi.

ATCO.D.085 Pārkvalifikācijas apmācība

a) Pārkvalifikācijas apmācības kursu(-us) izstrādā un nodrošina mācību organizācijas un apstiprina kompetentā iestāde.

b) Pārkvalifikācijas apmācību izstrādā, lai sniegtu zināšanas un prasmes, kas vajadzīgas ekspluatācijas vides izmaiņu gadījumā, un mācību organizācijas nodrošina šīs mācības, ja izmaiņu drošības novērtējumā secināts, ka šāda apmācība ir nepieciešama.

c) Pārkvalifikācijas apmācības kursiem nosaka:

1) piemēroto mācību metodi un kursa ilgumu, ievērojot izmaiņu raksturu un apmēru; un

2) pārkvalifikācijas apmācības eksaminācijas un/vai novērtēšanas metodes.

d) Pārkvalifikācijas apmācība jāpasniedz, pirms gaisa satiksmes vadības dispečeri pielieto savas licences dotās privilēģijas mainītajā ekspluatācijas vidē.

5. IEDAĻA

Instruktoru un vērtētāju apmācība

ATCO.D.090 Praktisko instruktoru apmācība

a) Praktisko instruktoru apmācību izstrādā un nodrošina mācību organizācijas, un tajā ir šādi elementi:

1) *OJTI* un/vai *STDI* praktiskās instruktāžas paņēmienu kurss, iekļaujot novērtējumu;

2) kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības kurss par praktiskajām instruktāžas iemaņām;

3) praktisko instruktoru kompetences novērtēšanas metode(-es).

b) Šā punkta a) apakšpunktā minētos apmācības kursus un novērtēšanas metodes apstiprina kompetentā iestāde.

ATCO.D.095 Vērtētāju apmācība

a) Vērtētāju apmācību izstrādā un nodrošina mācību organizācijas, un tajā ir šādi elementi:

1) vērtētāju apmācības kurss, iekļaujot novērtējumu;

2) kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības kurss par vērtēšanas prasmēm;

3) vērtētāju kompetences novērtēšanas metode(-es).

b) Šā punkta a) apakšpunktā minētos apmācības kursus un novērtēšanas metodes apstiprina kompetentā iestāde.

I pielikuma 1. papildinājums

VALODAS PRASMES NOVĒRTĒJUMA SKALA – VALODAS PRASMES PRASĪBAS

Valodu prasmes novērtējuma skala: eksperta līmenis, paaugstināts līmenis un operatīvais līmenis

Līmenis	Izruna Izmanto dialektu un/vai izrunu, kas saprotama aeronautiskajās aprindās	Struktūra Attiecīgo gramatisko uzbūvi un teikumu paraugus nosaka uzdevumam atbilstošās valodas funkcijas	Vārdu krājums	Valodas veiklība	Saprašana	Mijiedarbība
Eksperta 6	Izruna, uzsvars, ritms un intonācija, ko iespējami ietekmē pirmā valoda vai reģionālas variācijas, tomēr gandrīz nekad netraucē uztveres vieglumam.	Pastāvīgi tiek veiksmīgi pārvaldīta gan pamata, gan sarežģīta gramatiskā uzbūve un teikumu paraugi.	Vārdu krājuma apjoms un precizitāte ir pietiekama, lai efektīvi sazinātos plašā zināmu un nezināmu tematu dažādībā. Vārdu krājums ir raksturīgs sarunvalodai, niansēts un reģistra jutīgs.	Spēj runāt izvērsti ar dabisku plūdumu, bez piepūles. Dažādo runas plūdumu stilistiska efekta labad, piemēram, uzsver galveno nozīmi. Spontāni izmanto atbilstošas sarunu zīmes un pārejas.	Saprašana pastāvīgi ir precīza gandrīz visos kontekstos un ietver sevī valodniecisku un kultūras smalkumus.	Mijiedarbojas bez pūlēm gandrīz visās situācijās. Jutīgs pret verbāliem un neverbāliem mājieniem un atbilstoši uz tiem reaģē.
Paaugstināts 5	Izruna, uzsvars, ritms un intonācija, ko iespējami ietekmē pirmā valoda vai reģionālas variācijas, retos gadījumos traucē uztveres vieglumam.	Pastāvīgi tiek labi veidota pamata gramatiskā teikumu uzbūve un paraugi. Mēģina lietot arī sarežģītu teikuma uzbūvi, taču ar kļūdām, kas dažreiz maina teikuma jēgu.	Vārdu krājuma apjoms un precizitāte ir pietiekama, lai efektīvi sazinātos par vienkāršām, konkrētām un uz darbu attiecināmām tēmām. Pastāvīgi un veiksmīgi veido parafrāzes. Reizēm vārdu krājums ir idiomātisks.	Spēj runāt ilgi ar relatīvu vieglumu par pazīstamām tēmām, taču neizmanto runas plūsmas dažādošanu kā stilistisku līdzekli. Var izmantot atbilstošas sarunu zīmes vai pārejas.	Saprašana ir precīza, runājot par vienkāršām, konkrētām un uz darbu attiecināmām tēmām, un lielākoties precīza, kad runātājs sastopas ar valodniecisku vai situatīvu sarežģījumu vai neparedzētu notikumu pavērsienu. Spēj saprast virkni runas variāciju (dialekts un/vai akcents) vai reģistru.	Atbildes ir tūlītējas, atbilstošas un informatīvas. Runātāja/klausītāja attiecības pārvalda efektīvi.

Līmenis	Izruna Izmanto dialektu un/vai izrunu, kas saprotama aeronautiskajās aprindās	Struktūra Attiecīgo gramatisko uzbūvi un teikumu paraugus nosaka uzdevumam atbilstošās valodas funkcijas	Vārdu krājums	Valodas veiklība	Saprašana	Mijiedarbība
Operatīvs 4	Izruna, uzsvars, ritms un intonācija, ko ietekmē pirmā valoda vai reģionālas variācijas, dažreiz traucē uztveres vieglumam.	Pamata teikuma gramatiskā uzbūve un teikumu paraugi tiek izmantoti radoši un parasti tiek labi pārvaldīti. Var gadīties kļūdas, it īpaši neparastos vai neparedzētos apstākļos, taču tas reti kad traucē uztvert teikuma jēgu.	Vārdu krājuma apjoms un precizitāte ir pietiekama, lai efektīvi sazinātos par vienkāršām, konkrētām un uz darbu attiecināmām tēmām. Bieži spēj veidot veiksmīgas parafrāzes, kad neparastos vai negaidītos apstākļos pietrūkst vārdu krājuma.	Noteiktā ritmā valodu pagausina. Brīžiem valodas veiklība var pazust, kad notiek pāreja no iestudētas vai frāžainas runas uz spontānu mijiedarbību, taču tas netraucē efektīvi sazināties. Ierobežots sarunu zīmju un pāreju lietojums. Paužu aizpildījums uzmanību nenovērš.	Galvenokārt izpratne ir precīza, runājot par vienkāršām, konkrētām un uz darbu attiecināmām tēmām, kad akcents vai izmantotā variācija ir pietiekami saprotama šīs valodas lietotāju starptautiskajai sabiedrībai. Kad runātājs sastopas ar valodniecisku vai situatīvu sarežģījumu vai neparedzētu notikumu pavērsienu, izpratne var būt gausāka vai arī prasa noskaidrošanas stratēģijas pielietojumu.	Parasti atbildes ir tūlītējas, atbilstošas un informatīvas. Uzsāk un uztur informācijas apmaiņu pat neparedzēta notikumu pavērsiena gadījumā. Adekvāti atrisina acīmredzamus pārpratumus, pārbaudot, apstiprinot un noskaidrojot.

Valodu prasmes novērtējuma skala: pirmsoperatīvais līmenis, pamata līmenis un pirmspamata līmenis

Līmenis	Izruna Izmanto dialektu un/vai izrunu, kas saprotama aeronautiskajās aprindās	Struktūra Attiecīgo gramatisko uzbūvi un teikumu paraugus nosaka uzdevumam atbilstošās valodas funkcijas	Vārdu krājums	Valodas veiklība	Saprašana	Mijiedarbība
Pirmsoperatīvs 3	Izruna, uzsvars, ritms un intonācija, ko ietekmē pirmā valoda vai reģionālas variācijas, bieži traucē uztveres vieglumam.	Pamata teikuma gramatiskā uzbūve un teikumu paraugi, kas saistīti ar paredzamām situācijām, ne vienmēr tiek labi pārvaldīti. Kļūdas bieži traucē uztvert teikuma jēgu.	Vārdu krājuma apjoms un precizitāte bieži ir pietiekama, lai sazinātos par vienkāršām, konkrētām vai uz darbu attiecināmām tēmām, taču diapazons ir ierobežots, un vārdu izvēle bieži vien nav atbilstoša. Ja nav vārdu krājuma, nespēj veiksmīgi veidot parafrāzes.	Veido valodas fragmentus, taču frāzējums un pauzes bieži ir neatbilstošas. Vilcināšanās vai lēnums valodas veidošanā var kavēt efektīvu saziņu. Paužu aizpildījums reizēm novērš uzmanību.	Saprašana bieži ir precīza, runājot par vienkāršām, konkrētām un uz darbu attiecināmām tēmām, kad akcents vai izmantotā variācija ir pietiekami saprotama šīs valodas lietotāju starptautiskajai sabiedrībai. Var nesaprast valodniecisku vai situatīvu sarežģījumu vai neparedzētu notikumu pavērsienu.	Dažreiz atbildes ir tūlītējas, atbilstošas un informatīvas. Var uzsākt un uzturēt informācijas apmaiņu ar pietiekamu vieglumu, ja runa ir par zināmām tēmām un paredzamām situācijām. Visumā neveiksmīga, risinot neparedzētu notikumu pavērsienu.

Līmenis	Izruna Izmanto dialektu un/vai izrunu, kas saprotama aeronautiskajās aprindās	Struktūra Attiecīgo gramatisko uzbūvi un teikumu paraugus nosaka uzdevumam atbilstošās valodas funkcijas	Vārdu krājums	Valodas veiklība	Saprašana	Mijiedarbība
Pamata 2	Izrunu, uzsvaru, ritmu un intonāciju smagi ietekmē pirmā valoda vai reģionālās variācijas, kas bieži traucē uztveres vieglumam.	Uzrāda tikai ierobežotu dažu vienkāršu iegaumētu gramatisko struktūru un teikumu paraugu pārvaldījumu.	Ierobežots vārdu krājuma apjoms, ko veido tikai izolēti vārdi un iegaumētas frāzes.	Var veidot ļoti īsus, izolētus, iegaumētus izteikumus ar biežām pauzēm un traucējošu frāžu izpildījumu, meklējot izteicienus un mēģinot artikulēt mazāk zināmus vārdus.	Saprašana aprobežojas ar izolētām, iegaumētām frāzēm, ja tās tiek uzmanīgi un lēni artikulētas.	Atbilde prasa ilgu laiku un bieži ir neatbilstoša. Mijiedarbība I ierobežota ar vienkāršu ikdienišķas informācijas apmaiņu.
Pirmspamata 1	Valoda veidota līmenī, kas ir zemāks par elementāro līmeni.	Valoda veidota līmenī, kas ir zemāks par elementāro līmeni.	Valoda veidota līmenī, kas ir zemāks par elementāro līmeni.	Valoda veidota līmenī, kas ir zemāks par elementāro līmeni.	Valoda veidota līmenī, kas ir zemāks par elementāro līmeni.	Valoda veidota līmenī, kas ir zemāks par elementāro līmeni.

I pielikuma 2. papildinājums

PAMATA APMĀCĪBA

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa; ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 1. punkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTRB 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTRB 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTRB 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTRB 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTRB 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTRB 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTRB 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTRB 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

INTRB 3. TĒMA – IEVADS PAR *ATC* NĀKOTNI

INTRB 3.1. apakštēma – Darba izredzes

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAWB 1. TĒMA – IEVADS AVIĀCIJAS TIESĪBĀS

LAWB 1.1. apakštēma – Aviācijas tiesību nozīmīgums

LAWB 2. TĒMA – STARPTAUTISKĀS ORGANIZĀCIJAS

LAWB 2.1. apakštēma – *ICAO*

LAWB 2.2. apakštēma – Eiropas aģentūras un citas aģentūras

LAWB 2.3. apakštēma – Aviācijas asociācijas

LAWB 3. TĒMA – VALSTS ORGANIZĀCIJAS

LAWB 3.1. apakštēma – Mērķis un funkcija

LAWB 3.2. apakštēma – Valsts likumdošanas procedūras

LAWB 3.3. apakštēma – Kompetentā iestāde

LAWB 3.4. apakštēma – Valsts aviācijas asociācijas

LAWB 4. TĒMA – *ATS* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAWB 4.1. apakštēma – Drošības noteikumi

LAWB 4.2. apakštēma – Drošības pārvaldības sistēma

LAWB 5. TĒMA – NOTEIKUMI

LAWB 5.1. apakštēma – Mērvienības

LAWB 5.2. apakštēma – *ATCO* licencēšana/sertifikācija

LAWB 5.3. apakštēma – Pārskats par *ANS* un *ATS*

LAWB 5.4. apakštēma – Lidojumu noteikumi

LAWB 5.5. apakštēma – Gaisa telpa un *ATS* maršruti

LAWB 5.6. apakštēma – Lidojuma plāns

LAWB 5.7. apakštēma – Lidlauki

LAWB 5.8. apakštēma – Gaidīšanas procedūras *IFR* lidojumiem

LAWB 5.9. apakštēma – Gaidīšanas procedūras *VFR* lidojumiem

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATMB 1. TĒMA – GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATMB 1.1. apakštēma – Mērvienību piemērošana

ATMB 1.2. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojums

ATMB 1.3. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATMB 1.4. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums

ATMB 1.5. apakštēma – Gaisa satiksmes konsultatīvais pakalpojums

ATMB 1.6. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATMB 1.7. apakštēma – Gaisa telpas pārvaldība (*ASM*)

ATMB 2. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATMB 2.1. apakštēma – Altimetrija

ATMB 2.2. apakštēma – Pārejas līmenis

ATMB 2.3. apakštēma – Līmeņu piešķiršana

ATMB 3. TĒMA – RADIOTELEFONIJA (*RTF*)

ATMB 3.1. apakštēma – *RTF* vispārējās ekspluatācijas procedūras

ATMB 4. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATMB 4.1. apakštēma – *ATC* atļauju veids un saturs

ATMB 4.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATMB 5. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATMB 5.1. apakštēma – Koordinācijas principi, veidi un saturs

ATMB 5.2. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATMB 5.3. apakštēma – Koordinācijas līdzekļi

ATMB 6. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATMB 6.1. apakštēma – Datu iegūšana

ATMB 6.2. apakštēma – Datu pārvaldība

ATMB 7. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATMB 7.1. apakštēma – Vertikālā distancēšana un procedūras

ATMB 7.2. apakštēma – Horizontālā distancēšana un procedūras

ATMB 7.3. apakštēma – Vizuālā distancēšana

ATMB 7.4. apakštēma – Lidlauka distancēšana un procedūras

ATMB 7.5. apakštēma – Distancēšana, pamatojoties uz *ATS* uzraudzības sistēmām

ATMB 7.6. apakštēma – Pēcstrūklas turbulences distancēšana

ATMB 8. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATMB 8.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATMB 8.2. apakštēma – Zemes drošības tīkli

ATMB 9. TĒMA – PRAKTISKĀS PAMATPRASMES

ATMB 9.1. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATMB 9.2. apakštēma – Praktiskās pamatprasmes, kas attiecas uz visām kvalifikācijas atzīmēm

ATMB 9.3. apakštēma – Praktiskās pamatprasmes, kas attiecas uz lidlauku

ATMB 9.4. apakštēma – Praktiskās pamatprasmes, kas attiecas uz uzraudzību

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

METB 1. TĒMA – IEVADS METEOROLOĢIJĀ

METB 1.1. apakštēma – Mērvienību piemērošana

METB 1.2. apakštēma – Aviācija un meteoroloģija

METB 1.3. apakštēma – Meteoroloģiskā dienesta organizācija

METB 2. TĒMA – ATMOSFĒRA

METB 2.1. apakštēma – Sastāvs un struktūra

METB 2.2. apakštēma – Standarta atmosfēra

METB 2.3. apakštēma – Siltums un temperatūra

METB 2.4. apakštēma – Ūdens atmosfērā

METB 2.5. apakštēma – Gaisa spiediens

METB 3. TĒMA – ATMOSFĒRAS CIRKULĀCIJA

METB 3.1. apakštēma – Gaisa vispārējā cirkulācija

METB 3.2. apakštēma – Gaisa masas un frontālās sistēmas

METB 3.3. apakštēma – Mezoskalas sistēmas

METB 3.4. apakštēma – Vējš

METB 4. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

METB 4.1. apakštēma – Mākoņi

METB 4.2. apakštēma – Nokrišņu veidi

METB 4.3. apakštēma – Redzamība

METB 4.4. apakštēma – Meteoroloģiskie apdraudējumi

METB 5. TĒMA – METEOROLOĢISKĀ INFORMĀCIJA AVIĀCIJAI

METB 5.1. apakštēma – Paziņojumi un ziņojumi

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAVB 1. TĒMA – IEVADS NAVIGĀCIJĀ

NAVB 1.1. apakštēma – Mērvienību piemērošana

NAVB 1.2. apakštēma – Navigācijas mērķis un izmantošana

NAVB 2. TĒMA – ZEME

NAVB 2.1. apakštēma – Zemes izvietojums un griešanās

NAVB 2.2. apakštēma – Koordinātu sistēma, virziens un attālums

NAVB 2.3. apakštēma – Pievilkšanas spēks

NAVB 3. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAVB 3.1. apakštēma – Kartogrāfija un projekcijas

NAVB 3.2. apakštēma – Aviācijā izmantotās kartes

NAVB 4. TĒMA – NAVIGĀCIJAS PAMATI

NAVB 4.1. apakštēma – Vēja ietekme

NAVB 4.2. apakštēma – Ātrums

NAVB 4.3. apakštēma – Vizuālā navigācija

NAVB 4.4. apakštēma – Navigācijas aspekti lidojumu plānošanā

NAVB 5. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAVB 5.1. apakštēma – Uz zemes bāzētas sistēmas

NAVB 5.2. apakštēma – Inerciālās navigācijas sistēmas

NAVB 5.3. apakštēma – Satelīta sistēmas

NAVB 5.4. apakštēma – Instrumentālās pieejas procedūras

NAVB 6. TĒMA – VEIKTSPĒJAS NAVIGĀCIJA (*PBN*)

NAVB 6.1. apakštēma – Zonālās navigācijas principi un priekšrocības

NAVB 6.2. apakštēma – Ievads *PBN*

NAVB 6.3. apakštēma – *PBN* pielietojumi

NAVB 7. TĒMA – NAVIGĀCIJAS ATTĪSTĪBA

NAVB 7.1. apakštēma – Turpmākā attīstība

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFTB 1. TĒMA – IEVADS PAR GAISA KUĢIEM

ACFTB 1.1. apakštēma – Mērvienību piemērošana

ACFTB 1.2. apakštēma – Aviācija un gaisa kuģi

ACFTB 2. TĒMA – LIDOJUMA PRINCIPI

ACFTB 2.1. apakštēma – Spēki, kas iedarbojas uz gaisa kuģi

ACFTB 2.2. apakštēma – Gaisa kuģa konstrukcijas elementi un vadība

ACFTB 2.3. apakštēma – Lidojuma režīmu diapazons

ACFTB 3. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFTB 3.1. apakštēma – Gaisa kuģu kategorijas

ACFTB 3.2. apakštēma – Pēcstrūklas turbulences kategorijas

ACFTB 3.3. apakštēma – *ICAO* pieejas kategorijas

ACFTB 3.4. apakštēma – Vides kategorijas

ACFTB 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFTB 4.1. apakštēma – Atzīšana

ACFTB 4.2. apakštēma – Veiktspējas dati

ACFTB 5. TĒMA – GAISA KUĢU DZINĒJI

ACFTB 5.1. apakštēma – Virzuļdzinēji

ACFTB 5.2. apakštēma – Reaktīvie dzinēji

ACFTB 5.3. apakštēma – Turbopropelleru dzinēji

ACFTB 5.4. apakštēma – Aviācijas degvielas

ACFTB 6. TĒMA – GAISA KUĢA SISTĒMAS UN INSTRUMENTI

ACFTB 6.1. apakštēma – Pilotēšanas instrumenti

ACFTB 6.2. apakštēma – Navigācijas instrumenti

ACFTB 6.3. apakštēma – Dzinēju instrumenti

ACFTB 6.4. apakštēma – Gaisa kuģa sistēmas

ACFTB 7. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFTB 7.1. apakštēma – Faktori pacelšanās laikā

ACFTB 7.2. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFTB 7.3. apakštēma – Faktori kreisēšanas laikā

ACFTB 7.4. apakštēma – Faktori augstuma samazināšanas un pieejas sākumposma laikā

ACFTB 7.5. apakštēma – Faktori pieejas pēdējā posma un nosēšanās laikā

ACFTB 7.6. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFTB 7.7. apakštēma – Vides faktori

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUMB 1. TĒMA – IEVADS PAR CILVĒKA FAKTORIEM

HUMB 1.1. apakštēma – Mācīšanās metodes

HUMB 1.2. apakštēma – Cilvēka faktoru nozīmīgums attiecībā uz *ATC*

HUMB 1.3. apakštēma – Cilvēka faktori un *ATC*

HUMB 2. TĒMA – CILVĒKA VEIKTSPĒJA

HUMB 2.1. apakštēma – Individuāla rīcība

HUMB 2.2. apakštēma – Drošuma kultūra un profesionālā rīcība

HUMB 2.3. apakštēma – Veselība un labklājība

HUMB 2.4. apakštēma – Komandas darbs

HUMB 2.5. apakštēma – Cilvēku pamatvajadzības darbā

HUMB 2.6. apakštēma – Stress

HUMB 3. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUMB 3.1. apakštēma – Kļūdu bīstamība

HUMB 3.2. apakštēma – Cilvēka kļūdu definīcija

HUMB 3.3. apakštēma – Cilvēka kļūdu klasifikācija

HUMB 3.4. apakštēma – Riska analīze un riska pārvaldība

HUMB 4. TĒMA – SAZIŅA

HUMB 4.1. apakštēma – Labas saziņas nozīmīgums attiecībā uz *ATC*

HUMB 4.2. apakštēma – Saziņas process

HUMB 4.3. apakštēma – Saziņas veidi

HUMB 5. TĒMA – DARBA VIDE

HUMB 5.1. apakštēma – Ergonomika un laba iekārtojuma nepieciešamība

HUMB 5.2. apakštēma – Iekārtas un instrumenti

HUMB 5.3. apakštēma – Automatizācija

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPSB 1. TĒMA – *ATC* IEKĀRTAS

EQPSB 1.1. apakštēma – *ATC* iekārtu pamatveidi

EQPSB 2. TĒMA – RADIO

EQPSB 2.1. apakštēma – Radio teorija

EQPSB 2.2. apakštēma – Virziena noteikšana

EQPSB 3. TĒMA – SAKARU IEKĀRTAS

EQPSB 3.1. apakštēma – Radiosakari

EQPSB 3.2. apakštēma – Balss sakari starp *ATS* struktūrvienībām/darba vietām

EQPSB 3.3. apakštēma – Datu pārraides sakari

EQPSB 3.4. apakštēma – Gaisa kuģu sakari

EQPSB 4. TĒMA – IEVADS PAR UZRAUDZĪBU

EQPSB 4.1. apakštēma – Uzraudzības jēdziens *ATS*

EQPSB 5. TĒMA – RADIOLOKATORS

EQPSB 5.1. apakštēma – Radiolokatora principi

EQPSB 5.2. apakštēma – Primārais radiolokators

EQPSB 5.3. apakštēma – Sekundārais radiolokators

EQPSB 5.4. apakštēma – Radiolokatoru izmantošana

EQPSB 5.5. apakštēma – Režīms "S"

EQPSB 6. TĒMA – AUTOMĀTISKĀ ATKARĪGĀ NOVĒROŠANA

EQPSB 6.1. apakštēma – Automātiskās atkarīgās novērošanas principi

EQPSB 6.2. apakštēma – Automātiskās atkarīgās novērošanas izmantošana

EQPSB 7. TĒMA – MULTILATERĀCIJA

EQPSB 7.1. apakštēma – Multilaterācijas principi

EQPSB 7.2. apakštēma – Multilaterācijas izmantošana

EQPSB 8. TĒMA – UZRAUDZĪBAS DATU APSTRĀDE

EQPSB 8.1. apakštēma – Uzraudzības datu tīklošana

EQPSB 8.2. apakštēma – Uzraudzības datu tīklošanas darba principi

EQPSB 9. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPSB 9.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPSB 10. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPSB 10.1. apakštēma – Automatizācijas principi

EQPSB 10.2. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPSB 10.3. apakštēma – Tiešsaistes datu apmaiņa

EQPSB 10.4. apakštēma – Sistēmas, ko izmanto automātiskai informācijas izplatīšanai

EQPSB 11. TĒMA – DARBA VIETAS

EQPSB 11.1. apakštēma – Darba vietas iekārtas

EQPSB 11.2. apakštēma – Lidlauka vadība

EQPSB 11.3. apakštēma – Pieejas vadība

EQPSB 11.4. apakštēma – Lidojumu rajona vadība

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PENB 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PENB 1.1. apakštēma – *ATS* un lidlauka iekārtas

PENB 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PENB 2.1. apakštēma – Civilā aviācija

PENB 2.2. apakštēma – Militārā aviācija

PENB 2.3. apakštēma – Pilotu gaidītais un pilotu prasības

PENB 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PENB 3.1. apakštēma – Attiecības ar klientiem

PENB 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PENB 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

I pielikuma 3. papildinājums

LIDLAUKA VIZUĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*ADV*)

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa, ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 2. punkta i) apakšpunkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

11. TĒMA. LIDLAUKI

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTR 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTR 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTR 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTR 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTR 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTR 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTR 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTR 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAW 1. TĒMA – *ATCO* LICENCĒŠANA/KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

LAW 1.1. apakštēma – Privilēģijas un nosacījumi

LAW 2. TĒMA – NOTEIKUMI

LAW 2.1. apakštēma – Ziņojumi

LAW 2.2. apakštēma – Gaisa telpa

LAW 3. TĒMA – *ATC* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAW 3.1. apakštēma – Atgriezeniskās saites process

LAW 3.2. apakštēma – Drošības izmeklēšana

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATM 1. TĒMA – PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

ATM 1.1. apakštēma – Lidlauka vadības pakalpojums

ATM 1.2. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATM 1.3. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums (*ALRS*)

ATM 1.4. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATM 2. TĒMA – SAZIŅA

ATM 2.1. apakštēma – Efektīva saziņa

ATM 3. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATM 3.1. apakštēma – *ATC* atļaujas

ATM 3.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATM 4. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATM 4.1. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATM 4.2. apakštēma – Koordinācijas instrumenti un metodes

ATM 4.3. apakštēma – Koordinācijas procedūras

ATM 5. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATM 5.1. apakštēma – Altimetrija

ATM 6. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATM 6.1. apakštēma – Izlidojošu gaisa kuģu distancēšana

ATM 6.2. apakštēma – Nolaišanos veicošu gaisa kuģu distancēšana no iepriekšējiem gaisa kuģiem, kas nolaižas vai izlido

ATM 6.3. apakštēma – Pēcstrūklas turbulences garenvirziena distancēšana, pamatojoties uz laiku

ATM 6.4. apakštēma – Samazināti distancēšanas minimumi

ATM 7. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATM 7.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATM 7.2. apakštēma – Zemes drošības tīkli

ATM 8. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATM 8.1. apakštēma – Datu pārvaldība

ATM 9. TĒMA – EKSPLUATĀCIJAS VIDE (SIMULĒTA)

ATM 9.1. apakštēma – Ekspluatācijas vides integritāte

ATM 9.2. apakštēma – Ekspluatācijas procedūru piemērojamības pārbaudīšana

ATM 9.3. apakštēma – Nodošana–pārņemšana

ATM 10. TĒMA – LIDLAUKA VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 10.1. apakštēma – Atbildība par pakalpojuma sniegšanu

ATM 10.2. apakštēma – Lidlauka vadības torņa funkcijas

ATM 10.3. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATM 10.4. apakštēma – Zemes aeronavigācijas ugunis

ATM 10.5. apakštēma – Gaisa kuģa informēšana no lidlauka vadības torņa

ATM 10.6 apakštēma – Lidlauka satiksmes vadība

ATM 10.7 apakštēma – Satiksmes vadība satiksmes zonā

ATM 10.8 apakštēma – Izmantojamais skrejceļš

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

MET 1. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

MET 1.1. apakštēma – Meteoroloģiskās parādības

MET 2. TĒMA – METEOROLOĢISKO DATU AVOTI

MET 2.1. apakštēma – Meteoroloģiskie instrumenti

MET 2.2. apakštēma – Citi meteoroloģisko datu avoti

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAV 1. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAV 1.1. apakštēma – Kartes un aeronavigācijas kartes

NAV 2. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAV 2.1. apakštēma – Navigācijas sistēmas

NAV 2.2. apakštēma – Stabilizēta pieeja

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFT 1. TĒMA – GAISA KUĢA INSTRUMENTI

ACFT 1.1. apakštēma – Gaisa kuģa instrumenti

ACFT 2. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFT 2.1. apakštēma – Pēcstrūklas turbulence

ACFT 3. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFT 3.1. apakštēma – Faktori pacelšanās laikā

ACFT 3.2. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFT 3.3. apakštēma – Faktori pieejas pēdējā posma un nosēšanās laikā

ACFT 3.4. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFT 3.5. apakštēma – Vides faktori

ACFT 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFT 4.1. apakštēma – Gaisa kuģu tipu atzīšana

ACFT 4.2. apakštēma – Veiktspējas dati

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUM 1. TĒMA – PSIHOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 1.1. apakštēma – Kognitīvie faktori

HUM 2. TĒMA – MEDICĪNISKIE UN FIZIOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 2.1. apakštēma – Nogurums

HUM 2.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība

HUM 3. TĒMA – SOCIĀLIE UN ORGANIZATORISKIE FAKTORI

HUM 3.1. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība (*TRM*)

HUM 3.2. apakštēma – Komandas darbs un komandu uzdevumi

HUM 3.3. apakštēma – Atbildīga rīcība

HUM 4. TĒMA – STRESS

HUM 4.1. apakštēma – Stress

HUM 4.2. apakštēma – Stresa vadība

HUM 5. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUM 5.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

HUM 5.2. apakštēma – Noteikumu pārkāpšana

HUM 6. TĒMA – SADARBĪBA

HUM 6.1. apakštēma – Saziņa

HUM 6.2. apakštēma – Sadarbība vienā un tajā pašā atbildības apgabalā

HUM 6.3. apakštēma – Sadarbība starp dažādiem atbildības apgabaliem

HUM 6.4. apakštēma – Sadarbība starp vadības dispečeru/pilotu

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPS 1. TĒMA – BALSS SAKARI

EQPS 1.1. apakštēma – Radiosakari

EQPS 1.2. apakštēma – Citi balss sakari

EQPS 2. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPS 2.1. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPS 2.2. apakštēma – Automātiskā datu apmaiņa

EQPS 3. TĒMA – VADĪBAS DISPEČERA DARBA VIETA

EQPS 3.1. apakštēma – Iekārtu ekspluatācija un uzraudzība

EQPS 3.2. apakštēma – Situācijas displeji un informācijas sistēmas

EQPS 3.3. apakštēma – Lidojuma datu sistēmas

EQPS 4. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPS 4.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPS 5. TĒMA – IEKĀRTU UN SISTĒMU IEROBEŽOJUMI UN DARBĪBAS PASLIKTINĀŠANĀS

EQPS 5.1. apakštēma – Reaģēšana uz ierobežojumiem

EQPS 5.2. apakštēma – Sakaru iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.3. apakštēma – Navigācijas iekārtu darbības pasliktināšanās

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PEN 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PEN 1.1. apakštēma – Lidlauka mācību apmeklējums

PEN 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PEN 2.1. apakštēma – Civilo *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 2.2. apakštēma – Militāro *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PEN 3.1. apakštēma – Pakalpojumu sniegšana un lietotāju prasības

PEN 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PEN 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

ABES 1. TĒMA – ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS (*ABES*)

ABES 1.1. apakštēma – Pārskats par *ABES*

ABES 2. TĒMA – PRASMJU UZLABOŠANA

ABES 2.1. apakštēma – Saziņas efektivitāte

ABES 2.2. apakštēma – Izvairīšanās no garīgas pārslodzes

ABES 2.3. apakštēma – "Gaiss–zeme" sadarbība

ABES 3. TĒMA – PROCEDŪRAS ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJĀM

ABES 3.1. apakštēma – Procedūru piemērošana attiecībā uz *ABES*

ABES 3.2. apakštēma – Radiosakaru atteice

ABES 3.3. apakštēma – Nelikumīga iejaukšanās un spridzināšanas draudi gaisa kuģos

ABES 3.4. apakštēma – Nomaldījies vai neidentificēts gaisa kuģis

ABES 3.5. apakštēma – Nesankcionēta nokļūšana uz skrejceļa

11. TĒMA. LIDLAUKI

AGA 1. TĒMA – LIDLAUKA DATI, IZKĀRTOJUMS UN KOORDINĀCIJA

AGA 1.1. apakštēma – Definīcijas

AGA 1.2. apakštēma – Koordinācija

AGA 2. TĒMA – KUSTĪBAS ZONA

AGA 2.1. apakštēma – Kustības zona

AGA 2.2. apakštēma – Manevrēšanas teritorija

AGA 2.3. apakštēma – Skrejceļi

AGA 3. TĒMA – ŠĶĒRŠĻI

AGA 3.1. apakštēma – Gaisa telpa bez šķēršļiem ap lidlaukiem

AGA 4. TĒMA – DAŽĀDAS IEKĀRTAS

AGA 4.1. apakštēma – Atrašanās vietas noteikšana

I pielikuma 4. papildinājums

LIDLAUKA INSTRUMENTĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME TORŅIEM – *ADI* (*TWR*)

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa, ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 2. punkta ii) apakšpunkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

11. TĒMA. LIDLAUKI

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTR 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTR 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTR 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTR 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTR 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTR 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTR 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTR 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAW 1. TĒMA – *ATCO* LICENCĒŠANA/KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

LAW 1.1. apakštēma – Privilēģijas un nosacījumi

LAW 2. TĒMA – NOTEIKUMI

LAW 2.1. apakštēma – Ziņojumi

LAW 2.2. apakštēma – Gaisa telpa

LAW 3. TĒMA – *ATC* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAW 3.1. apakštēma – Atgriezeniskās saites process

LAW 3.2. apakštēma – Drošības izmeklēšana

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATM 1. TĒMA – PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

ATM 1.1. apakštēma – Lidlauka vadības pakalpojums

ATM 1.2. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATM 1.3. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums (*ALRS*)

ATM 1.4. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATM 2. TĒMA – SAZIŅA

ATM 2.1. apakštēma – Efektīva saziņa

ATM 3. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATM 3.1. apakštēma – *ATC* atļaujas

ATM 3.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATM 4. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATM 4.1. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATM 4.2. apakštēma – Koordinācijas instrumenti un metodes

ATM 4.3. apakštēma – Koordinācijas procedūras

ATM 5. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATM 5.1. apakštēma – Altimetrija

ATM 5.2. apakštēma – Attālums no reljefa virsmas

ATM 6. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATM 6.1. apakštēma – Izlidojošu gaisa kuģu distancēšana

ATM 6.2. apakštēma – Izlidojošu gaisa kuģu distancēšana no ielidojošiem gaisa kuģiem

ATM 6.3. apakštēma – Nolaišanos veicošu gaisa kuģu distancēšana no iepriekšējiem gaisa kuģiem, kas nolaižas vai izlido

ATM 6.4. apakštēma – Pēcstrūklas turbulences garenvirziena distancēšana, pamatojoties uz laiku

ATM 6.5. apakštēma – Samazināti distancēšanas minimumi

ATM 7. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATM 7.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATM 7.2. apakštēma – Zemes drošības tīkli

ATM 8. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATM 8.1. apakštēma – Datu pārvaldība

ATM 9. TĒMA – EKSPLUATĀCIJAS VIDE (SIMULĒTA)

ATM 9.1. apakštēma – Ekspluatācijas vides integritāte

ATM 9.2. apakštēma – Ekspluatācijas procedūru piemērojamības pārbaudīšana

ATM 9.3. apakštēma – Nodošana–pārņemšana

ATM 10. TĒMA – LIDLAUKA VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 10.1. apakštēma – Atbildība par pakalpojuma sniegšanu

ATM 10.2. apakštēma – Lidlauka vadības torņa funkcijas

ATM 10.3. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATM 10.4. apakštēma – Zemes aeronavigācijas ugunis

ATM 10.5. apakštēma – Gaisa kuģa informēšana no lidlauka vadības torņa

ATM 10.6 apakštēma – Lidlauka satiksmes vadība

ATM 10.7 apakštēma – Satiksmes vadība satiksmes zonā

ATM 10.8 apakštēma – Izmantojamais skrejceļš

ATM 11. TĒMA – LIDLAUKA INSTRUMENTĀLĀS VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 11.1 apakštēma – Darbības sliktas redzamības apstākļos un speciālie *VFR*

ATM 11.2. apakštēma – Izlidojošie gaisa kuģi

ATM 11.3. apakštēma – Ielidojošie gaisa kuģi

ATM 11.4. apakštēma – Lidlauka vadības pakalpojums ar uzlabotas sistēmas atbalstu

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

MET 1. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

MET 1.1. apakštēma – Meteoroloģiskās parādības

MET 2. TĒMA – METEOROLOĢISKO DATU AVOTI

MET 2.1. apakštēma – Meteoroloģiskie instrumenti

MET 2.2. apakštēma – Citi meteoroloģisko datu avoti

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAV 1. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAV 1.1. apakštēma – Kartes un aeronavigācijas kartes

NAV 2. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAV 2.1. apakštēma – Navigācijas sistēmas

NAV 2.2. apakštēma – Stabilizēta pieeja

NAV 2.3. apakštēma – Instrumentālā izlidošana un ielidošana

NAV 2.4. apakštēma – Satelīta sistēmas

NAV 2.5. apakštēma – *PBN* pielietojumi

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFT 1. TĒMA – GAISA KUĢA INSTRUMENTI

ACFT 1.1. apakštēma – Gaisa kuģa instrumenti

ACFT 2. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFT 2.1. apakštēma – Pēcstrūklas turbulence

ACFT 2.2. apakštēma – *ICAO* pieejas kategoriju piemērošana

ACFT 3. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFT 3.1. apakštēma – Faktori pacelšanās laikā

ACFT 3.2. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFT 3.3. apakštēma – Faktori pieejas pēdējā posma un nosēšanās laikā

ACFT 3.4. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFT 3.5. apakštēma – Vides faktori

ACFT 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFT 4.1. apakštēma – Gaisa kuģu tipu atzīšana

ACFT 4.2. apakštēma – Veiktspējas dati

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUM 1. TĒMA – PSIHOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 1.1. apakštēma – Kognitīvie faktori

HUM 2. TĒMA – MEDICĪNISKIE UN FIZIOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 2.1. apakštēma – Nogurums

HUM 2.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība

HUM 3. TĒMA – SOCIĀLIE UN ORGANIZATORISKIE FAKTORI

HUM 3.1. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība (*TRM*)

HUM 3.2. apakštēma – Komandas darbs un komandu uzdevumi

HUM 3.3. apakštēma – Atbildīga rīcība

HUM 4. TĒMA – STRESS

HUM 4.1. apakštēma – Stress

HUM 4.2. apakštēma – Stresa vadība

HUM 5. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUM 5.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

HUM 5.2. apakštēma – Noteikumu pārkāpšana

HUM 6. TĒMA – SADARBĪBA

HUM 6.1. apakštēma – Saziņa

HUM 6.2. apakštēma – Sadarbība vienā un tajā pašā atbildības apgabalā

HUM 6.3. apakštēma – Sadarbība starp dažādiem atbildības apgabaliem

HUM 6.4. apakštēma – Sadarbība starp vadības dispečeru/pilotu

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPS 1. TĒMA – BALSS SAKARI

EQPS 1.1. apakštēma – Radiosakari

EQPS 1.2. apakštēma – Citi balss sakari

EQPS 2. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPS 2.1. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPS 2.2. apakštēma – Automātiskā datu apmaiņa

EQPS 3. TĒMA – VADĪBAS DISPEČERA DARBA VIETA

EQPS 3.1. apakštēma – Iekārtu ekspluatācija un uzraudzība

EQPS 3.2. apakštēma – Situācijas displeji un informācijas sistēmas

EQPS 3.3. apakštēma – Lidojuma datu sistēmas

EQPS 4. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPS 4.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPS 5. TĒMA – IEKĀRTU UN SISTĒMU IEROBEŽOJUMI UN DARBĪBAS PASLIKTINĀŠANĀS

EQPS 5.1. apakštēma – Reaģēšana uz ierobežojumiem

EQPS 5.2. apakštēma – Sakaru iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.3. apakštēma – Navigācijas iekārtu darbības pasliktināšanās

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PEN 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PEN 1.1. apakštēma – Lidlauka mācību apmeklējums

PEN 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PEN 2.1. apakštēma – Civilo *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 2.2. apakštēma – Militāro *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PEN 3.1. apakštēma – Pakalpojumu sniegšana un lietotāju prasības

PEN 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PEN 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

ABES 1. TĒMA – ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS (*ABES*)

ABES 1.1. apakštēma – Pārskats par *ABES*

ABES 2. TĒMA – PRASMJU UZLABOŠANA

ABES 2.1. apakštēma – Saziņas efektivitāte

ABES 2.2. apakštēma – Izvairīšanās no garīgas pārslodzes

ABES 2.3. apakštēma – "Gaiss–zeme" sadarbība

ABES 3. TĒMA – PROCEDŪRAS ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJĀM

ABES 3.1. apakštēma – Procedūru piemērošana attiecībā uz *ABES*

ABES 3.2. apakštēma – Radiosakaru atteice

ABES 3.3. apakštēma – Nelikumīga iejaukšanās un spridzināšanas draudi gaisa kuģos

ABES 3.4. apakštēma – Nomaldījies vai neidentificēts gaisa kuģis

ABES 3.5. apakštēma – Nesankcionēta nokļūšana uz skrejceļa

11. TĒMA. LIDLAUKI

AGA 1. TĒMA – LIDLAUKA DATI, IZKĀRTOJUMS UN KOORDINĀCIJA

AGA 1.1. apakštēma – Definīcijas

AGA 1.2. apakštēma – Koordinācija

AGA 2. TĒMA – KUSTĪBAS ZONA

AGA 2.1. apakštēma – Kustības zona

AGA 2.2. apakštēma – Manevrēšanas teritorija

AGA 2.3. apakštēma – Skrejceļi

AGA 3. TĒMA – ŠĶĒRŠĻI

AGA 3.1. apakštēma – Gaisa telpa bez šķēršļiem ap lidlaukiem

AGA 4. TĒMA – DAŽĀDAS IEKĀRTAS

AGA 4.1. apakštēma – Atrašanās vietas noteikšana

I pielikuma 5. papildinājums

PIEEJAS PROCEDURĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*APP*)

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa, ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 2. punkta iii) apakšpunkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

11. TĒMA. LIDLAUKI

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTR 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTR 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTR 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTR 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTR 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTR 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTR 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTR 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAW 1. TĒMA – *ATCO* LICENCĒŠANA/KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

LAW 1.1. apakštēma – Privilēģijas un nosacījumi

LAW 2. TĒMA – NOTEIKUMI

LAW 2.1. apakštēma – Ziņojumi

LAW 2.2. apakštēma – Gaisa telpa

LAW 3. TĒMA – *ATC* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAW 3.1. apakštēma – Atgriezeniskās saites process

LAW 3.2. apakštēma – Drošības izmeklēšana

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATM 1. TĒMA – PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

ATM 1.1. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojums

ATM 1.2. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATM 1.3. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums (*ALRS*)

ATM 1.4. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATM 1.5. apakštēma – Gaisa telpas pārvaldība (*ASM*)

ATM 2. TĒMA – SAZIŅA

ATM 2.1. apakštēma – Efektīva saziņa

ATM 3. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATM 3.1. apakštēma – *ATC* atļaujas

ATM 3.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATM 4. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATM 4.1. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATM 4.2. apakštēma – Koordinācijas instrumenti un metodes

ATM 4.3. apakštēma – Koordinācijas procedūras

ATM 5. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATM 5.1. apakštēma – Altimetrija

ATM 5.2. apakštēma – Attālums no reljefa virsmas

ATM 6. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATM 6.1. apakštēma – Vertikālā distancēšana

ATM 6.2. apakštēma – Horizontālā distancēšana

ATM 6.3. apakštēma – Distancēšanas deleģēšana

ATM 7. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATM 7.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATM 8. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATM 8.1. apakštēma – Datu pārvaldība

ATM 9. TĒMA – EKSPLUATĀCIJAS VIDE (SIMULĒTA)

ATM 9.1. apakštēma – Ekspluatācijas vides integritāte

ATM 9.2. apakštēma – Ekspluatācijas procedūru piemērojamības pārbaudīšana

ATM 9.3. apakštēma – Nodošana–pārņemšana

ATM 10. TĒMA – VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 10.1. apakštēma – Atbildība un informācijas apstrāde

ATM 10.2. apakštēma – Pieejas vadība

ATM 10.3. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATM 10.4. apakštēma – Satiksmes pārvaldība

ATM 11. TĒMA – GAIDĪŠANA

ATM 11.1. apakštēma – Vispārīgās gaidīšanas procedūras

ATM 11.2. apakštēma – Gaisa kuģi, kas tuvojas

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

MET 1. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

MET 1.1. apakštēma – Meteoroloģiskās parādības

MET 2. TĒMA – METEOROLOĢISKO DATU AVOTI

MET 2.1. apakštēma – Meteoroloģiskās informācijas avoti

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAV 1. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAV 1.1. apakštēma – Kartes un aeronavigācijas kartes

NAV 2. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAV 2.1. apakštēma – Navigācijas sistēmas

NAV 2.2. apakštēma – Stabilizēta pieeja

NAV 2.3. apakštēma – Instrumentālā izlidošana un ielidošana

NAV 2.4. apakštēma – Navigācijas atbalsts

NAV 2.5. apakštēma – Satelīta sistēmas

NAV 2.6. apakštēma – *PBN* pielietojumi

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFT 1. TĒMA – GAISA KUĢA INSTRUMENTI

ACFT 1.1. apakštēma – Gaisa kuģa instrumenti

ACFT 2. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFT 2.1. apakštēma – Pēcstrūklas turbulence

ACFT 2.2. apakštēma – *ICAO* pieejas kategoriju piemērošana

ACFT 3. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFT 3.1. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFT 3.2. apakštēma – Faktori kreisēšanas laikā

ACFT 3.3. apakštēma – Faktori augstuma samazināšanas un pieejas sākumposma laikā

ACFT 3.4. apakštēma – Faktori pieejas pēdējā posma un nosēšanās laikā

ACFT 3.5. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFT 3.6. apakštēma – Vides faktori

ACFT 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFT 4.1. apakštēma – Veiktspējas dati

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUM 1. TĒMA – PSIHOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 1.1. apakštēma – Kognitīvie faktori

HUM 2. TĒMA – MEDICĪNISKIE UN FIZIOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 2.1. apakštēma – Nogurums

HUM 2.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība

HUM 3. TĒMA – SOCIĀLIE UN ORGANIZATORISKIE FAKTORI

HUM 3.1. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība (*TRM*)

HUM 3.2. apakštēma – Komandas darbs un komandu uzdevumi

HUM 3.3. apakštēma – Atbildīga rīcība

HUM 4. TĒMA – STRESS

HUM 4.1. apakštēma – Stress

HUM 4.2. apakštēma – Stresa vadība

HUM 5. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUM 5.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

HUM 5.2. apakštēma – Noteikumu pārkāpšana

HUM 6. TĒMA – SADARBĪBA

HUM 6.1. apakštēma – Saziņa

HUM 6.2. apakštēma – Sadarbība vienā un tajā pašā atbildības apgabalā

HUM 6.3. apakštēma – Sadarbība starp dažādiem atbildības apgabaliem

HUM 6.4. apakštēma – Sadarbība starp vadības dispečeru/pilotu

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPS 1. TĒMA – BALSS SAKARI

EQPS 1.1. apakštēma – Radiosakari

EQPS 1.2. apakštēma – Citi balss sakari

EQPS 2. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPS 2.1. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPS 2.2. apakštēma – Automātiskā datu apmaiņa

EQPS 3. TĒMA – VADĪBAS DISPEČERA DARBA VIETA

EQPS 3.1. apakštēma – Iekārtu ekspluatācija un uzraudzība

EQPS 3.2. apakštēma – Situācijas displeji un informācijas sistēmas

EQPS 3.3. apakštēma – Lidojuma datu sistēmas

EQPS 4. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPS 4.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPS 5. TĒMA – IEKĀRTU UN SISTĒMU IEROBEŽOJUMI UN DARBĪBAS PASLIKTINĀŠANĀS

EQPS 5.1. apakštēma – Reaģēšana uz ierobežojumiem

EQPS 5.2. apakštēma – Sakaru iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.3. apakštēma – Navigācijas iekārtu darbības pasliktināšanās

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PEN 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PEN 1.1. apakštēma – Pieejas kontroles struktūrvienības mācību apmeklējums

PEN 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PEN 2.1. apakštēma – Civilo *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 2.2. apakštēma – Militāro *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PEN 3.1. apakštēma – Pakalpojumu sniegšana un lietotāju prasības

PEN 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PEN 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

ABES 1. TĒMA – ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS (*ABES*)

ABES 1.1. apakštēma – Pārskats par *ABES*

ABES 2. TĒMA – PRASMJU UZLABOŠANA

ABES 2.1. apakštēma – Saziņas efektivitāte

ABES 2.2. apakštēma – Izvairīšanās no garīgas pārslodzes

ABES 2.3. apakštēma – "Gaiss–zeme" sadarbība

ABES 3. TĒMA – PROCEDŪRAS ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJĀM

ABES 3.1. apakštēma – Procedūru piemērošana attiecībā uz *ABES*

ABES 3.2. apakštēma – Radiosakaru atteice

ABES 3.3. apakštēma – Nelikumīga iejaukšanās un spridzināšanas draudi gaisa kuģos

ABES 3.4. apakštēma – Nomaldījies vai neidentificēts gaisa kuģis

ABES 3.5. apakštēma – Novirzīšanās

11. TĒMA. LIDLAUKI

AGA 1. TĒMA – LIDLAUKA DATI, IZKĀRTOJUMS UN KOORDINĀCIJA

AGA 1.1. apakštēma – Definīcijas

AGA 1.2. apakštēma – Koordinācija

AGA 2. TĒMA – KUSTĪBAS ZONA

AGA 2.1. apakštēma – Kustības zona

AGA 2.2. apakštēma – Manevrēšanas teritorija

AGA 2.3. apakštēma – Skrejceļi

AGA 3. TĒMA – ŠĶĒRŠĻI

AGA 3.1. apakštēma – Gaisa telpa bez šķēršļiem ap lidlaukiem

AGA 4. TĒMA – DAŽĀDAS IEKĀRTAS

AGA 4.1. apakštēma – Atrašanās vietas noteikšana

I pielikuma 6. papildinājums

LIDOJUMU RAJONA PROCEDURĀLĀS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*ACP*)

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa, ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 2. punkta iv) apakšpunkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTR 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTR 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTR 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTR 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTR 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTR 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTR 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTR 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAW 1. TĒMA – *ATCO* LICENCĒŠANA/KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

LAW 1.1. apakštēma – Privilēģijas un nosacījumi

LAW 2. TĒMA – NOTEIKUMI

LAW 2.1. apakštēma – Ziņojumi

LAW 2.2. apakštēma – Gaisa telpa

LAW 3. TĒMA – *ATC* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAW 3.1. apakštēma – Atgriezeniskās saites process

LAW 3.2. apakštēma – Drošības izmeklēšana

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATM 1. TĒMA – PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

ATM 1.1. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojums

ATM 1.2. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATM 1.3. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums (*ALRS*)

ATM 1.4. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATM 1.5. apakštēma – Gaisa telpas pārvaldība (*ASM*)

ATM 2. TĒMA – SAZIŅA

ATM 2.1. apakštēma – Efektīva saziņa

ATM 3. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATM 3.1. apakštēma – *ATC* atļaujas

ATM 3.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATM 4. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATM 4.1. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATM 4.2. apakštēma – Koordinācijas instrumenti un metodes

ATM 4.3. apakštēma – Koordinācijas procedūras

ATM 5. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATM 5.1. apakštēma – Altimetrija

ATM 5.2. apakštēma – Attālums no reljefa virsmas

ATM 6. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATM 6.1. apakštēma – Vertikālā distancēšana

ATM 6.2. apakštēma – Horizontālā distancēšana

ATM 7. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATM 7.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATM 8. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATM 8.1. apakštēma – Datu pārvaldība

ATM 9. TĒMA – EKSPLUATĀCIJAS VIDE (SIMULĒTA)

ATM 9.1. apakštēma – Ekspluatācijas vides integritāte

ATM 9.2. apakštēma – Ekspluatācijas procedūru piemērojamības pārbaudīšana

ATM 9.3. apakštēma – Nodošana–pārņemšana

ATM 10. TĒMA – VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 10.1. apakštēma – Atbildība un informācijas apstrāde

ATM 10.2. apakštēma – Lidojumu rajona vadība

ATM 10.3. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATM 10.4. apakštēma – Satiksmes pārvaldība

ATM 11. TĒMA – GAIDĪŠANA

ATM 11.1. apakštēma – Vispārīgās gaidīšanas procedūras

ATM 11.2. apakštēma – Gaisa kuģi, kas gaida

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

MET 1. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

MET 1.1. apakštēma – Meteoroloģiskās parādības

MET 2. TĒMA – METEOROLOĢISKO DATU AVOTI

MET 2.1. apakštēma – Meteoroloģiskās informācijas avoti

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAV 1. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAV 1.1. apakštēma – Kartes un aeronavigācijas kartes

NAV 2. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAV 2.1. apakštēma – Navigācijas sistēmas

NAV 2.2. apakštēma – Navigācijas atbalsts

NAV 2.3. apakštēma – *PBN* pielietojumi

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFT 1. TĒMA – GAISA KUĢA INSTRUMENTI

ACFT 1.1. apakštēma – Gaisa kuģa instrumenti

ACFT 2. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFT 2.1. apakštēma – Pēcstrūklas turbulence

ACFT 3. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFT 3.1. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFT 3.2. apakštēma – Faktori kreisēšanas laikā

ACFT 3.3. apakštēma – Faktori augstuma samazināšanas laikā

ACFT 3.4. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFT 3.5. apakštēma – Vides faktori

ACFT 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFT 4.1. apakštēma – Veiktspējas dati

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUM 1. TĒMA – PSIHOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 1.1. apakštēma – Kognitīvie faktori

HUM 2. TĒMA – MEDICĪNISKIE UN FIZIOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 2.1. apakštēma – Nogurums

HUM 2.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība

HUM 3. TĒMA – SOCIĀLIE UN ORGANIZATORISKIE FAKTORI

HUM 3.1. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība (*TRM*)

HUM 3.2. apakštēma – Komandas darbs un komandu uzdevumi

HUM 3.3. apakštēma – Atbildīga rīcība

HUM 4. TĒMA – STRESS

HUM 4.1. apakštēma – Stress

HUM 4.2. apakštēma – Stresa vadība

HUM 5. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUM 5.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

HUM 5.2. apakštēma – Noteikumu pārkāpšana

HUM 6. TĒMA – SADARBĪBA

HUM 6.1. apakštēma – Saziņa

HUM 6.2. apakštēma – Sadarbība vienā un tajā pašā atbildības apgabalā

HUM 6.3. apakštēma – Sadarbība starp dažādiem atbildības apgabaliem

HUM 6.4. apakštēma – Sadarbība starp vadības dispečeru/pilotu

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPS 1. TĒMA – BALSS SAKARI

EQPS 1.1. apakštēma – Radiosakari

EQPS 1.2. apakštēma – Citi balss sakari

EQPS 2. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPS 2.1. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPS 2.2. apakštēma – Automātiskā datu apmaiņa

EQPS 3. TĒMA – VADĪBAS DISPEČERA DARBA VIETA

EQPS 3.1. apakštēma – Iekārtu ekspluatācija un uzraudzība

EQPS 3.2. apakštēma – Situācijas displeji un informācijas sistēmas

EQPS 3.3. apakštēma – Lidojuma datu sistēmas

EQPS 4. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPS 4.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPS 5. TĒMA – IEKĀRTU UN SISTĒMU IEROBEŽOJUMI UN DARBĪBAS PASLIKTINĀŠANĀS

EQPS 5.1. apakštēma – Reaģēšana uz ierobežojumiem

EQPS 5.2. apakštēma – Sakaru iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.3. apakštēma – Navigācijas iekārtu darbības pasliktināšanās

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PEN 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PEN 1.1. apakštēma – Lidojumu rajona vadības centra mācību apmeklējums

PEN 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PEN 2.1. apakštēma – Civilo *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 2.2. apakštēma – Militāro *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PEN 3.1. apakštēma – Pakalpojumu sniegšana un lietotāju prasības

PEN 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PEN 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

ABES 1. TĒMA – ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS (*ABES*)

ABES 1.1. apakštēma – Pārskats par *ABES*

ABES 2. TĒMA – PRASMJU UZLABOŠANA

ABES 2.1. apakštēma – Saziņas efektivitāte

ABES 2.2. apakštēma – Izvairīšanās no garīgas pārslodzes

ABES 2.3. apakštēma – "Gaiss–zeme" sadarbība

ABES 3. TĒMA – PROCEDŪRAS ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJĀM

ABES 3.1. apakštēma – Procedūru piemērošana attiecībā uz *ABES*

ABES 3.2. apakštēma – Radiosakaru atteice

ABES 3.3. apakštēma – Nelikumīga iejaukšanās un spridzināšanas draudi gaisa kuģos

ABES 3.4. apakštēma – Nomaldījies vai neidentificēts gaisa kuģis

ABES 3.5. apakštēma – Novirzīšanās

I pielikuma 7. papildinājums

PIEEJAS NOVĒROŠANAS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*APS*)

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa, ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 2. punkta v) apakšpunkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

11. TĒMA. LIDLAUKI

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTR 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTR 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTR 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTR 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTR 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTR 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTR 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTR 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAW 1. TĒMA – *ATCO* LICENCĒŠANA/KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

LAW 1.1. apakštēma – Privilēģijas un nosacījumi

LAW 2. TĒMA – NOTEIKUMI

LAW 2.1. apakštēma – Ziņojumi

LAW 2.2. apakštēma – Gaisa telpa

LAW 3. TĒMA – *ATC* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAW 3.1. apakštēma – Atgriezeniskās saites process

LAW 3.2. apakštēma – Drošības izmeklēšana

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATM 1. TĒMA – PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

ATM 1.1. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojums

ATM 1.2. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATM 1.3. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums (*ALRS*)

ATM 1.4. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATM 1.5. apakštēma – Gaisa telpas pārvaldība (*ASM*)

ATM 2. TĒMA – SAZIŅA

ATM 2.1. apakštēma – Efektīva saziņa

ATM 3. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATM 3.1. apakštēma – *ATC* atļaujas

ATM 3.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATM 4. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATM 4.1. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATM 4.2. apakštēma – Koordinācijas instrumenti un metodes

ATM 4.3. apakštēma – Koordinācijas procedūras

ATM 5. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATM 5.1. apakštēma – Altimetrija

ATM 5.2. apakštēma – Attālums no reljefa virsmas

ATM 6. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATM 6.1. apakštēma – Vertikālā distancēšana

ATM 6.2. apakštēma – Garenvirziena distancēšana uzraudzības vidē

ATM 6.3. apakštēma – Distancēšanas deleģēšana

ATM 6.4. apakštēma – Pēcstrūklas turbulences distancēšana, pamatojoties uz attālumu

ATM 6.5. apakštēma – Distancēšana, pamatojoties uz *ATS* uzraudzības sistēmām

ATM 7. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATM 7.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATM 7.2. apakštēma – Zemes drošības tīkli

ATM 8. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATM 8.1. apakštēma – Datu pārvaldība

ATM 9. TĒMA – EKSPLUATĀCIJAS VIDE (SIMULĒTA)

ATM 9.1. apakštēma – Ekspluatācijas vides integritāte

ATM 9.2. apakštēma – Ekspluatācijas procedūru piemērojamības pārbaudīšana

ATM 9.3. apakštēma – Nodošana–pārņemšana

ATM 10. TĒMA – VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 10.1. apakštēma – Atbildība un informācijas apstrāde

ATM 10.2. apakštēma – *ATS* uzraudzības pakalpojums

ATM 10.3. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATM 10.4. apakštēma – Satiksmes pārvaldība

ATM 10.5. apakštēma – Vadības pakalpojums ar uzlabotas sistēmas atbalstu

ATM 11. TĒMA – GAIDĪŠANA

ATM 11.1. apakštēma – Vispārīgās gaidīšanas procedūras

ATM 11.2. apakštēma – Gaisa kuģi, kas tuvojas

ATM 11.3. apakštēma – Gaidīšana uzraudzības vidē

ATM 12. TĒMA – IDENTIFIKĀCIJA

ATM 12.1. apakštēma – Identifikācijas noteikšana

ATM 12.2. apakštēma – Identifikācijas uzturēšana spēkā

ATM 12.3. apakštēma – Identitātes zaudēšana

ATM 12.4. apakštēma – Informācija par atrašanās vietu

ATM 12.5. apakštēma – Identitātes nodošana

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

MET 1. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

MET 1.1. apakštēma – Meteoroloģiskās parādības

MET 2. TĒMA – METEOROLOĢISKO DATU AVOTI

MET 2.1. apakštēma – Meteoroloģiskās informācijas avoti

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAV 1. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAV 1.1. apakštēma – Kartes un aeronavigācijas kartes

NAV 2. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAV 2.1. apakštēma – Navigācijas sistēmas

NAV 2.2. apakštēma – Stabilizēta pieeja

NAV 2.3. apakštēma – Instrumentālā izlidošana un ielidošana

NAV 2.4. apakštēma – Navigācijas atbalsts

NAV 2.5. apakštēma – Satelīta sistēmas

NAV 2.6. apakštēma – *PBN* pielietojumi

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFT 1. TĒMA – GAISA KUĢA INSTRUMENTI

ACFT 1.1. apakštēma – Gaisa kuģa instrumenti

ACFT 2. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFT 2.1. apakštēma – Pēcstrūklas turbulence

ACFT 2.2. apakštēma – *ICAO* pieejas kategoriju piemērošana

ACFT 3. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFT 3.1. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFT 3.2. apakštēma – Faktori kreisēšanas laikā

ACFT 3.3. apakštēma – Faktori augstuma samazināšanas un pieejas sākumposma laikā

ACFT 3.4. apakštēma – Faktori pieejas pēdējā posma un nosēšanās laikā

ACFT 3.5. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFT 3.6. apakštēma – Vides faktori

ACFT 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFT 4.1. apakštēma – Veiktspējas dati

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUM 1. TĒMA – PSIHOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 1.1. apakštēma – Kognitīvie faktori

HUM 2. TĒMA – MEDICĪNISKIE UN FIZIOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 2.1. apakštēma – Nogurums

HUM 2.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība

HUM 3. TĒMA – SOCIĀLIE UN ORGANIZATORISKIE FAKTORI

HUM 3.1. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība (*TRM*)

HUM 3.2. apakštēma – Komandas darbs un komandu uzdevumi

HUM 3.3. apakštēma – Atbildīga rīcība

HUM 4. TĒMA – STRESS

HUM 4.1. apakštēma – Stress

HUM 4.2. apakštēma – Stresa vadība

HUM 5. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUM 5.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

HUM 5.2. apakštēma – Noteikumu pārkāpšana

HUM 6. TĒMA – SADARBĪBA

HUM 6.1. apakštēma – Saziņa

HUM 6.2. apakštēma – Sadarbība vienā un tajā pašā atbildības apgabalā

HUM 6.3. apakštēma – Sadarbība starp dažādiem atbildības apgabaliem

HUM 6.4. apakštēma – Sadarbība starp vadības dispečeru/pilotu

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPS 1. TĒMA – BALSS SAKARI

EQPS 1.1. apakštēma – Radiosakari

EQPS 1.2. apakštēma – Citi balss sakari

EQPS 2. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPS 2.1. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPS 2.2. apakštēma – Automātiskā datu apmaiņa

EQPS 3. TĒMA – VADĪBAS DISPEČERA DARBA VIETA

EQPS 3.1. apakštēma – Iekārtu ekspluatācija un uzraudzība

EQPS 3.2. apakštēma – Situācijas displeji un informācijas sistēmas

EQPS 3.3. apakštēma – Lidojuma datu sistēmas

EQPS 3.4. apakštēma – *ATS* uzraudzības sistēmas izmantošana

EQPS 3.5. apakštēma – Uzlabotas sistēmas

EQPS 4. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPS 4.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPS 5. TĒMA – IEKĀRTU UN SISTĒMU IEROBEŽOJUMI UN DARBĪBAS PASLIKTINĀŠANĀS

EQPS 5.1. apakštēma – Reaģēšana uz ierobežojumiem

EQPS 5.2. apakštēma – Sakaru iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.3. apakštēma – Navigācijas iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.4. apakštēma – Uzraudzības iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.5. apakštēma – *ATC* apstrādes sistēmas darbības pasliktināšanās

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PEN 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PEN 1.1. apakštēma – Pieejas kontroles struktūrvienības mācību apmeklējums

PEN 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PEN 2.1. apakštēma – Civilo *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 2.2. apakštēma – Militāro *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PEN 3.1. apakštēma – Pakalpojumu sniegšana un lietotāju prasības

PEN 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PEN 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

ABES 1. TĒMA – ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS (*ABES*)

ABES 1.1. apakštēma – Pārskats par *ABES*

ABES 2. TĒMA – PRASMJU UZLABOŠANA

ABES 2.1. apakštēma – Saziņas efektivitāte

ABES 2.2. apakštēma – Izvairīšanās no garīgas pārslodzes

ABES 2.3. apakštēma – "Gaiss–zeme" sadarbība

ABES 3. TĒMA – PROCEDŪRAS ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJĀM

ABES 3.1. apakštēma – Procedūru piemērošana attiecībā uz *ABES*

ABES 3.2. apakštēma – Radiosakaru atteice

ABES 3.3. apakštēma – Nelikumīga iejaukšanās un spridzināšanas draudi gaisa kuģos

ABES 3.4. apakštēma – Nomaldījies vai neidentificēts gaisa kuģis

ABES 3.5. apakštēma – Novirzīšanās

ABES 3.6. apakštēma – Transpondera atteice

11. TĒMA. LIDLAUKI

AGA 1. TĒMA – LIDLAUKA DATI, IZKĀRTOJUMS UN KOORDINĀCIJA

AGA 1.1. apakštēma – Definīcijas

AGA 1.2. apakštēma – Koordinācija

AGA 2. TĒMA – KUSTĪBAS ZONA

AGA 2.1. apakštēma – Kustības zona

AGA 2.2. apakštēma – Manevrēšanas teritorija

AGA 2.3. apakštēma – Skrejceļi

AGA 3. TĒMA – ŠĶĒRŠĻI

AGA 3.1. apakštēma – Gaisa telpa bez šķēršļiem ap lidlaukiem

AGA 4. TĒMA – DAŽĀDAS IEKĀRTAS

AGA 4.1. apakštēma – Atrašanās vietas noteikšana

I pielikuma 8. papildinājums

LIDOJUMU RAJONA NOVĒROŠANAS VADĪBAS KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME (*ACS*)

(Atsauce: I pielikums – ATCO daļas D apakšdaļas 2. iedaļa, ATCO.D.010. punkta a) apakšpunkta 2. punkta vi) apakšpunkts)

SATURS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

6. TĒMA. GAISA KUĢI

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

1. TĒMA. KURSA IEVADS

INTR 1. TĒMA – KURSA VADĪBA

INTR 1.1. apakštēma – Kursa ievads

INTR 1.2. apakštēma – Kursa pārvaldība

INTR 1.3. apakštēma – Mācību materiāls un apmācību dokumentācija

INTR 2. TĒMA – *ATC* APMĀCĪBAS KURSA IEVADS

INTR 2.1. apakštēma – Kursa saturs un organizācija

INTR 2.2. apakštēma – Apmācības pamatprincipi

INTR 2.3. apakštēma – Novērtēšanas process

2. TĒMA. AVIĀCIJAS TIESĪBAS

LAW 1. TĒMA – *ATCO* LICENCĒŠANA/KVALIFIKĀCIJAS SERTIFIKĀTS

LAW 1.1. apakštēma – Privilēģijas un nosacījumi

LAW 2. TĒMA – NOTEIKUMI

LAW 2.1. apakštēma – Ziņojumi

LAW 2.2. apakštēma – Gaisa telpa

LAW 3. TĒMA – *ATC* DROŠĪBAS PĀRVALDĪBA

LAW 3.1. apakštēma – Atgriezeniskās saites process

LAW 3.2. apakštēma – Drošības izmeklēšana

3. TĒMA. GAISA SATIKSMES PĀRVALDĪBA

ATM 1. TĒMA – PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

ATM 1.1. apakštēma – Gaisa satiksmes vadības (*ATC*) pakalpojums

ATM 1.2. apakštēma – Lidojumu informācijas pakalpojums (*FIS*)

ATM 1.3. apakštēma – Trauksmes izziņošanas pakalpojums (*ALRS*)

ATM 1.4. apakštēma – *ATS* sistēmas jauda un gaisa satiksmes plūsmu pārvaldība

ATM 1.5. apakštēma – Gaisa telpas pārvaldība (*ASM*)

ATM 2. TĒMA – SAZIŅA

ATM 2.1. apakštēma – Efektīva saziņa

ATM 3. TĒMA – *ATC* ATĻAUJAS UN NORĀDĪJUMI

ATM 3.1. apakštēma – *ATC* atļaujas

ATM 3.2. apakštēma – *ATC* norādījumi

ATM 4. TĒMA – KOORDINĀCIJA

ATM 4.1. apakštēma – Koordinācijas nepieciešamība

ATM 4.2. apakštēma – Koordinācijas instrumenti un metodes

ATM 4.3. apakštēma – Koordinācijas procedūras

ATM 5. TĒMA – ALTIMETRIJA UN LĪMEŅU PIEŠĶIRŠANA

ATM 5.1. apakštēma – Altimetrija

ATM 5.2. apakštēma – Attālums no reljefa virsmas

ATM 6. TĒMA – DISTANCĒŠANA

ATM 6.1. apakštēma – Vertikālā distancēšana

ATM 6.2. apakštēma – Garenvirziena distancēšana uzraudzības vidē

ATM 6.3. apakštēma – Pēcstrūklas turbulences distancēšana, pamatojoties uz attālumu

ATM 6.4. apakštēma – Distancēšana, pamatojoties uz *ATS* uzraudzības sistēmām

ATM 7. TĒMA – GAISA KUĢU SADURSMES NOVĒRŠANAS SISTĒMAS UN ZEMES DROŠĪBAS TĪKLI

ATM 7.1. apakštēma – Gaisa kuģu sadursmes novēršanas sistēmas

ATM 7.2. apakštēma – Zemes drošības tīkli

ATM 8. TĒMA – DATU ATTĒLOŠANA

ATM 8.1. apakštēma – Datu pārvaldība

ATM 9. TĒMA – EKSPLUATĀCIJAS VIDE (SIMULĒTA)

ATM 9.1. apakštēma – Ekspluatācijas vides integritāte

ATM 9.2. apakštēma – Ekspluatācijas procedūru piemērojamības pārbaudīšana

ATM 9.3. apakštēma – Nodošana–pārņemšana

ATM 10. TĒMA – VADĪBAS PAKALPOJUMA SNIEGŠANA

ATM 10.1. apakštēma – Atbildība un informācijas apstrāde

ATM 10.2. apakštēma – *ATS* uzraudzības pakalpojums

ATM 10.3. apakštēma – Satiksmes pārvaldības process

ATM 10.4. apakštēma – Satiksmes pārvaldība

ATM 10.5. apakštēma – Vadības pakalpojums ar uzlabotas sistēmas atbalstu

ATM 11. TĒMA – GAIDĪŠANA

ATM 11.1. apakštēma – Vispārīgās gaidīšanas procedūras

ATM 11.2. apakštēma – Gaisa kuģi, kas gaida

ATM 11.3. apakštēma – Gaidīšana uzraudzības vidē

ATM 12. TĒMA – IDENTIFIKĀCIJA

ATM 12.1. apakštēma – Identifikācijas noteikšana

ATM 12.2. apakštēma – Identifikācijas uzturēšana spēkā

ATM 12.3. apakštēma – Identitātes zaudēšana

ATM 12.4. apakštēma – Informācija par atrašanās vietu

ATM 12.5. apakštēma – Identitātes nodošana

4. TĒMA. METEOROLOĢIJA

MET 1. TĒMA – METEOROLOĢISKĀS PARĀDĪBAS

MET 1.1. apakštēma – Meteoroloģiskās parādības

MET 2. TĒMA – METEOROLOĢISKO DATU AVOTI

MET 2.1. apakštēma – Meteoroloģiskās informācijas avoti

5. TĒMA. NAVIGĀCIJA

NAV 1. TĒMA – KARTES UN AERONAVIGĀCIJAS KARTES

NAV 1.1. apakštēma – Kartes un aeronavigācijas kartes

NAV 2. TĒMA – INSTRUMENTĀLĀ NAVIGĀCIJA

NAV 2.1. apakštēma – Navigācijas sistēmas

NAV 2.2. apakštēma – Navigācijas atbalsts

NAV 2.3. apakštēma – *PBN* pielietojumi

6. TĒMA. GAISA KUĢI

ACFT 1. TĒMA – GAISA KUĢA INSTRUMENTI

ACFT 1.1. apakštēma – Gaisa kuģa instrumenti

ACFT 2. TĒMA – GAISA KUĢU KATEGORIJAS

ACFT 2.1. apakštēma – Pēcstrūklas turbulence

ACFT 3. TĒMA – FAKTORI, KAS IETEKMĒ GAISA KUĢA VEIKTSPĒJU

ACFT 3.1. apakštēma – Faktori augstuma uzņemšanas laikā

ACFT 3.2. apakštēma – Faktori kreisēšanas laikā

ACFT 3.3. apakštēma – Faktori augstuma samazināšanas laikā

ACFT 3.4. apakštēma – Ekonomiskie faktori

ACFT 3.5. apakštēma – Vides faktori

ACFT 4. TĒMA – GAISA KUĢU DATI

ACFT 4.1. apakštēma – Veiktspējas dati

7. TĒMA. CILVĒKA FAKTORI

HUM 1. TĒMA – PSIHOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 1.1. apakštēma – Kognitīvie faktori

HUM 2. TĒMA – MEDICĪNISKIE UN FIZIOLOĢISKIE FAKTORI

HUM 2.1. apakštēma – Nogurums

HUM 2.2. apakštēma – Fiziskā sagatavotība

HUM 3. TĒMA – SOCIĀLIE UN ORGANIZATORISKIE FAKTORI

HUM 3.1. apakštēma – Komandas resursu pārvaldība (*TRM*)

HUM 3.2. apakštēma – Komandas darbs un komandu uzdevumi

HUM 3.3. apakštēma – Atbildīga rīcība

HUM 4. TĒMA – STRESS

HUM 4.1. apakštēma – Stress

HUM 4.2. apakštēma – Stresa vadība

HUM 5. TĒMA – CILVĒKA KĻŪDAS

HUM 5.1. apakštēma – Cilvēka kļūdas

HUM 5.2. apakštēma – Noteikumu pārkāpšana

HUM 6. TĒMA – SADARBĪBA

HUM 6.1. apakštēma – Saziņa

HUM 6.2. apakštēma – Sadarbība vienā un tajā pašā atbildības apgabalā

HUM 6.3. apakštēma – Sadarbība starp dažādiem atbildības apgabaliem

HUM 6.4. apakštēma – Sadarbība starp vadības dispečeru/pilotu

8. TĒMA. IEKĀRTAS UN SISTĒMAS

EQPS 1. TĒMA – BALSS SAKARI

EQPS 1.1. apakštēma – Radiosakari

EQPS 1.2. apakštēma – Citi balss sakari

EQPS 2. TĒMA – *ATS* AUTOMATIZĀCIJA

EQPS 2.1. apakštēma – Stacionārais aeronavigācijas telesakaru tīkls (*AFTN*)

EQPS 2.2. apakštēma – Automātiskā datu apmaiņa

EQPS 3. TĒMA – VADĪBAS DISPEČERA DARBA VIETA

EQPS 3.1. apakštēma – Iekārtu ekspluatācija un uzraudzība

EQPS 3.2. apakštēma – Situācijas displeji un informācijas sistēmas

EQPS 3.3. apakštēma – Lidojuma datu sistēmas

EQPS 3.4. apakštēma – *ATS* uzraudzības sistēmas izmantošana

EQPS 3.5. apakštēma – Uzlabotas sistēmas

EQPS 4. TĒMA – NĀKOTNES IEKĀRTAS

EQPS 4.1. apakštēma – Jaunas norises

EQPS 5. TĒMA – IEKĀRTU UN SISTĒMU IEROBEŽOJUMI UN DARBĪBAS PASLIKTINĀŠANĀS

EQPS 5.1. apakštēma – Reaģēšana uz ierobežojumiem

EQPS 5.2. apakštēma – Sakaru iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.3. apakštēma – Navigācijas iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.4. apakštēma – Uzraudzības iekārtu darbības pasliktināšanās

EQPS 5.5. apakštēma – *ATC* apstrādes sistēmas darbības pasliktināšanās

9. TĒMA. PROFESIONĀLĀ VIDE

PEN 1. TĒMA – IEPAZĪŠANAS APMĀCĪBA

PEN 1.1. apakštēma – Lidojumu rajona vadības centra mācību apmeklējums

PEN 2. TĒMA – GAISA TELPAS LIETOTĀJI

PEN 2.1. apakštēma – Civilo *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 2.2. apakštēma – Militāro *ATS* darbību līdzdalībnieki

PEN 3. TĒMA – ATTIECĪBAS AR KLIENTIEM

PEN 3.1. apakštēma – Pakalpojumu sniegšana un lietotāju prasības

PEN 4. TĒMA – VIDES AIZSARDZĪBA

PEN 4.1. apakštēma – Vides aizsardzība

10. TĒMA. ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS

ABES 1. TĒMA – ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJAS (*ABES*)

ABES 1.1. apakštēma – Pārskats par *ABES*

ABES 2. TĒMA – PRASMJU UZLABOŠANA

ABES 2.1. apakštēma – Saziņas efektivitāte

ABES 2.2. apakštēma – Izvairīšanās no garīgas pārslodzes

ABES 2.3. apakštēma – "Gaiss–zeme" sadarbība

ABES 3. TĒMA – PROCEDŪRAS ĀRKĀRTAS UN AVĀRIJAS SITUĀCIJĀM

ABES 3.1. apakštēma – Procedūru piemērošana attiecībā uz *ABES*

ABES 3.2. apakštēma – Radiosakaru atteice

ABES 3.3. apakštēma – Nelikumīga iejaukšanās un spridzināšanas draudi gaisa kuģos

ABES 3.4. apakštēma – Nomaldījies vai neidentificēts gaisa kuģis

ABES 3.5. apakštēma – Novirzīšanās

ABES 3.6. apakštēma – Transpondera atteice

II PIELIKUMS

ATCO.AR DAĻA

KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATCO.AR.A.001 Tvērums

Šajā daļā, kas izklāstīta šajā pielikumā, nosaka administratīvās prasības kompetentajām iestādēm, kuras atbild par gaisa satiksmes vadības dispečeru licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un medicīnisko izziņu izsniegšanu, uzturēšanu spēkā, apturēšanu vai anulēšanu, kā arī mācību organizāciju un aviācijas medicīnas centru sertifikāciju un uzraudzību.

ATCO.AR.A.005 Personāls

a) Kompetentās iestādes izveido un ik pēc diviem gadiem atjaunina novērtējumu par cilvēkresursiem, kas nepieciešami uzraudzības funkciju veikšanai, pamatojoties uz šajā regulā prasīto procesu analīzi un to piemērošanu.

b) Darbiniekiem, kurus kompetentā iestāde pilnvarojusi veikt sertifikācijas un/vai uzraudzības uzdevumus, jābūt tiesīgiem veikt vismaz šādus uzdevumus:

1) pārbaudīt dokumentus, tostarp licences, sertifikātus, ierakstus, datus, procedūras un citus attiecīgā uzdevuma izpildei nepieciešamos materiālus;

2) kopēt šādus dokumentus, datus, procedūras un citus materiālus vai veikt no tiem izrakstus;

3) lūgt paskaidrojumus;

4) iekļūt attiecīgajās telpās un ekspluatācijas vietās;

5) veikt revīzijas un pārbaudes, tostarp nepaziņotas pārbaudes;

6) veikt vai sākt attiecīgus izpildes pasākumus.

c) Kompetentā iestāde var atļaut savam personālam veikt vērtēšanu, lai izsniegtu, atkārtoti apstiprinātu un atjaunotu struktūrvienības apstiprinājumu, ar nosacījumu, ka personāls atbilst ATCO.C.045. punktā noteiktajām prasībām, izņemot d) apakšpunkta 1. punktu. Tomēr jānodrošina iepazīstināšana ar tajā struktūrvienībā spēkā esošo ekspluatācijas praksi un procedūrām, kurā notiek vērtēšana.

ATCO.AR.A.010 Kompetento iestāžu uzdevumi

a) Kompetento iestāžu uzdevumos ietilpst:

1) licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un medicīnisko izziņu izsniegšana, apturēšana un anulēšana;

2) pagaidu *OJTI* atļauju izsniegšana saskaņā ar ATCO.C.025. punktu;

3) pagaidu vērtētāja atļauju izsniegšana saskaņā ar ATCO.C.065. punktu;

4) apstiprinājumu atkārtota apstiprināšana un atjaunošana;

5) medicīnisko izziņu atkārtota apstiprināšana, atjaunošana un ierobežošana pēc *AME* vai *AeMC* nosūtījuma;

6) sertifikātu izsniegšana aviācijas medicīnas ekspertiem, to atkārtota apstiprināšana, atjaunošana, apturēšana, anulēšana, ierobežošana un mainīšana;

7) mācību organizāciju sertifikātu un aviācijas medicīnas centru sertifikātu izsniegšana, apturēšana, anulēšana un ierobežošana;

8) apmācības kursu, plānu un struktūrvienības kompetences shēmu, kā arī novērtēšanas metožu apstiprināšana;

9) valodas prasmes pierādīšanai izmantotās novērtēšanas metodes apstiprināšana un valodas prasmes novērtēšanas iestādēm piemērojamo prasību noteikšana saskaņā ar ATCO.B.040. punktu;

10) paaugstināta līmeņa (piektā līmeņa) valodas prasmes nepieciešamības apstiprināšana saskaņā ar ATCO. B.030. punkta d) apakšpunktu;

11) mācību organizāciju, tostarp to apmācības kursu un plānu, uzraudzīšana;

12) struktūrvienības kompetences shēmu apstiprināšana un uzraudzīšana;

13) attiecīgu pārsūdzības procedūru un paziņošanas mehānismu izveide;

14) licenču atzīšanas un apmaiņas veicināšana, tostarp gaisa satiksmes vadības dispečeru dokumentu pārsūtīšana un veco licenču atdošana tās izsniegušajai kompetentajai iestādei saskaņā ar ATCO.A.010. punktu;

15) mācību organizāciju sertifikātu un kursu apstiprinājumu atzīšanas veicināšana.

ATCO.AR.A.015 Līdzekļi atbilstības panākšanai

a) Aģentūra izstrādā pieņemamus līdzekļus atbilstības panākšanai (*AMC*), ko var izmantot, lai panāktu atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem. Nodrošinot atbilstību *AMC*, tiek panākta atbilstība attiecīgajām īstenošanas noteikumu prasībām.

b) Atbilstību īstenošanas noteikumiem var nodrošināt arī ar alternatīviem līdzekļiem atbilstības panākšanai.

c) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, ar kuru var konsekventi izvērtēt, vai visi alternatīvie līdzekļi atbilstības panākšanai, ko izmanto pati kompetentā iestāde un tās uzraudzītās organizācijas un personas, ļauj nodrošināt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumu prasībām.

d) Lai izvērtētu visus alternatīvos līdzekļus atbilstības panākšanai, ko organizācija ierosinājusi saskaņā ar ATCO.OR. B.005. punktu, kompetentā iestāde analizē iesniegto dokumentāciju un nepieciešamības gadījumā veic organizācijas pārbaudi.

Kad kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka alternatīvie līdzekļi atbilstības panākšanai ir saskaņā ar īstenošanas noteikumiem, tā bez nepamatotas kavēšanās:

1) informē pretendentu par to, ka alternatīvos līdzekļus atbilstības panākšanai drīkst īstenot, un vajadzības gadījumā attiecīgi groza pretendenta apstiprinājumu vai sertifikātu;

2) informē Aģentūru par šo alternatīvo līdzekļu saturu, tostarp iesniedz attiecīgo dokumentu kopijas; un

3) informē pārējās dalībvalstis par pieņemtajiem alternatīvajiem līdzekļiem atbilstības panākšanai.

e) Kad kompetentā iestāde pati izmanto alternatīvus līdzekļus, lai panāktu atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem, tā:

1) nodrošina, lai šie līdzekļi būtu pieejami visām tās uzraudzītajām organizācijām un personām; un

2) bez nepamatotas kavēšanās informē Aģentūru.

Kompetentā iestāde sniedz Aģentūrai pilnīgu aprakstu par alternatīvajiem līdzekļiem atbilstības panākšanai, tostarp visus vajadzīgos procedūru labojumus, kā arī novērtējumu, kas apliecina īstenošanas noteikumu izpildi.

ATCO.AR.A.020 Informācija Aģentūrai

a) Kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās informē Aģentūru, ja radušās būtiskas problēmas ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 un šīs regulas īstenošanu.

b) Kompetentā iestāde sniedz Aģentūrai drošības ziņā nozīmīgu informāciju, kas izriet no kompetentās iestādes saņemtajiem ziņojumiem par atgadījumiem.

ATCO.AR.A.025 Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām

a) Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 ([1]) noteikumus, kompetentā iestāde ievieš sistēmu pienācīgai drošības informācijas vākšanai, analizēšanai un izplatīšanai.

b) Aģentūra ievieš sistēmu pienācīgai visas attiecīgās saņemtās drošības informācijas analizēšanai un bez nepamatotas kavēšanās nodod dalībvalstīm un Komisijai visu nepieciešamo informāciju, tostarp ieteikumus vai informāciju par veicamajām koriģējošajām darbībām, lai savlaicīgi reaģētu uz drošības problēmu, kas saistīta ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumu darbības jomā ietilpstošajiem izstrādājumiem, daļām, ierīcēm, personām vai organizācijām.

c) Pēc a) un b) apakšpunktā norādītās informācijas saņemšanas kompetentā iestāde veic attiecīgus pasākumus drošības problēmas risināšanai.

d) Par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar c) apakšpunktu, nekavējoties jāinformē visas personas vai organizācijas, kam šie pasākumi jāievēro atbilstoši Regulas (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumu prasībām. Kompetentā iestāde par šiem pasākumiem informē arī Aģentūru un gadījumā, ja nepieciešama kopīga rīcība, – arī citas iesaistītās dalībvalstis.

B APAKŠDAĻA

PĀRVALDĪBA

ATCO.AR.B.001 Pārvaldības sistēma

a) Kompetentā iestāde izveido un uztur pārvaldības sistēmu ar vismaz šādiem elementiem:

1) organizāciju aprakstošas dokumentētas politikas nostādnes un procedūras, kā arī līdzekļi un metodes, ar kuriem panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un šai regulai. Procedūras ir regulāri jāatjaunina, un tās kalpo par kompetentās iestādes darba pamatdokumentiem visu attiecīgo uzdevumu veikšanai;

2) pietiekami daudz darbinieku, tostarp licencēšanas un sertificēšanas inspektoru, lai veiktu kompetentās iestādes funkcijas un izpildītu tās pienākumus. Šiem darbiniekiem jābūt attiecīgai kvalifikācijai, lai tie varētu veikt viņiem uzticētos uzdevumus, un ar nepieciešamajām zināšanām, pieredzi, sākotnējo, praktisko un periodisko apmācību, lai nodrošinātu pastāvīgu kompetenci. Jābūt sistēmai, ar kuras palīdzību plānot darbinieku pieejamību, lai nodrošinātu visu saistīto uzdevumu pienācīgu izpildi;

3) piemērotas iekārtas un biroju telpas uzticēto uzdevumu izpildei;

4) funkcija pārvaldības sistēmas atbilstības attiecīgajām prasībām un procedūru, tostarp iekšējās revīzijas procesa un drošības risku pārvaldības procesa izveides, piemērotības uzraudzīšanai. Atbilstības uzraudzība iekļauj atgriezeniskās saites sistēmu revīzijā gūto atzinumu nosūtīšanai kompetentās iestādes galvenajai vadībai, lai vajadzības gadījumā veiktu koriģējošas darbības; un

5) persona vai personu grupa, kas attiecībā uz atbilstības uzraudzības funkciju ir tieši pakļauta kompetentās iestādes galvenajai vadībai.

b) Kompetentā iestāde katrai darbības jomai, kas ietilpst pārvaldības sistēmā, ieceļ vismaz vienu personu, kas ir pilnībā atbildīga par attiecīgā(-o) uzdevuma(-u) pārvaldību.

c) Kompetentā iestāde izveido procedūras nepieciešamās informācijas apmaiņai un savstarpējai palīdzībai ar citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm, tostarp informācijas apmaiņai par visiem konstatējumiem un papildu darbībām, kas veiktas to personu un organizāciju uzraudzības rezultātā, kuras darbojas vienas dalībvalsts teritorijā, bet kuras sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra.

d) Standartizācijas nolūkos Aģentūrai tiek nodrošināta ar pārvaldības sistēmu saistīto procedūru un to grozījumu kopija.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regula (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (OV L 122, 24.4.2014., 18. lpp.).

ATCO.AR.B.005 Uzdevumu uzticēšana kvalificētajām iestādēm

a) Ja kompetentā iestāde uztic uzdevumus saistībā ar personu vai organizāciju sākotnējo sertificēšanu vai pastāvīgo uzraudzību, piemērojot Regulu (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumus, tos uztic tikai kvalificētām iestādēm. Uzticot uzdevumus, kompetentā iestāde nodrošina, lai tai būtu:

1) sistēma, ar kuru sākotnēji un pastāvīgi izvērtēt kvalificētās iestādes atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 V pielikuma prasībām.

Šī sistēma un novērtējumu rezultāti ir jādokumentē;

2) ar kvalificēto iestādi panākta dokumentēta vienošanās, kas abpusēji apstiprināta attiecīgajā vadības līmenī un kur skaidri noteikti:

i) veicamie uzdevumi;

ii) sniedzamās deklarācijas, ziņojumi un dokumenti;

iii) tehniskie nosacījumi, kas jāizpilda šādu uzdevumu veikšanā;

iv) attiecīgais atbildības nodrošinājums; un

v) šādu uzdevumu izpildes laikā iegūtās informācijas aizsardzība.

b) Kompetentā iestāde nodrošina, ka ATCO.AR.B.001. punkta a) apakšpunkta 4. punktā pieprasītajā iekšējās revīzijas procesā un drošības risku pārvaldības procesā ietilpst visi kompetentās iestādes vārdā veiktie sertificēšanas vai uzraudzības uzdevumi.

ATCO.AR.B.010 Pārvaldības sistēmas izmaiņas

a) Kompetentajā iestādē ir jābūt sistēmai, lai konstatētu izmaiņas, kuras ietekmē tās spēju veikt uzdevumus un pildīt pienākumus, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā. Šī sistēma ļauj kompetentajai iestādei veikt nepieciešamās darbības, lai uzturētu tās pārvaldības sistēmas piemērotību un efektivitāti.

b) Kompetentā iestāde atjaunina pārvaldības sistēmu, laikus atspoguļojot jebkādas Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā veiktās izmaiņas, lai nodrošinātu to efektīvu īstenošanu.

c) Kompetentā iestāde informē Aģentūru par izmaiņām, kas ietekmē kompetentās iestādes spēju veikt uzdevumus un pildīt pienākumus, kuri noteikti Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā.

ATCO.AR.B.015 Uzskaite

a) Kompetentā iestāde uztur sarakstu ar visiem tās izsniegtajiem organizāciju sertifikātiem un personāla licencēm un sertifikātiem.

b) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina pietiekami labu glabāšanu, piekļuvi un uzticamu izsekojamību attiecībā uz šādiem dokumentiem:

1) pārvaldības sistēmas dokumentētās politikas nostādnes un procedūras;

2) personāla apmācība, kvalifikācija un atļaujas;

3) uzdevumu sadale, iekļaujot gan ATCO.AR.B.005. punktā pieprasītos elementus, gan informāciju par uzticētajiem uzdevumiem;

4) sertifikācijas procesi un sertificēto organizāciju pastāvīgā uzraudzība;

5) detalizēta informācija par mācību organizāciju pasniegtajiem kursiem;

6) procesi licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un sertifikātu izsniegšanai un šo licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un sertifikātu turētāju pastāvīgai uzraudzībai;

7) to personu un organizāciju pastāvīga uzraudzība, kuras veic darbības vienas dalībvalsts teritorijā, bet kuras sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde, saskaņā ar šo iestāžu vienošanos;

8) konstatējumi, koriģējošās darbības un darbību pabeigšanas datums;

9) veiktie izpildes pasākumi;

10) drošības informācija un papildu pasākumi;

11) elastīguma noteikumu izmantošana saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 14. pantu;un

12) to alternatīvo līdzekļu atbilstības panākšanai, kurus ierosinājušas organizācijas, novērtēšana un paziņošana Aģentūrai un pašas kompetentās iestādes izmantoto alternatīvo līdzekļu atbilstības panākšanai novērtējums.

c) Dokumenti jāglabā vismaz 5 gadus, un dokumenti, kas saistīti ar personāla licencēm, – vismaz 10 gadus pēc pēdējā licencē iekļautā apstiprinājuma derīguma termiņa beigām saskaņā ar piemērojamiem datu aizsardzības tiesību aktiem.

C APAKŠDAĻA

UZRAUDZĪBA UN IZPILDE

ATCO.AR.C.001 Uzraudzība

a) Kompetentajai iestādei jāpārbauda:

1) organizāciju vai personu atbilstība prasībām, kas jāizpilda attiecīgi pirms organizācijas sertifikāta vai personāla licences, sertifikāta, kvalifikācijas atzīmes vai apstiprinājuma saņemšanas;

2) pastāvīga atbilstība piemērojamām prasībām un nosacījumiem, kas pievienoti mācību organizācijas sertifikātam, kā arī piemērojamām prasībām par tās apstiprinātajiem apmācības kursiem, plāniem un shēmām un personālam piemērojamām prasībām;

3) kompetentās iestādes uzticēto attiecīgo drošības pasākumu īstenošana, kā noteikts ATCO.AR.A.025. punkta c) un d) apakšpunktā.

b) Šīs pārbaudes:

1) jāpamato ar dokumentiem, kas īpaši paredzēti, lai par drošības uzraudzību atbildīgajiem darbiniekiem sniegtu norādes par to funkciju veikšanu;

2) attiecīgajām personām un organizācijām nodrošina drošības uzraudzības rezultātus;

3) jāpamato ar revīzijām un inspekcijām, tostarp, ja piemērojams, ar nepaziņotām pārbaudēm; un

4) sniedz kompetentajai iestādei nepieciešamos pierādījumus, ja jāveic turpmākas darbības, tostarp ATCO.AR.C.010. un ATCO.AR.E.015. punktā paredzētie pasākumi.

c) Uzraudzības darbības jomu nosaka, pamatojoties uz līdzšinējo uzraudzības darbību tvērumu un rezultātiem, kā arī drošības prioritātēm.

d) Neskarot dalībvalstu kompetenci, tvērumu un rezultātus uzraudzības darbībām, kuras vienas dalībvalsts teritorijā īsteno organizācijas, kuras veic darbību citā dalībvalstī, vai personas, kuras ir citas dalībvalsts rezidenti, nosaka atbilstoši drošības prioritātēm, kā arī līdzšinējām uzraudzības darbībām.

e) Ja kādas personas vai organizācijas veiktajās darbībās iesaistītas vairākas dalībvalstis, saskaņā ar a) līdz c) apakšpunkta noteikumiem par uzraudzību atbildīgā kompetentā iestāde var noslēgt īpašu vienošanos par alternatīviem uzraudzības pasākumiem ar citu(-ām) kompetento(-ajām) iestādi(-ēm). Visām personām vai organizācijām, uz kurām attiecas šāda vienošanās, jāsaņem informācija par šādas vienošanās esību un tās darbības jomu.

ATCO.AR.C.005 Uzraudzības programma

a) Kompetentā iestāde izveido un uztur uzraudzības programmu ar ATCO.AR.C.001. punktā paredzētajām uzraudzības darbībām.

b) Kompetentās iestādes sertificēto organizāciju uzraudzības programma jāizstrādā, ievērojot organizācijas īpatnības, tās darbību sarežģītību un iepriekšējās sertifikācijas un/vai uzraudzības darbības. Katrā uzraudzības plānošanas ciklā jābūt:

1) revīzijām un pārbaudēm, tostarp pēc vajadzības nepaziņotām pārbaudēm;, un

2) mācību organizācijas vadības un kompetentās iestādes savstarpējām sanāksmēm, kad abas puses tiek informētas par būtiskiem jautājumiem.

c) Kompetentās iestādes sertificētajām organizācijām piemēro uzraudzības plānošanas ciklu, kas nav ilgāks par 24 mēnešiem.

Uzraudzības plānošanas ciklu var saīsināt, ja tiek pierādīts, ka pasliktinājušies organizācijas drošības rādītāji.

Uzraudzības plānošanas ciklu var paildzināt līdz ne vairāk kā 36 mēnešiem, ja kompetentā iestāde šā cikla iepriekšējo 24 mēnešu laikā konstatējusi, ka:

1) organizācija ir lietpratīgi noteikusi visus aviācijas drošību apdraudošos faktorus un veikusi ar tiem saistīto risku vadību; un

2) organizācija atbilstoši ATCO.OR.B.015. punktam regulāri pierādījusi, ka pilnībā kontrolē visas izmaiņas; un

3) nav noformētas 1. līmeņa neatbilstības; un

4) visas koriģējošās darbības ir izpildītas pieņemtajā laika periodā vai kompetentās iestādes paildzinātā laika periodā, kā noteikts ATCO.AR.E.015. punktā.

Uzraudzības plānošanas ciklu var vēl paildzināt līdz ne vairāk kā 48 mēnešiem, ja papildus iepriekš minētajiem kritērijiem organizācija izveidojusi un kompetentā iestāde apstiprinājusi efektīvu sistēmu kompetentās iestādes pastāvīgai informēšanai par drošības rādītājiem un organizācijas atbilstību regulatīvo noteikumu prasībām.

d) Mācību organizāciju uzraudzības programmā ietilpst apmācības standartu uzraudzīšana, tostarp, ja piemērojams, apmācības pasniegšanas pārbaudes.

e) Kompetentās iestādes izdotas licences, kvalifikācijas atzīmes vai apstiprinājuma turētājiem piemērojamā uzraudzības programmā ir pārbaudes, tostarp, ja piemērojams, nepaziņotas pārbaudes.

ATCO.AR.C.010 Konstatējumi un personālam piemērojamie izpildes pasākumi

a) Ja, veicot uzraudzību vai izmantojot citus līdzekļus, saskaņā ar ATCO.AR.C.001. punktu par uzraudzību atbildīgā kompetentā iestāde ir guvusi pierādījumus tam, ka persona, kurai saskaņā ar šo regulu ir izsniegta licence, neatbilst piemērojamām prasībām, kompetentā iestāde izdara konstatējumu, dokumentē to un rakstveidā paziņo licences turētājam, kā arī, ja piemērojams, organizācijai, kurā licences turētājs strādā.

b) Ja konstatējumu izdarījusi kompetentā iestāde, kas atbildīga par licences izsniegšanu:

1) tā var attiecīgi apturēt vai anulēt licenci, kvalifikācijas atzīmi vai apstiprinājumu, ja ir konstatēta drošības problēma; un

2) tā veic nepieciešamos papildu izpildes pasākumus, lai novērstu turpmāku neatbilstību.

c) Ja konstatējumu izdarījusī kompetentā iestāde nav atbildīga par licences izsniegšanu, tā informē kompetento iestādi, kura izsniegusi licenci. Šādā gadījumā kompetentā iestāde, kura izsniegusi licenci, rīkojas saskaņā ar b) apakšpunktu un informē kompetento iestādi, kura izdarījusi konstatējumu.

D APAKŠDAĻA

LICENČU, KVALIFIKĀCIJAS ATZĪMJU UN APSTIPRINĀJUMU IZSNIEGŠANA, ATKĀRTOTA APSTIPRINĀŠANA, ATJAUNOŠANA, APTURĒŠANA UN ANULĒŠANA

ATCO.AR.D.001 Licenču, kvalifikācijas atzīmju, apstiprinājumu un atļauju izsniegšanas, atkārtotas apstiprināšanas un atjaunošanas procedūra

a) Kompetentā iestāde ievieš procedūras, saskaņā ar kurām notiek pieteikšanās licencēm, to izsniegšana un apmaiņa, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu izsniegšana un apstiprinājumu atkārtota apstiprināšana un atjaunošana. Šajās procedūrās var ietilpt:

1) pagaidu *OJTI* atļaujas un pagaidu vērtētāja atļaujas izsniegšana; un

2) ja piemērojams, vērtētāju pilnvarošana struktūrvienības apstiprinājumu atkārtotai apstiprināšanai un atjaunošanai, un šādā gadījumā vērtētāji kompetentajai iestādei iesniedz visus dokumentus, ziņojumus un pārējo informāciju, kā noteikts procedūrās.

b) Pēc pieteikuma un attiecīgā gadījumā arī jebkādu pavadošo dokumentu saņemšanas kompetentā iestāde pārliecinās, vai pieteikums ir pilnīgi aizpildīts un vai pretendents atbilst I pielikumā noteiktajām prasībām.

c) Ja pretendents atbilst piemērojamām prasībām, kompetentā iestāde attiecīgi izsniedz, atkārtoti apstiprina vai atjauno konkrēto licenci, kvalifikācijas atzīmi(-es) un apstiprinājumu(-us), ievērojot II pielikuma 1. papildinājumā norādīto licences formātu. ATCO.C.025. punktā minēto pagaidu *OJTI* atļauju un ATCO.C.065. punktā minēto pagaidu vērtētāja atļauju izsniedz kā atsevišķu dokumentu, kurā norāda tā turētāja privilēģijas, kā arī atļaujas derīguma termiņu.

d) Lai mazinātu nevajadzīgu administratīvo slogu, kompetentā iestāde var ieviest procedūras unikāla derīguma datuma noteikšanai vairākiem apstiprinājumiem. Šādā gadījumā attiecīgo apstiprinājumu derīguma termiņu nepagarina.

e) Kompetentā iestāde nomaina gaisa satiksmes vadības dispečera licenci, ja tas nepieciešams administratīvu iemeslu dēļ un ja licences XII punkta a) apakšpunkts ir aizpildīts un vairs nav brīvas vietas. Kvalifikācijas atzīmju un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu pirmreizējās izdošanas datumu pārnes uz jauno licenci.

ATCO.AR.D.005 Licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu anulēšana un apturēšana

a) Saskaņā ar ATCO.A.020. punktu kompetentā iestāde ievieš administratīvās procedūras licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu apturēšanai un anulēšanai.

b) Kompetentā iestāde var apturēt licenci, ja nav pārtraukta pagaidu nespēja saskaņā ar ATCO.A.015. punkta e) apakšpunktā aprakstītajām procedūrām.

c) Kompetentā iestāde aptur vai anulē licenci, kvalifikācijas atzīmi vai apstiprinājumu saskaņā ar ATCO.AR.C.010. punkta noteikumiem, jo īpaši šādās situācijās:

1) licences sniegto privilēģiju izmantošana tad, kad licences turētājs vairs neatbilst šīs regulas piemērojamām prasībām;

2) gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences vai gaisa satiksmes vadības dispečera licences, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma, sertifikāta vai izziņas iegūšana, iesniedzot viltotus dokumentētos pierādījumus;

3) licences vai sertifikācijas dokumentu viltošana;

4) licences, kvalifikācijas atzīmes(-ju) vai apstiprinājuma(-u) sniegto privilēģiju izmantošana psihoaktīvo vielu reibumā.

d) Licenču, kvalifikācijas atzīmju un apstiprinājumu apturēšanas vai anulēšanas gadījumā kompetentā iestāde rakstveidā informē licences turētāju par savu lēmumu un par licences turētāja tiesībām uz pārsūdzību saskaņā ar ATCO.AR.A.010. punkta a) apakšpunkta 14. punktā noteiktajām procedūrām. Par vērtētāja apstiprinājuma apturēšanu vai anulēšanu paziņo arī attiecīgajam aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējam.

e) Kompetentā iestāde licenci, kvalifikācijas atzīmi vai apstiprinājumu aptur vai anulē arī pēc licences turētāja rakstiska pieprasījuma.

E APAKŠDAĻA

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJU SERTIFICĒŠANAS PROCEDŪRA UN APMĀCĪBU KURSU APSTIPRINĀŠANA

ATCO.AR.E.001 Mācību organizāciju pieteikšanās sertifikātam un sertificēšanas procedūra

a) Saņemot pieteikumu mācību organizācijas sertifikāta izsniegšanai, kompetentā iestāde pārbauda mācību organizācijas atbilstību III pielikumā izklāstītajām prasībām.

b) Ja mācību organizācija atbilst piemērojamām prasībām, kompetentā iestāde izsniedz sertifikātu, izmantojot II pielikuma 2. papildinājumā norādīto formātu.

c) Lai organizācija varētu veikt izmaiņas, iepriekš nesaņemot kompetentās iestādes apstiprinājumu saskaņā ar ATCO.OR.B.015. punktu un ATCO.AR.E.010. punkta c) apakšpunktu, kompetentā iestāde apstiprina mācību organizācijas iesniegto procedūru, kurā noteikts šo izmaiņu apmērs un aprakstīta izmaiņu īstenošanas un paziņošanas kārtība.

ATCO.AR.E.005 Apmācību kursu un apmācību plānu apstiprināšana

a) Kompetentā iestāde apstiprina apmācību kursus un apmācību plānus, kas izstrādāti saskaņā ar ATCO.OR.D.001. punktā noteiktajām prasībām.

b) Pēc licences apmaiņas atbilstoši ATCO.A.010. punkta prasībām kompetentā iestāde ne vēlāk kā sešu nedēļu laikā pēc kursa apstiprinājuma pieteikuma iesniegšanas apstiprina vai noraida struktūrvienības apstiprinājuma kursu, kas izveidots saskaņā ar ATCO.B.020. punkta b) un c) apakšpunktā norādītajām prasībām, un nodrošina nediskriminācijas un proporcionalitātes principu ievērošanu.

ATCO.AR.E.010 Mācību organizāciju izmaiņas

a) Saņemot pieteikumu par izmaiņām, kas iepriekš jāapstiprina saskaņā ar ATCO.OR.B.015. punktu, kompetentā iestāde pirms atļaujas izsniegšanas pārbauda mācību organizācijas atbilstību III pielikumā izklāstītajām prasībām.

Kompetentā iestāde apstiprina nosacījumus, saskaņā ar kuriem organizācija var darboties izmaiņu laikā, ja vien kompetentā iestāde nav konstatējusi, ka izmaiņas nedrīkst ieviest.

Pārliecinājusies, ka mācību organizācija atbilst piemērojamām prasībām, kompetentā iestāde atļauj veikt izmaiņas.

b) Neskarot nekādus papildu izpildes pasākumus saskaņā ar ATCO.AR.E.015. punktu, kad organizācija veic izmaiņas, kas ir iepriekš jāapstiprina un par ko nav saņemta kompetentās iestādes atļauja, kā noteikts a) apakšpunktā, kompetentā iestāde veic tūlītējas un atbilstošas darbības.

c) Ja izmaiņas nav iepriekš jāapstiprina, kompetentā iestāde apstiprina procedūru, kuru mācību organizācija izstrādājusi saskaņā ar ATCO.OR.B.015. punktu un kurā noteikts izmaiņu tvērums un mācību organizācijas pārvaldības un paziņošanas mehānisms. Pastāvīgās uzraudzības procesā kompetentā iestāde izvērtē paziņoto informāciju, lai pārbaudītu, vai veiktās darbības atbilst apstiprinātajām procedūrām un piemērojamām prasībām.

ATCO.AR.E.015 Konstatējumi un koriģējošās darbības

a) Kompetentajā iestādē jābūt sistēmai konstatējumu nozīmīguma analizēšanai drošības ziņā.

b) 1. līmeņa konstatējumu kompetentā iestāde izdod, ja mācību organizācijas procedūrās un rokasgrāmatās, kā arī tās sniegtās apmācības veidā(-os) un/vai pakalpojumos vai sertifikātā(-os) konstatēta nozīmīga neatbilstība Regulas (EK) Nr. 216/2008 un šīs regulas piemērojamām prasībām, kas pazemina vai būtiski apdraud drošību un/vai nozīmīgi pasliktina sniegto apmācību.

1. līmeņa konstatējumi ir šādi konstatējumi (bet ne tikai):

1) situācija, kad parastajā darbalaikā un pēc diviem rakstveida pieprasījumiem kompetentajai iestādei netiek nodrošināta piekļuve mācību organizācijas telpām, kā noteikts ATCO.OR.B.025. punktā;

2) mācību organizācijas sertifikāta iegūšana vai tā uzturēšana spēkā, viltojot iesniegtos dokumentāros pierādījumus;

3) pierādījumi par mācību organizācijas sertifikāta nelikumīgu vai krāpniecisku izmantošanu;

4) atbildīgā vadītāja neesība.

c) 2. līmeņa konstatējumu kompetentā iestāde izdod, ja mācību organizācijas procedūrās un rokasgrāmatās, kā arī tās sniegtās apmācības veidā(-os) un/vai pakalpojumos vai sertifikātā(-os) konstatēta neatbilstība Regulas (EK) Nr. 216/2008 un šīs regulas piemērojamām prasībām, kas varētu pazemināt vai apdraudēt drošību un/vai varētu izraisīt sniegtās apmācības pasliktināšanos.

d) Ja, veicot uzraudzību vai izmantojot citus līdzekļus, ir izdarīts konstatējums, kompetentā iestāde, neskarot Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā pieprasītās papildu darbības, rakstveidā paziņo mācību organizācijai par šo konstatējumu un pieprasa veikt koriģējošas darbības, lai novērstu atklāto(-ās) neatbilstību(-as).

1. Ja ir izdarīti 1. līmeņa konstatējumi, kompetentā iestāde nekavējoties un attiecīgi rīkojas, lai novērstu vai ierobežotu darbības un nepieciešamības gadījumā anulētu vai pilnīgi vai daļēji ierobežotu vai apturētu sertifikātu atbilstoši konstatējuma apmēram, līdz organizācija sekmīgi veikusi koriģējošo darbību.

2. Ja ir 2. līmeņa konstatējumi, kompetentā iestāde:

i) nosaka mācību organizācijai laika periodu, kurā jāveic rīcības plānā iekļautā koriģējošā darbība atbilstoši konstatējuma būtībai; un

ii) izvērtē mācību organizācijas ierosināto koriģējošo darbību un īstenošanas plānu un pieņem tos, ja novērtējumā secināts, ka tie ir pietiekami neatbilstības(-u) novēršanai.

3. Ja mācību organizācija neiesniedz pieņemamu koriģējošo darbību plānu vai kompetentās iestādes pieņemtajā vai pagarinātajā laika periodā neveic koriģējošas darbības, konstatējuma līmenis jāpaaugstina līdz 1. līmenim un jāveic d) apakšpunkta 1. punktā noteiktās darbības.

e) Kompetentā iestāde dokumentē visus tās izdarītos konstatējumus un, ja piemērojams, noteiktos izpildes pasākumus, kā arī visas koriģējošās darbības un konstatējumu pabeigšanas datumu.

F APAKŠDAĻA

ĪPAŠAS PRASĪBAS PAR AVIĀCIJAS MEDICĪNISKO SERTIFIKĀCIJU

1. IEDAĻA

Vispārīgās prasības

ATCO.AR.F.001 Aviācijas medicīnas centri un aviācijas medicīniskā sertifikācija

Atkāpjoties no A, B un C apakšdaļas, attiecībā uz aviācijas medicīnas centriem (*AeMCs*) un aviācijas medicīnisko sertifikāciju kompetentā iestāde piemēro tālāk minētos Komisijas Regulas (ES) Nr. 1178/2011 (Regulas par gaisa kuģu apkalpi) ([1]) VI pielikuma noteikumus, izņemot visas atsauces uz vispārējās prakses ārstiem (*GMP*):

— ARA.GEN apakšdaļa,

— ARA.AeMC apakšdaļa,

— ARA.MED.120 Ārsti, kas izsniedz veselības apliecības,

— ARA.MED.125 Nosūtījums uz licencēšanas iestādi,

— ARA.MED.150 Uzskaite,

— ARA.MED.200 Procedūra *AME* sertifikāta izsniegšanai, pagarināšanai, atjaunošanai vai mainīšanai,

— ARA.MED.245 Pastāvīga uzraudzība,

— ARA.MED.250 *AME* sertifikāta ierobežošana, apturēšana vai anulēšana,

— ARA.MED.255 Izpildes pasākumi,

— ARA.MED.315 Veselības pārbaudes ziņojumu izskatīšana un

— ARA.MED.325 Izskatīšanas procedūra.

([1]) Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

2. IEDAĻA

Dokumentācija

ATCO.AR.F.005 Medicīniskā izziņa

Medicīniskajai izziņai jāatbilst tālāk norādītajām specifikācijām.

a) Saturs

1. Valsts, kurā izsniegta *ATCO* licence vai iesniegts pieteikums tās saņemšanai (I)
2. Medicīniskās izziņas kategorija (II)
3. Izziņas numurs, kas sākas ar tās valsts ANO kodu, kurā izsniegta *ATCO* licence vai iesniegts pieteikums tās saņemšanai, un kam seko kods ar arābu cipariem un/vai latīņu alfabēta burtiem (III)
4. Turētāja vārds un uzvārds (IV)
5. Turētāja valstspiederība (VI)
6. Turētāja dzimšanas datums (XIV)
7. Turētāja paraksts (VII)
8. Ierobežojums(-i) (XIII)
9. 3. kategorijas medicīniskās izziņas derīguma termiņš (IX)
10. Izmeklēšanas datums
11. Pēdējās elektrokardiogrammas veikšanas datums
12. Pēdējās audiogrammas veikšanas datums
13. Izdošanas datums un medicīnisko izziņu izdevušā *AME* vai ārsta, kas izsniedz veselības apliecības, paraksts (X)
14. Zīmogs vai spiedogs

b) Materiāli: izmantotais papīrs vai citi izmantotie materiāli novērš iespēju izdarīt izmaiņas vai dzēsumus vai nodrošina, ka tie ir viegli pamanāmi. Lai izdarītu ierakstus vai dzēstu ierakstus veidlapās, jāsaņem skaidra kompetentās iestādes atļauja.

c) Valoda: medicīniskās izziņas jāsagatavo valsts valodā(-ās) un angļu valodā, kā arī citās valodās pēc kompetentās iestādes ieskatiem.

d) Visi datumi medicīniskajā izziņā jāraksta šādā formātā: dd/mm/gggg.

ATCO.AR.F.010 *AME* sertifikāts

Pārliecinājusies, ka *AME* atbilst piemērojamām prasībām, kompetentā iestāde izsniedz, atkārtoti apstiprina, atjauno vai maina *AME* sertifikātu, izmantojot II pielikuma 3. papildinājumā noteikto veidlapu.

ATCO.AR.F.015 *AeMC* sertifikāts

Pārliecinājusies, ka *AeMC* atbilst piemērojamām prasībām, kompetentā iestāde izsniedz vai maina *AeMC* sertifikātu, izmantojot II pielikuma 4. papildinājumā noteikto veidlapu.

ATCO.AR.F.020 Aviācijas medicīnas veidlapas

Kompetentā iestāde *AME* un *AeMC* nodrošina šādas veidlapas:

a) medicīniskās izziņas pieteikuma veidlapa; un

b) 3. kategorijas izziņas pretendenta izmeklēšanas ziņojuma veidlapa.

II pielikuma 1. papildinājums

Licences formāts

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERA LICENCE

Saskaņā ar šo regulu izsniegtajām gaisa satiksmes vadības dispečera licencēm jāatbilst šādām specifikācijām:

a) Saturs. Nodrukātajam elementa numuram vienmēr jābūt saistītam ar elementa nosaukumu. I līdz XI elements ir "pastāvīgie" elementi, bet XII līdz XIV elements ir "mainīgie" elementi, kas var parādīties galvenās veidlapas atsevišķā vai atdalāmā daļā, kā norādīts turpmāk. Visas atsevišķās vai atdalāmās daļas skaidri jāapzīmē kā piederīgas licencei.

1. Pastāvīgie elementi:

I) licences izdevēja valsts;

II) licences nosaukums;

III) licences sērijas numurs, kas sākas ar licences izdevējas valsts Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) kodu un kam seko "(Studenta) *ATCO* licence" un kods ar arābu ciparIem un/vai latīņu alfabēta burtiem;

IV) turētāja pilns uzvārds un vārds (ar latīņu alfabēta burtiem, pat ja oriģinālvalodā rakstība nav ar latīņu alfabēta burtiem);

IVa) dzimšanas datums;

V) turētāja adrese, ja to prasa kompetentā iestāde;

VI) turētāja valstspiederība;

VII) turētāja paraksts;

VIII) kompetentā iestāde;

IX) derīguma apstiprinājums un piešķirto privilēģiju apstiprinājums, norādot arī to pirmreizējās izsniegšanas datumu;

X) licences izdevēja ierēdņa paraksts un licences izdošanas datums;

XI) kompetentās iestādes zīmogs vai spiedogs.

2. Mainīgie elementi:

XII) kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājumi un to derīguma termiņš;

XIII) piezīmes: valodas prasmes apstiprinājumi; un

XIV) cita kompetentās iestādes pieprasīta informācija.

b) Licencei pievieno derīgu medicīnisko izziņu, izņemot, ja tiek izmantotas tikai *STDI* privilēģijas.

c) Materiāls. Izmanto pirmās šķiras papīru un/vai citu piemērotu materiālu, arī plastikāta kartes, lai novērstu iespēju izdarīt izmaiņas vai dzēsumus vai nodrošinātu, ka tie ir viegli pamanāmi. Lai izdarītu ierakstus vai dzēstu ierakstus veidlapās, jāsaņem skaidra kompetentās iestādes atļauja.

d) Valoda. Licences sagatavo angļu valodā un, ja to pieprasa dalībvalstis, valsts valodā(-ās) un citās valodās, ko uzskata par nepieciešamām.

Kompetentās iestādes nosaukums un logotips [angļu valodā un jebkurā(-ās) citā(-ās) valodā(-ās), ko noteikusi kompetentā iestāde]	Prasības ([1])
EUROPEAN UNION [tikai angļu valodā]	Valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāsvītro vārdi "*European Union*".
GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERA(–STUDENTA) LICENCE	Lapas izmēram jābūt astoņas reizes mazākam par A4 formāta lapu.
[angļu valodā un jebkurā(-ās) citā(-ās) valodā(-ās), ko noteikusi kompetentā iestāde] Izsniegta saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2015/340 Šī licence atbilst *ICAO* standartiem [angļu valodā un jebkurā(-ās) citā(-ās) valodā(-ās), ko noteikusi kompetentā iestāde]	
EASA 152. veidlapa – 1. izdevums	

([1]) *Prasības*:
Lapas, kurās ir norādījumi par to, kā aizpildāma (studenta) *ATCO* licence, ir paredzētas, lai tās izmantotu tikai kompetentā iestāde vai vērtētājs, kas īpaši pilnvarots atkārtoti apstiprināt vai atjaunot struktūrvienību apstiprinājumus. Informāciju par kvalifikācijas atzīmju, kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu, valodas prasmes apstiprinājumu, instruktoru un vērtētāju apstiprinājumu sākotnējo izdošanu vienmēr aizpilda kompetentā iestāde. Informāciju par struktūrvienību apstiprinājumu atkārtotu apstiprināšanu vai atjaunošanu aizpilda kompetentā iestāde vai pilnvarotie vērtētāji.

I	**Izdevēja valsts:**	Prasības
II	**Licences nosaukums:**	
III	**Licences sērijas numurs:**	Licences sērijas numurs vienmēr sākas ar licences izdevējas valsts ANO kodu, kam seko "(Studenta) *ATCO* licence".
IV	**Turētāja pilns uzvārds un vārds:**	
IVa	**Dzimšanas datums:**	Jāizmanto datuma standarta formāts, t. i., diena/mēnesis/pilns gads (piemēram, 31.01.2010.)
XIV	**Dzimšanas vieta:**	
V	**Turētāja adrese, ja to prasa kompetentā iestāde:** iela, pilsēta, rajons, pasta indekss	
VI	**Turētāja valstspiederība:**	Norāda, pamatojoties uz valsts ANO kodu
VII	**Turētāja paraksts:**	
VIII	**Kompetentā iestāde:**	
X	**Licences izdevēja ierēdņa paraksts un licences izdošanas datums**	
XI	**Kompetentās iestādes, kas izdevusi licenci, zīmogs vai spiedogs**	

<table>
<tr>
<td>IX</td>
<td>
Privilēģiju derīgums:
Turētājs ir tiesīgs izmantot privilēģijas, ko sniedz šāda(-as) kvalifikācijas atzīme(-es) un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums(-i), kad tie ir apstiprināti:
<table>
<tr><th>Kvalifikācijas atzīme(-es)</th><th>Pirmreizējās izdošanas datums</th></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums(-i)</th><th>Pirmreizējās izdošanas datums</th></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
</td>
<td>
Prasības

Angļu valodā un jebkurā(-ās) citā(-ās) valodā(-ās), ko noteikusi kompetentā iestāde.

Kvalifikācijas atzīmes un/vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma pirmreizējās izdošanas datums ir datums, kurā tiek veiksmīgi pabeigta apmācība, kas attiecas uz konkrēto kvalifikācijas atzīmi un/vai kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu.
</td>
</tr>
</table>

XIIa Kvalifikācijas atzīmes, apstiprinājumi un to derīguma termiņš

Turētājam ir tiesības izmantot turpmāk norādītās(-o) kvalifikācijas atzīmes(-ju) un kvalifikācijas atzīmes apstiprinājuma(-u) sniegtās privilēģijas gaisa satiksmes vadības pakalpojumu struktūrvienībā(-ās), attiecībā uz kuru/kurām tam ir spēkā esošs(-i) struktūrvienības apstiprinājums(-i), tikai tad, ja turētājam ir derīga medicīniskā izziņa.

Struktūrvienība (*ICAO* rādītājs) (*)	Sektors/vieta (*)	Kvalifikācijas atzīme/apstiprinājums	Derīguma termiņš (*)	Iestādes paraksts/spiedogs vai licences numurs un vērtētāja paraksts

(*) Neattiecas uz studenta *ATCO* licenci.

XIIb	**Citi apstiprinājumi:** *Turētājs ir tiesīgs izmantot privilēģijas, ko sniedz turpmāk norādītais(-ie) apstiprinājums(-i)* *OJTI / STDI / vērtētāja apstiprinājums* | *Derīguma termiņš* | | | | | |	Prasības: neattiecas

XIII	**Piezīmes** Valodas prasmes apstiprinājums(-i): [valoda(-as) / līmenis / derīguma termiņš]	Jānorāda valodas prasmes apstiprinājums(-i), līmenis un derīguma termiņš. Šeit ieraksta visu papildu informāciju par licencēšanu.

Saīsinājumi

Gaisa satiksmes vadības dispečeru kvalifikācijas atzīmes		Prasības: neattiecas
ADV	Lidlauka vizuālā vadība	
ADI	Lidlauka instrumentālā vadība	
APP	Pieejas procedurālā vadība	
APS	Pieejas novērošanas vadība	
ACP	Lidojumu rajona procedurālā vadība	
ACS	Lidojumu rajona novērošanas vadība	
Kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumi		
AIR	Gaisa satiksmes vadība	
GMC	Lidlauka satiksmes vadība	
TWR	Lidlauka zonas vadība	
GMS	Lidlauka satiksmes novērošana	
RAD	Lidlauka radiolokatora vadība	
PAR	Precīzas pieejas radiolokators	
SRA	Pieejas novērošanas radiolokators	
TCL	Termināla vadība	
OCN	Okeāna rajona vadība	
Licences apstiprinājumi		
OJTI	Praktiskās apmācības instruktors	
STDI	Komplekso trenažieru instruktors	
Vērtētājs	Vērtētājs	

II pielikuma 2. papildinājums

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJU (*ATCO TO*) SERTIFIKĀTS

Eiropas Savienība ([1])

Kompetentā iestāde

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS SERTIFIKĀTS

[SERTIFIKĀTA NR. / ATSAUCES NR.]

Saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2015/340 un turpmāk norādītajiem nosacījumiem [kompetentā iestāde] ar šo apstiprina, ka

[MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS]

[MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS ADRESE]

ir saskaņā ar ATCO.OR daļu sertificēta mācību organizācija ar privilēģiju nodrošināt ATCO daļas apmācību, kā norādīts pievienotajā apmācības apstiprinājumā.

Apstiprināšanas noteikumi un privilēģijas

Ar šo sertifikātu piešķirtās privilēģijas un noteiktā darbības joma attiecas tikai uz apmācības nodrošināšanu, kā norādīts pievienotajā apmācības apstiprinājumā.

Šis sertifikāts ir spēkā, kamēr sertificētā organizācija atbilst ATCO.OR daļai, ATCO daļai un citiem piemērojamiem noteikumiem.

Ja tiek ievēroti iepriekšminētie apstiprināšanas noteikumi un privilēģijas, šis sertifikāts ir spēkā, ja vien tas netiek iepriekš atdots, aizstāts, ierobežots, apturēts vai anulēts.

Izsniegšanas datums:

Paraksts:

[kompetentā iestāde]

EASA 153. veidlapa – 1. izdevums, 1./2 lpp.

([1]) Valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāsvītro vārdi "Eiropas Savienība".

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS SERTIFIKĀTS

APMĀCĪBAS APSTIPRINĀJUMS

Pielikums *ATCO TO* sertifikātam Nr.:

[SERTIFIKĀTA NR. / ATSAUCES NR.]

[MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS]

ir ieguvusi privilēģijas nodrošināt un vadīt šādu apmācību saskaņā ar ATCO daļu:

APMĀCĪBAS VEIDS(-I)			
Apmācības veids	**Kurss**	**Kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumi** ([2])	**Piezīmes** ([3])
☐ *ATCO* sākotnējā apmācība	☐ Pamata apmācība	n. p.	
	☐ Kvalifikācijas atzīmes apmācība ([4])		
☐ *ATCO* struktūrvienības apmācība	..... ([5])		
☐ *ATCO* turpmākā apmācība	☐ *ATCO* kvalifikācijas celšanas apmācība	n. p.	
	☐ *ATCO* pārkvalifikācijas apmācība ([6])	n. p.	
☐ Praktisko instruktoru apmācība	n. p.	n. p.	
		n. p.	
☐ Vērtētāju apmācība	n. p.	n. p.	
		n. p.	

Apmācības kursa apstiprinājums ir spēkā, kamēr:

a) *ATCO TO* sertifikāts netiek atdots, aizstāts, ierobežots, apturēts vai anulēts; un

b) visas darbības tiek veiktas saskaņā ar ATCO.OR daļu, ATCO daļu, citiem piemērojamiem noteikumiem un attiecīgā gadījumā saskaņā ar organizācijas dokumentācijā norādītajām procedūrām, kā noteikts ATCO.OR daļā.

Izsniegšanas datums:

Paraksts: [kompetentā iestāde]

Dalībvalsts/*EASA* vārdā

([2]) Kompetentā iestāde attiecīgā gadījumā norāda kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumus saskaņā ar ATCO.B.015. punktu, attiecībā uz kuriem tiek nodrošināta apmācība.
([3]) Ja nepieciešams.
([4]) Kompetentā iestāde norāda kvalifikācijas atzīmes saskaņā ar ATCO.B.010. punktu, attiecībā uz kurām tiek nodrošināta apmācība.
([5]) Kompetentā iestāde norāda struktūrvienības apstiprinājumu(-us), attiecībā uz kuru/kuriem tiek nodrošināta apmācība.
([6]) Nav vispārīga apmācība; to nodrošina uz *ad hoc* pamata pēc īpaša kompetentās iestādes apstiprinājuma.

II pielikuma 3. papildinājums

AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTU (*AME*) SERTIFIKĀTS ([1])

Eiropas Savienība ([2])

Kompetentā iestāde

AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTA SERTIFIKĀTS

SERTIFIKĀTS [NR. / ATSAUCES NR.]:

Saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2015/340 un turpmāk norādītajiem nosacījumiem [kompetentā iestāde] ar šo apstiprina, ka

[AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTA VĀRDS UN UZVĀRDS]

[AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTA ADRESE]

ir aviācijas medicīnas eksperts.

NOSACĪJUMI

1. Šis sertifikāts attiecas tikai uz privilēģijām, kas precizētas šā *AME* sertifikāta pielikumā.
2. Šis sertifikāts pieprasa atbilstību īstenošanas noteikumiem un procedūrām, kas precizētas attiecīgi MED daļā un/vai ATCO.MED daļā.
3. Šis sertifikāts ir spēkā trīs gadus līdz [xx/yy/zzzz ([3])], kamēr tas atbilst attiecīgi MED daļas un/vai ATCO.MED daļas prasībām, ja vien sertifikāts nav ticis atdots, aizstāts, apturēts vai anulēts.

....

Izsniegšanas datums: Paraksts: [kompetentā iestāde]

([1]) *EASA* 148. veidlapa – 1. izdevums.
([2]) Valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāsvītro vārdi "Eiropas Savienība".
([3]) Derīguma termiņš: diena/mēnesis/gads.

AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTU (*AME*) SERTIFIKĀTS

Pielikums *AME* sertifikātam Nr.:

PRIVILĒĢIJAS UN DARBĪBAS JOMA

[Aviācijas medicīnas eksperta vārds, uzvārds un akadēmiskais nosaukums] ir ieguvis privilēģijas veikt aviācijas medicīniskās veselības pārbaudes un novērtējumus medicīnisko izziņu izdošanai, kā noteikts turpmāk norādītajā tabulā, uz izdot šīs medicīniskās izziņas:

LAPL	[jā/datums]
2. kategorija	[jā/datums]
1. kategorijas atkārtota apstiprināšana /atjaunošana	[jā/datums]/[nē]
3. kategorijas atkārtota apstiprināšana /atjaunošana	[jā/datums]/[nē]

....

Izsniegšanas datums: Paraksts: [kompetentā iestāde]

II pielikuma 4. papildinājums

AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRU (*AeMC*) SERTIFIKĀTS ([1])

Eiropas Savienība ([2])

Kompetentā iestāde

AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRA SERTIFIKĀTS

ATSAUCE

Saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2015/340 un turpmāk norādītajiem nosacījumiem [kompetentā iestāde] ar šo apstiprina, ka

[ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS]

[ORGANIZĀCIJAS ADRESE]

ir saskaņā ar ORA daļu sertificēts aviācijas medicīnas centrs, kura privilēģijas un darbības joma norādīta pievienotajos apstiprināšanas noteikumos.

NOSACĪJUMI

1. Šī sertifikāta darbības joma ir ierobežota, kā noteikts apstiprinātās organizācijas rokasgrāmatas sadaļā par apstiprināšanas jomu.
2. Šis sertifikāts pieprasa atbilstību organizācijas dokumentācijā norādītajām procedūrām, kā noteikts ORA daļā.
3. Šis sertifikāts ir spēkā, kamēr tas atbilst ORA daļas prasībām, ja vien sertifikāts nav ticis atdots, aizstāts, apturēts vai anulēts.

....

Izsniegšanas datums: Paraksts: [kompetentā iestāde]

([1]) *EASA* 146. veidlapa – 1. izdevums.
([2]) Valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāsvītro vārdi "Eiropas Savienība".

III PIELIKUMS

ATCO.OR DAĻA

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJĀM UN AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRIEM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

ATCO.OR.A.001 Tvērums

Šajā daļā, kas izklāstīta šajā pielikumā, noteiktas prasības, kas piemērojamas gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizācijām un aviācijas medicīnas centriem, lai iegūtu un uzturētu spēkā sertifikātu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 un šīs regulas prasībām.

B APAKŠDAĻA

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJĀM PIEMĒROJAMĀS PRASĪBAS

ATCO.OR.B.001 Pieteikšanās mācību organizācijas sertifikātam

a) Mācību organizācijas sertifikāta pieteikumus jāiesniedz kompetentajā iestādē savlaicīgi, lai kompetentā iestāde varētu izvērtēt pieteikumu. Pieteikumu iesniedz saskaņā ar attiecīgās iestādes noteikto procedūru.

b) Pretendenti uz sākotnējo sertifikātu apliecina kompetentajai iestādei, kā tie izpildīs Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā paredzētās prasības.

c) Mācību organizācijas sertifikāta pieteikumā jāiekļauj šāda informācija:

1) pretendenta nosaukums un adrese;

2) ekspluatācijas vietas(-u) adrese(-es) (tostarp attiecīgā gadījumā *ATC* struktūrvienību saraksts), ja tā(tās) atšķiras no a) apakšpunktā norādītās pretendenta adreses;

3) šādu personu vārds, uzvārds un kontaktinformācija:

i) atbildīgais vadītājs;

ii) mācību organizācijas vadītājs, ja šī informācija atšķiras no i) apakšpunktā norādītās;

iii) persona(-as), kuru/kuras mācību organizācija norīkojusi kontaktpunkta pienākumu pildīšanai saziņā ar kompetento iestādi;

4) ieplānotās darbības sākšanas vai izmaiņu datums;

5) apmācības veidu uzskaitījums un vismaz viens apmācības kurss katram apmācības veidam, ko plānots pasniegt;

6) atbildīgā vadītāja parakstīta deklarācija par atbilstību piemērojamām prasībām, kas apliecina mācību organizācijas pastāvīgu atbilstību prasībām;

7) pārvaldības sistēmas procesi; un

8) pieteikuma iesniegšanas datums.

ATCO.OR.B.005 Līdzekļi atbilstības panākšanai

a) Lai panāktu atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un šai regulai, organizācija var izmantot tādus līdzekļus atbilstības panākšanai, kas ir alternatīvi Aģentūras pieņemtajiem līdzekļiem.

b) Ja organizācija vēlas izmantot alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai, pirms to ieviešanas tā kompetentajai iestādei sniedz pilnīgu aprakstu par šiem alternatīvajiem līdzekļiem atbilstības panākšanai. Aprakstā jāiekļauj visas iespējami būtiskās rokasgrāmatu vai procedūru izmaiņas, kā arī novērtējums, kas pierāda atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumu prasībām.

c) Alternatīvos līdzekļus atbilstības panākšanai organizācija var ieviest pēc tam, kad saņemta iepriekšēja atļauja no kompetentās iestādes un saņemts informatīvs paziņojums saskaņā ar ATCO.AR.A.015. punkta d) apakšpunktu.

ATCO.OR.B.010 Mācību organizācijas sertifikāta apstiprināšanas noteikumi un sniegtās privilēģijas

a) Mācību organizācija ievēro darbības jomu un privilēģijas, kas noteiktas organizācijas sertifikātam pievienotajos apstiprināšanas noteikumos.

b) Lai nodrošinātu I pielikuma (ATCO daļas) D apakšdaļā noteikto piemērojamo prasību izpildi, privilēģiju sniegt struktūrvienības apmācību un turpmāko apmācību piešķir tikai tām mācību organizācijām, kam:

1) ir apliecība, kas ļauj sniegt gaisa satiksmes vadības pakalpojumus; vai

2) ir noslēgta īpaša vienošanās ar *ATC* sniedzēju.

ATCO.OR.B.015 Mācību organizācijas izmaiņas

a) Par mācību organizācijas izmaiņām, kas ietekmē mācību organizācijas sertifikātu vai apstiprināšanas noteikumus, vai jebkādus nozīmīgus mācību organizācijas pārvaldības sistēmu elementus, ir jāsaņem iepriekšējs apstiprinājums no kompetentās iestādes.

b) Mācību organizācija ar savu kompetento iestādi vienojas par citām, ne tikai a) apakšpunktā minētajām izmaiņām, kuru gadījumā nepieciešams iepriekšējs apstiprinājums.

c) Attiecībā uz izmaiņām, par kurām saskaņā ar a) un b) apakšpunktu ir jāsaņem iepriekšējs apstiprinājums, mācību organizācija kompetentajā iestādē iesniedz pieteikumu apstiprinājumam un kompetentā iestāde izdod apstiprinājumu. Pieteikumu iesniedz pirms šo izmaiņu veikšanas, lai kompetentā iestāde varētu izvērtēt, vai izmaiņas atbilst šai regulai, un vajadzības gadījumā grozīt mācību organizācijas sertifikātu un tam pievienotos attiecīgos apstiprināšanas noteikumus.

Mācību organizācija kompetentajai iestādei sniedz visus nepieciešamos dokumentus.

Izmaiņas drīkst īstenot tikai pēc tam, kad saskaņā ar ATCO.AR.E.010. punktu no kompetentās iestādes ir saņemts oficiāls apstiprinājums.

Veicot izmaiņas, mācību organizācija darbojas saskaņā ar kompetentās iestādes nosacījumiem, kā piemērojams.

d) Par a) apakšpunktā minēto elementu izmaiņām, kas veicamas neparedzētu apstākļu dēļ, nekavējoties jāinformē kompetentā iestāde, lai varētu iegūt nepieciešamo apstiprinājumu.

e) Visas izmaiņas, kas nav iepriekš jāapstiprina, veic un par tām kompetentajai iestādei paziņo, kā noteikts kompetentās iestādes apstiprinātajā procedūrā saskaņā ar ATCO.AR.E.010. punktu.

f) Mācību organizācija paziņo kompetentajai iestādei par savas darbības izbeigšanu.

ATCO.OR.B.020 Derīguma uzturēšana

a) Mācību organizācijas sertifikāts ir derīgs, ja vien tas netiek atdots vai anulēts un ja vien mācību organizācija atbilst Regulas (EK) Nr. 216/2008 un šīs regulas prasībām, ievērojot noteikumus par rīcību ar konstatējumiem atbilstoši ATCO.OR.B.030. punktam.

b) Pēc sertifikāta anulēšanas vai visu darbību izbeigšanas sertifikāts bez kavēšanās jāatdod kompetentajai iestādei.

ATCO.OR.B.025 Piekļuve mācību organizācijas telpām un datiem

Mācību organizācijas un mācību organizācijas sertifikāta pretendenti ikvienai personai, kuru kompetentā iestāde pilnvarojusi vai kura rīkojas kompetentās iestādes vārdā, nodrošina piekļuvi attiecīgajām telpām, lai varētu pārbaudīt nepieciešamos dokumentus, datus, procedūras un jebkādus citus materiālus saistībā ar kompetentās iestādes uzdevumu izpildi.

ATCO.OR.B.030 Konstatējumi

Pēc tam, kad saņemts saskaņā ar ATCO.AR.E.015. punktu izdots kompetentās iestādes paziņojums par konstatējumiem, mācību organizācija:

a) nosaka konstatējuma galveno iemeslu;

b) izstrādā koriģējošas rīcības plānu; un

c) veic koriģējošas darbības kompetentajai iestādei pieņemamā veidā un laika periodā, par kuru panākta vienošanās ar attiecīgo kompetento iestādi saskaņā ar ATCO.AR.E.015. punktu.

ATCO.OR.B.035 Tūlītēja reakcija uz drošības problēmām

Mācību organizācija ievieš visus drošības pasākumus, kurus mācību organizācijas darbībām kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar ATCO.AR.C.001. punkta a) apakšpunkta 3. punktu.

ATCO.OR.B.040 Ziņošana par atgadījumiem

a) Mācību organizācija, kas sniedz praktisko apmācību, kompetentajai iestādei un citām ekspluatanta valsts noteiktajām organizācijām sniedz informāciju par jebkādiem no tās apmācības darbības izrietošiem negadījumiem, būtiskiem incidentiem un atgadījumiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 996/2010 ([1]) un Regulā (ES) Nr. 376/2014.

b) Ziņojumi jāsniedz iespējami drīz, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā no brīža, kad mācību organizācija konstatējusi konkrētos apstākļus, par kuriem tiek informēts ziņojumā, ja vien nav spēkā izņēmuma situācija, kas neļauj to izdarīt.

c) Vajadzības gadījumā mācību organizācija izstrādā papildu ziņojumu, iespējami drīz sniedzot detalizētu informāciju par ieplānoto rīcību, ar kuru paredzēts novērst līdzīgus atgadījumus nākotnē.

d) Neskarot Regulas (ES) Nr. 996/2010 un Regulas (ES) Nr. 376/2014 noteikumus, a), b) un c) apakšpunktā minētie ziņojumi jāizveido tādā formā un veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde, un tajos jābūt visai attiecīgajai informācijai par apstākļiem, kādi zināmi mācību organizācijai.

C APAKŠDAĻA

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MĀCĪBU ORGANIZĀCIJU PĀRVALDĪBA

ATCO.OR.C.001 Mācību organizāciju pārvaldības sistēma

Mācību organizācija izveido, ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kurā ir:

a) skaidri noteikti atbildības un pakļautības virzieni visā organizācijā, tostarp tieša pakļautība atbildīgajam vadītājam drošības jautājumos;

b) organizācijas vispārējo drošības principu apraksts saskaņā ar drošības politiku;

c) ar mācību organizācijas darbību saistīto aviācijas apdraudējuma faktoru noteikšana, to novērtēšana un saistīto risku vadība, tostarp darbības riska mazināšanai un to efektivitātes pārbaudīšana;

d) uzdevumu veikšanai nepieciešamās personāla apmācības un kompetences uzturēšana;

e) visu pārvaldības sistēmas galveno procesu dokumentēšana, tostarp procesi darbinieku informēšanai par viņu pienākumiem un procedūra dokumentācijas grozīšanai;

f) funkcija, ar kuru uzraudzīt organizācijas atbilstību attiecīgajām prasībām. Atbilstības uzraudzība ietver atgriezeniskās saites sistēmu, ar kuru konstatējumus paziņo atbildīgajam vadītājam, lai pēc vajadzības nodrošinātu koriģējošo darbību lietpratīgu īstenošanu;

g) pārvaldības sistēmai jābūt samērīgai ar organizācijas lielumu un tās darbībām, ievērojot ar šīm darbībām saistītos apdraudējumus un riskus.

ATCO.OR.C.005 Ar līgumu nodotās darbības

a) Slēdzot ārpakalpojumu vai pirkuma līgumu par daļu no savām darbībām, mācību organizācijai jānodrošina, ka darbība vai tās daļas, par ko noslēgts līgums vai veikts pirkums, atbilst piemērojamām prasībām.

b) Ja mācību organizācija slēdz līgumu, lai daļu no savām darbībām uzticētu citai organizācijai, kas saskaņā ar šo regulu nav sertificēta šādu darbību veikšanai, nolīgtā organizācija darbojas atbilstoši apstiprinājuma noteikumiem, kas iekļauti pasūtītājai mācību organizācijai izdotajā sertifikātā. Pasūtītāja mācību organizācija nodrošina, ka kompetentā iestāde var piekļūt nolīgtajai organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst piemērojamām prasībām.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Regula (ES) Nr. 996/2010 par nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 94/56/EK (OV L 295, 12.11.2010., 35. lpp.).

ATCO.OR.C.010 Prasības personālam

a) Mācību organizācija norīko atbildīgo vadītāju.

b) Mācību organizācija ieceļ personu vai personas, kas atbild par apmācību. Šī persona vai personas ir tieši pakļautas atbildīgajam vadītājam.

c) Mācību organizācijā jābūt pietiekami daudz kvalificētiem darbiniekiem, lai plānotos uzdevumus un darbības varētu veikt saskaņā ar piemērojamām prasībām.

d) Mācību organizācija uztur reģistru par teorijas instruktoriem, kuriem ir nepieciešamā profesionālā kvalifikācija, attiecīgas zināšanas un pieredze, kā arī par to pierādījumiem, instruktāžas paņēmienu novērtējumiem un mācību priekšmetiem, kurus viņi ir tiesīgi pasniegt.

e) Mācību organizācija izveido procedūru teorijas instruktoru kompetences uzturēšanai.

f) Mācību organizācija nodrošina, ka praktiskie instruktori un vērtētāji sekmīgi pabeidz kvalifikācijas paaugstināšanas apmācību, lai varētu atkārtoti apstiprināt attiecīgo apstiprinājumu.

g) Mācību organizācija uztur to personu reģistru, kuras kvalificētas novērtēt praktisko instruktoru un vērtētāju kompetenci saskaņā ar ATCO.C.045. punktu, ar viņu attiecīgajiem apstiprinājumiem.

ATCO.OR.C.015 Telpas un iekārtas

a) Mācību organizācijai ir jābūt telpām, kur visus ieplānotos uzdevumus un darbības var veikt un vadīt saskaņā ar šo regulu.

b) Mācību organizācija nodrošina, lai visi kompleksie trenažieri atbilstu uzdevuma veikšanai nepieciešamajām piemērojamām specifikācijām un prasībām.

c) Praktiskās apmācības instruktāžas laikā mācību organizācija nodrošina, lai instruktoram būtu pieejama tieši tāda pati informācija kā personai, kas veic *OJT*, kā arī tūlītējas iejaukšanās līdzekļi.

ATCO.OR.C.020 Uzskaite

a) Mācību organizācija uztur detalizētu to personu dokumentāciju, kuras apgūst vai ir apguvušas apmācību, lai pierādītu, ka izpildītas visas apmācības kursu prasības.

b) Mācību organizācija ievieš un uztur sistēmu, kurā reģistrē instruktoru un vērtētāju profesionālo kvalifikāciju un instruktāžas paņēmienu novērtējumus, kā arī attiecīgā gadījumā mācību priekšmetus, kurus viņi ir tiesīgi pasniegt.

c) Dokumenti, kas prasīti a) un b) apakšpunktā, jāglabā vismaz piecus gadus saskaņā ar piemērojamo valsts datu aizsardzības tiesību aktu prasībām:

1) pēc tam, kad persona, kas apgūst apmācību, ir pabeigusi kursu; un

2) pēc tam, kad instruktors vai vērtētājs ir pārtraucis savu funkciju pildīšanu mācību organizācijā, ja piemērojams.

d) Arhivēšanas procesu, tostarp dokumentu formātu, norāda mācību organizācijas pārvaldības sistēmā.

e) Dokumenti jāglabā drošā veidā.

ATCO.OR.C.025 Finansējums un apdrošināšana

Mācību organizācija pierāda, ka tai pieejams pietiekams finansējums, lai veiktu apmācību saskaņā ar šīs regulas prasībām, tās darbībām ir pietiekams apdrošināšanas segums atbilstoši sniegtās apmācības raksturojumam un visas darbības iespējams veikt saskaņā ar šīs regulas prasībām.

D APAKŠDAĻA

PRASĪBAS PAR APMĀCĪBU KURSIEM UN APMĀCĪBU PLĀNIEM

ATCO.OR.D.001 Prasības par apmācību kursiem un apmācību plāniem

Mācību organizācijai jāizstrādā:

a) sniegtā(-o) apmācības veida(-u) apmācību plāni un apmācību kursi saskaņā ar I pielikuma (ATCO daļas) D apakšdaļas prasībām;

b) mācību priekšmeti, mācību priekšmetu mērķi, tēmas un apakštēmas kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumiem saskaņā ar I pielikumā (ATCO daļā) noteiktajām prasībām;

c) novērtēšanas metodes saskaņā ar ATCO.D.090. punkta a) apakšpunkta 3. punkta un ATCO.D.095. punkta a) apakšpunkta 3. punkta prasībām.

ATCO.OR.D.005 Eksāmenu un novērtējumu rezultāti un sertifikāti

a) Mācību organizācija nodrošina, ka pretendentam ir pieejami viņa eksāmenu un novērtējumu rezultāti, un pēc pretendenta pieprasījuma izdod sertifikātu ar viņa eksāmenu un novērtējumu rezultātiem.

b) Pēc tam, kad sekmīgi pabeigta sākotnējā apmācība vai kvalifikācijas atzīmes apmācība, lai saņemtu papildu kvalifikācijas atzīmi, mācību organizācija izsniedz sertifikātu.

c) Pamata apmācības pabeigšanas sertifikātu izsniedz tikai pēc pretendenta pieprasījuma, ja ir apgūti visi I pielikuma 2. papildinājumā minētie mācību priekšmeti, tēmas un apakštēmas un pretendents ir sekmīgi nokārtojis saistītos eksāmenus un novērtējumus.

E APAKŠDAĻA

PRASĪBAS AVIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRIEM

ATCO.OR.E.001 Aviācijas medicīnas centri

Aviācijas medicīnas centri (*AeMC*) piemēro Komisijas Regulas (ES) Nr. 290/2012 ([1]) VII pielikuma ORA.GEN un ORA. AeMC apakšdaļas noteikumus:

a) visas atsauces par 1. kategoriju aizstājot ar atsaucēm par 3. kategoriju; un

b) visas atsauces uz MED daļu aizstājot ar atsaucēm uz ATCO.MED daļu.

([1]) Komisijas 2012. gada 30. marta Regula (ES) Nr. 290/2012, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģu apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 100, 5.4.2012., 1. lpp.).

IV PIELIKUMS

ATCO.MED DAĻA

GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERIEM PIEMĒROJAMĀS MEDICĪNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

1. IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

ATCO.MED.A.001 Kompetentā iestāde

Šajā daļā kompetentā iestāde ir:

a) attiecībā uz aviācijas medicīnas centriem (*AeMC*):

1) iestāde, ko izraudzījusies dalībvalsts, kurā ir *AeMC* galvenā darbības vieta;

2) Aģentūra, ja *AeMC* atrodas trešā valstī;

b) attiecībā uz aviācijas medicīnas ekspertiem (*AME*):

1) iestāde, ko izraudzījusies dalībvalsts, kurā ir *AME* galvenā prakses vieta;

2) ja *AME* galvenā prakses vieta ir trešā valstī – iestāde, kuru izraudzījusies dalībvalsts, kurā *AME* piesakās sertifikāta izsniegšanai.

ATCO.MED.A.005 Darbības joma

Šajā daļā, kas izklāstīta šajā pielikumā, noteiktas prasības par tālāk minēto:

a) tādas medicīniskās izziņas izsniegšana, derīgums, atkārtota apstiprināšana un atjaunošana, kura nepieciešama gaisa satiksmes vadības dispečera licences vai gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences sniegto privilēģiju izmantošanai, izņemot komplekso trenažieru instruktorus; un

b) *AME* sertificēšana 3. kategorijas medicīnisko izziņu izsniegšanai.

ATCO.MED.A.010 Definīcijas

Šajā daļā piemēro šādas definīcijas:

a) "akreditēts medicīnisks slēdziens" ir licencēšanas iestādei pieņemams slēdziens, ko izdevis viens vai vairāki medicīnas eksperti konkrēta gadījuma vajadzībām, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, apspriežoties ar operatīvajiem ekspertiem vai citiem ekspertiem, ja nepieciešams, un iekļaujot operatīvā riska novērtējumu;

b) "aviācijas medicīnas novērtējums" ir slēdziens par pretendenta medicīnisko piemērotību, pamatojoties uz pretendenta slimības vēstures novērtējumu un aviācijas medicīnas pārbaudēm, kas pieprasītas šajā daļā, un nepieciešamības gadījumā papildu pārbaudēm un medicīniskajiem izmeklējumiem;

c) "aviācijas medicīnas pārbaude" ir apskate, palpācija (iztaustīšana), perkusija (izklauvēšana), auskultācija (izklausīšana) vai citi izmeklēšanas veidi, jo īpaši, lai noteiktu medicīnisko piemērotību izmantot licences sniegtās privilēģijas;

d) "acu speciālists" ir oftalmologs vai redzes aprūpes speciālists ar kvalifikāciju optometrijā un apmācīts, lai atpazītu patoloģiskus stāvokļus;

e) "izmeklēšana" ir pretendenta iespējama patoloģiska stāvokļa novērtēšana, izmantojot pārbaudes un testus, lai pārliecinātos par medicīniskā stāvokļa esību vai neesību;

f) "licencēšanas iestāde" ir dalībvalsts kompetentā iestāde, kas izdevusi licenci vai kurā persona piesakās licences izdošanai, vai, ja persona vēl nav pieteikusies licences izdošanai, kompetentā iestāde saskaņā ar šo daļu;

g) "ierobežojums" ir nosacījums, kas iekļauts medicīniskajā izziņā un kas jāievēro, izmantojot licences sniegtās privilēģijas;

h) "refraktīva kļūda" ir novirze no normālas redzes, ko nosaka ar standarta metodēm, mērot dioptrijās vislielākajā ametropijas meridiānā;

i) "nozīmīgs" ir tāda medicīniskā stāvokļa pakāpe, kuras ietekme neļauj droši izmantot licences sniegtās privilēģijas.

ATCO.MED.A.015 Medicīniskā konfidencialitāte

Visas personas, kas iesaistītas aviācijas medicīnas pārbaudē, aviācijas medicīnas novērtējumā un sertifikācijā, nodrošina, lai vienmēr tiktu ievērota medicīniskā konfidencialitāte.

ATCO.MED.A.020 Medicīniskās piemērotības samazināšanās

a) Licences turētāji nedrīkst izmantot savas licences sniegtās privilēģijas laikā, kad viņi:

1) apzinās savas medicīniskās piemērotības samazināšanos, kas varētu viņus padarīt nespējīgus droši izmantot šīs privilēģijas;

2) ieņem vai lieto jebkādus recepšu vai bezrecepšu medikamentus, kas varētu traucēt licences sniegto privilēģiju drošai izmantošanai;

3) saņem medicīnisko, ķirurģisko vai citu ārstēšanu, kas varētu traucēt licences sniegto privilēģiju drošai izmantošanai.

b) Turklāt 3. kategorijas medicīnisko izziņu turētāji bez liekas kavēšanās un pirms licences sniegto privilēģiju izmantošanas vēršas pēc aviācijas medicīnas konsultācijas, kad viņi:

1) ir pārcietuši kādu ķirurģisku operāciju vai invazīvu procedūru;

2) ir sākuši regulāri lietot kādus medikamentus;

3) ir guvuši nopietnu traumu, kas ietver nespēju izmantot licences sniegtās privilēģijas;

4) cieš no nopietnas slimības, kas ietver nespēju izmantot licences sniegtās privilēģijas;

5) ir grūtniecības stāvoklī;

6) ir uzņemti slimnīcā vai medicīnas klīnikā;

7) tiem pirmoreiz ir nepieciešamas koriģējošas lēcas.

Šādos gadījumos *AeMC* vai *AME* novērtē licences turētāja vai gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta medicīnisko piemērotību un nolemj, vai viņi ir piemēroti atsākt savu privilēģiju izmantošanu.

ATCO.MED.A.025 *AeMC* un *AME* pienākumi

a) Veicot šajā daļā pieprasītās aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējumus, *AeMC* vai *AME*:

1) nodrošina, ka sazināties ar pretendentu var bez valodas barjerām;

2) brīdina pretendentu par sekām, kādas ir nepilnīgu, neprecīzu vai nepatiesu ziņu sniegšanai par savu slimības vēsturi;

3) informē licencēšanas iestādi, ja pretendents ir sniedzis nepilnīgas, neprecīzas vai nepatiesas ziņas par savu slimības vēsturi;

4) informē licencēšanas iestādi, ja pretendents kādā procesa posmā atsauc medicīniskās izziņas pieteikumu.

b) Pēc aviācijas medicīnas pārbaužu un novērtējumu pabeigšanas *AeMC* un *AME*:

1) paziņo pretendentam, vai viņš ir piemērots, nepiemērots vai nosūtīts uz licencēšanas iestādi;

2) informē pretendentu par jebkādiem ierobežojumiem medicīniskajā izziņā un,

3) ja pretendents ir novērtēts kā nepiemērots, viņu informē par viņa/viņas tiesībām uz lēmuma pārskatīšanu; un

4) nekavējoties iesniedz licencēšanas iestādei parakstītu vai elektroniski autentificētu ziņojumu, kurā iekļauti aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējuma detalizēti rezultāti medicīniskajai izziņai, kā arī pieteikuma veidlapas, pārbaudes veidlapas un medicīniskās izziņas kopiju; un

5) informē pretendentu par viņa atbildību medicīniskās piemērotības samazināšanās gadījumā saskaņā ar ATCO. MED.A.020. punktu.

c) *AeMC* un *AME* saglabā dokumentāciju, kurā ir ziņas par aviācijas medicīnas pārbaudēm un novērtējumiem, kas veikti saskaņā ar šo daļu, un to rezultātiem, vismaz 10 gadus vai laika periodu, kas noteikts valsts tiesību aktos, ja šis laika periods ir ilgāks.

d) *AeMC* un *AME* pēc pieprasījuma iesniedz kompetentās iestādes medicīniskajam vērtētājam visus aviācijas medicīnas dokumentus un ziņojumus un jebkuru citu attiecīgo informāciju, kad tas nepieciešams:

1) medicīniskajai sertificēšanai;

2) uzraudzības funkcijām.

2. IEDAĻA

Prasības par medicīniskajām izziņām

ATCO.MED.A.030 Medicīniskās izziņas

a) Gaisa satiksmes vadības dispečera licences vai gaisa satiksmes vadības dispečera–studenta licences pretendentiem un turētājiem jābūt 3. kategorijas medicīniskajai izziņai.

b) Licences turētājam vienlaikus nedrīkst vairākas medicīniskās izziņas, kas izdotas saskaņā ar šo daļu.

ATCO.MED.A.035 Pieteikšanās medicīniskajai izziņai

a) Medicīniskās izziņas pieteikumu iesniedz formātā, ko noteikusi kompetentā iestāde.

b) Medicīniskās izziņas pretendenti *AeMC* vai *AME* iesniedz:

1) personu apliecinošu dokumentu;

2) parakstītu deklarāciju:

i) par savas slimības vēstures medicīniskajiem faktiem;

ii) par to, vai pretendents iepriekš ir pieteicies medicīniskās izziņas saņemšanai vai izgājis aviācijas medicīnas pārbaudi medicīniskās izziņas saņemšanai, un, ja jā, pie kā un ar kādu rezultātu;

iii) par to, vai pretendents jebkad ir novērtēts kā nepiemērots un vai viņa medicīniskā izziņa ir bijusi apturēta vai anulēta.

c) Piesakoties medicīniskās izziņas atkārtotai apstiprināšanai vai atjaunošanai, pretendenti savu jaunāko medicīnisko izziņu iesniedz *AeMC* vai *AME* pirms attiecīgajām aviācijas medicīnas pārbaudēm.

ATCO.MED.A.040 Medicīnisko izziņu izsniegšana, atkārtota apstiprināšana un atjaunošana

a) Medicīnisko izziņu izsniedz, atkārtoti apstiprina vai atjauno tikai pēc tam, kad ir pabeigtas nepieciešamās aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējumi un pretendents ir novērtēts kā piemērots.

b) Pirmreizējā izsniegšana

Pirmreizējās 3. kategorijas medicīniskās izziņas izsniedz *AeMC*.

c) Atkārtota apstiprināšana un atjaunošana

3. kategorijas medicīniskās izziņas atkārtoti apstiprina vai atjauno *AeMC* vai *AME*.

d) *AeMC* vai *AME* medicīnisko izziņu izsniedz, atkārtoti apstiprina vai atjauno tikai tad, ja:

1) pretendents tiem sniedzis pilnu slimības vēsturi un, ja to pieprasa *AeMC* vai *AME*, to aviācijas medicīnas pārbaužu un testu rezultātus, ko veicis pretendenta ārsts vai citi medicīnas speciālisti; un

2) *AeMC* vai *AME* ir veicis aviācijas medicīnas novērtējumu, pamatojoties uz aviācijas medicīnas pārbaudēm un testiem, kas nepieciešami, lai pārbaudītu, vai pretendents atbilst visām attiecīgajām šīs daļas prasībām.

e) Pirms medicīniskās izziņas izsniegšanas, atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas *AME*, *AeMC* vai nosūtījuma gadījumā licencēšanas iestāde var pieprasīt pretendentam iziet papildu medicīniskās pārbaudes un izmeklējumus, ja tas ir klīniski indicēts.

f) Licencēšanas iestāde var attiecīgi izsniegt vai atkārtoti izsniegt medicīnisko izziņu, ja:

1) lieta ir nosūtīta;

2) tā ir konstatējusi, ka ir nepieciešami labojumi izziņā, un šādā gadījumā nepareizā medicīniskā izziņa ir jāanulē.

ATCO.MED.A.045 Medicīnisko izziņu derīgums, atkārtota apstiprināšana un atjaunošana

a) Derīgums

1. 3. kategorijas medicīniskās izziņas ir derīgas 24 mēnešus.

2. 3. kategorijas medicīnisko izziņu derīguma termiņu saīsina līdz 12 mēnešiem licences turētājiem, kuri ir sasnieguši 40 gadu vecumu. Medicīniskā izziņa, kas izdota pirms 40 gadu vecuma sasniegšanas, zaudē spēku pēc tam, kad licences turētājs sasniedzis 41 gada vecumu.

3. Medicīniskās izziņas, tostarp jebkuras saistītās pārbaudes vai speciāla izmeklējuma, derīguma termiņu:

i) nosaka pēc pretendenta vecuma dienā, kad notiek aviācijas medicīnas pārbaude; un

ii) aprēķina no aviācijas medicīnas pārbaudes dienas pirmreizējās izsniegšanas un atjaunošanas gadījumā un no iepriekšējās medicīniskās izziņas derīguma termiņa beigu datuma atkārtotas apstiprināšanas gadījumā.

b) Atkārtota apstiprināšana

Aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējumus medicīniskās izziņas atkārtotai apstiprināšanai var veikt ne vēlāk kā 45 dienas pirms medicīniskās izziņas derīguma termiņa beigu datuma.

c) Atjaunošana

1. Ja medicīniskās izziņas turētājs neatbilst b) apakšpunkta prasībām, ir nepieciešama atjaunošanas aviācijas medicīnas pārbaude un novērtējums.

2. Ja medicīniskās izziņas derīguma termiņš ir beidzies:

i) mazāk nekā pirms diviem gadiem, veic standarta atkārtotas apstiprināšanas aviācijas medicīnas pārbaudi;

ii) vairāk nekā pirms diviem gadiem, *AeMC* vai *AME* atjaunošanas aviācijas medicīnas pārbaudi veic tikai pēc tam, kad ir izvērtēti pretendenta aviācijas medicīniskie dokumenti;

iii) vairāk nekā pirms pieciem gadiem, piemēro tādas aviācijas medicīnas pārbaudes prasības kā izziņas pirmreizējai izsniegšanai un novērtējumu balsta uz atkārtotas apstiprināšanas prasībām.

ATCO.MED.A.046 Medicīniskās izziņas apturēšana vai anulēšana

a) Pēc medicīniskās izziņas anulēšanas turētājs to nekavējoties atdod licencēšanas iestādei.

b) Pēc medicīniskās izziņas apturēšanas turētājs to atdod licencēšanas iestādei pēc šīs iestādes pieprasījuma.

ATCO.MED.A.050 Nosūtījums

Ja 3. kategorijas medicīniskās izziņas pretendents tiek nosūtīts uz licencēšanas iestādi saskaņā ar ATCO MED.B.001. punktu, *AeMC* vai *AME* nodod licencēšanas iestādei attiecīgo medicīnisko dokumentāciju.

B APAKŠDAĻA

PRASĪBAS PAR GAISA SATIKSMES VADĪBAS DISPEČERU MEDICĪNISKAJĀM IZZIŅĀM

1. IEDAĻA

Vispārīgi noteikumi

ATCO.MED.B.001 Medicīnisko izziņu ierobežojumi

a) 3. kategorijas medicīnisko izziņu ierobežojumi

1. Ja pretendents pilnībā neatbilst 3. kategorijas medicīniskās izziņas prasībām, bet tiek uzskatīts, ka, visticamāk, neapdraud licences sniegto privilēģiju drošu izmantošanu, *AeMC* vai *AME*:

i) dod nosūtījumu uz licencēšanas iestādi, lai tā pieņemtu lēmumu par pretendenta piemērotību, kā norādīts šajā apakšdaļā; vai

ii) gadījumos, kad nosūtīšana uz licencēšanas iestādi nav norādīta šajā apakšdaļā, novērtē, vai pretendents spēj droši pildīt savus pienākumus, ievērojot vienu vai vairākus ierobežojumus, kas apstiprināti medicīniskajā izziņā, un izdod medicīnisko izziņu ar ierobežojumu(-iem) pēc nepieciešamības.

2. *AeMC* vai *AME* var atkārtoti apstiprināt vai atjaunot medicīnisko izziņu ar tādu pašu ierobežojumu, nenosūtot pretendentu uz licencēšanas iestādi.

b) Novērtējot, vai ierobežojums ir nepieciešams, īpaši apsver:

1) vai akreditētā medicīniskā slēdzienā norādīts, ka īpašos apstākļos pretendenta neatbilstība kādai prasībai – skaitliskai vai citādai – ir tāda, ka licences piešķirto privilēģiju izmantošana, visticamāk, neapdraudēs licences sniegto privilēģiju drošu izmantošanu;

2) pretendenta pieredzi saistībā ar veicamo darbību.

c) Operatīvie ierobežojumi

1. Kompetentā iestāde kopā ar aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju nosaka operatīvos ierobežojumus, kas piemērojami attiecīgajā konkrētajā ekspluatācijas vidē.

2. Piemērotos operatīvos ierobežojumus medicīniskajā izziņā nosaka tikai licencēšanas iestāde.

d) Medicīniskās izziņas turētājam var noteikt jebkuru citu ierobežojumu, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu licences sniegto privilēģiju drošu izmantošanu.

e) Jebkuru ierobežojumu, kas tiek noteikts medicīniskās izziņas turētājam, norāda attiecīgajā izziņā.

2. IEDAĻA

3. kategorijas medicīnisko izziņu prasības

ATCO.MED.B.005 Vispārīgās prasības

Pretendentiem nedrīkst būt nekas tāds, kas radītu tādu funkcionālas nespējas pakāpi, kura, visticamāk, traucētu pienākumu drošai pildīšanai vai varētu padarīt pretendentu pēkšņi nespējīgu droši izmantot ar licenci piešķirtās privilēģijas:

1) iedzimtas vai iegūtas anomālijas;

2) aktīva, latenta, akūta vai hroniska slimība vai nespēja;

3) brūces, ievainojums vai komplikācijas pēc operācijas;

4) parakstītu vai neparakstītu terapeitisku, diagnostisku vai profilaktisku zāļu iedarbības vai blakusiedarbības.

ATCO.MED.B.010 Sirds un asinsvadu sistēma

a) Pārbaude

1. Standarta 12 novadījumu elektrokardiogrammu (EKG) miera stāvoklī veic un ziņojumu sagatavo, veicot pārbaudi medicīniskās izziņas pirmreizējai izsniegšanai un pēc tam:

i) ik pēc 4 gadiem līdz 30 gadu vecumam;

ii) pēc tam visās atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas pārbaudēs un

iii) klīniskas indikācijas gadījumā.

2. Paplašināts sirds un asinsvadu (kardiovaskulārais) novērtējums jāveic:

i) pirmajā atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas pārbaudē pēc 65 gadu vecuma;

ii) pēc tam ik pēc 4 gadiem; un

iii) klīniskas indikācijas gadījumā.

3. Lipīdu līmenis serumā, tostarp holesterīna līmenis, jānosaka medicīniskās izziņas pirmreizējās izsniegšanas pārbaudē, pirmajā pārbaudē pēc 40 gadu vecuma sasniegšanas un klīniskas indikācijas gadījumā.

b) Sirds un asinsvadu sistēma – vispārīgās prasības

1. Pretendentus ar jebkuru no šādiem veselības stāvokļiem atzīst par nepiemērotiem:

i) torakālās vai virsnieru abdominālās aortas aneirisma pirms operācijas;

ii) nozīmīga kāda sirds vārstuļa funkcionāla vai simptomātiska anomālija;

iii) sirds vai sirds/plaušu transplantācija.

2. Pretendentus ar šādiem anamnēzē reģistrētiem vai diagnosticētiem stāvokļiem nosūta uz licencēšanas iestādi, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu:

i) perifēro artēriju slimība pirms vai pēc operācijas;

ii) torakālās vai virsnieru abdominālās aortas aneirisma pēc operācijas;

iii) zemnieru abdominālās aortas aneirisma pirms vai pēc operācijas;

iv) funkcionāli nebūtiskas sirds vārstuļu anomālijas;

v) pēc sirds vārstuļa operācijas;

vi) perikarda, miokarda vai endokarda anomālija;

vii) iedzimta sirds anomālija pirms vai pēc korektīvas operācijas;

viii) atkārtota vazovagāla sinkope;

ix) arteriāla vai venoza tromboze;

x) plaušu embolija;

xi) kardiovaskulārās slimības stāvoklis, kam nepieciešama sistēmiska antikoagulantu terapija.

c) Asinsspiediens

1. Asinsspiedienu pieraksta katrā pārbaudē.

2. Pretendenta asinsspiedienam jābūt normas robežās.

3. Pretendentus ar kādu no šiem stāvokļiem atzīst par nepiemērotiem:

i) simptomātiska hipotonija; vai

ii) ja asinsspiediens pārbaudē konsekventi pārsniedz 160 mmHg sistolisko un/vai 95 mmHg diastolisko, ar vai bez ārstēšanas.

4. Ja tiek uzsākta asinsspiediena kontrolei paredzētu zāļu lietošana, ir nepieciešams novērtējums par pagaidu nepiemērotību, lai konstatētu būtisku blakusparādību neesību.

d) Vainagartēriju slimība

1. Pretendentus ar jebkuru no šādiem veselības stāvokļiem atzīst par nepiemērotiem:

i) simptomātiska vainagartēriju slimība;

ii) vainagartēriju slimības simptomi, ko kontrolē ar zālēm.

2. Pretendentus ar jebkuru no šādiem veselības stāvokļiem nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic kardioloģisko novērtējumu, lai izslēgtu miokarda išēmiju, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu:

i) ja pastāv aizdomas par miokarda išēmiju;

ii) ar asimptomātisku nenozīmīgu vainagartēriju slimību, kam nav nepieciešama pretstenokardijas ārstēšana.

3. Pretendentus ar šādiem anamnēzē reģistrētiem vai diagnosticētiem stāvokļiem nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic kardioloģisko novērtējumu, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu:

i) miokarda išēmija;

ii) miokarda infarkts;

iii) revaskularizācija un stentēšana vainagartēriju slimības gadījumā,

e) Ritma/vadītspējas traucējumi.

1. 3. kategorijas medicīniskās izziņas pretendentus ar nopietniem neregulāriem vai pastāvīgiem sirds vadītspējas vai ritma traucējumiem nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic kardioloģisko novērtējumu, kura rezultātiem jābūt apmierinošiem, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu. Minētie traucējumi ir šādi:

i) supraventrikulārā ritma traucējumi, tostarp neregulāra vai pastāvīga sinoatriālā disfunkcija, ātriju mirgošana un/vai plandīšanās un asimptomātiskas sinusa pauzes;

ii) pilnīga kūlīša kreisā zara blokāde;

iii) Mobica 2. tipa atrioventrikulārā blokāde;

iv) platā un/vai šaurā kompleksa tahikardija;

v) ventrikulāra preeksitācija;

vi) asimptomātiska *QT* pagarināšanās;

vii) Brugada modelis elektrokardiogrāfijā.

2. Pretendentus ar jebkuru no i)–viii) apakšpunktā minētajiem veselības stāvokļiem var atzīt par piemērotiem, ja nav citu anomāliju un ja kardioloģiskais novērtējums ir apmierinošs:

   i) nepilnīga kūlīša zara blokāde;

   ii) pilnīga kūlīša labā zara blokāde;

   iii) stabila kreisās ass novirze;

   iv) asimptomātiska sinusa bradikardija;

   v) asimptomātiska sinusa tahikardija;

   vi) asimptomātiski izolēti vienmērīgi supraventrikulāri vai ventrikulāri ektopiski kompleksi;

   vii) pirmās pakāpes atrioventrikulārā blokāde;

   viii) Mobica 1. tipa atrioventrikulārā blokāde.

3. Pretendentus ar jebkuru no anamnēzē reģistrētiem šādiem veselības stāvokļiem nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic kardioloģisko novērtējumu, kura rezultātiem jābūt apmierinošiem, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu:

   i) ablācijas terapija;

   ii) elektrokardiostimulatora implantācija.

4. Pretendentus ar jebkuru no šādiem veselības stāvokļiem atzīst par nepiemērotiem:

   i) simptomātiska sinoatriāla slimība;

   ii) pilnīga atrioventrikulārā blokāde;

   iii) simptomātiska *QT* pagarināšanās;

   iv) automātiska implantējama defibrilācijas sistēma;

   v) ventrikulāras antitahikardijas elektrokardiostimulators.

ATCO.MED.B.015 Elpošanas sistēma

a) Pretendentus ar plaušu funkcijas būtisku pasliktināšanos nosūta uz licencēšanas iestādi aviācijas medicīnas novērtējuma veikšanai. Pretendenta atzīšanu par piemērotu var apsvērt, kad plaušu funkcija ir atjaunojusies un ir apmierinoša.

b) Pārbaude

   Plaušu funkcijas testi nepieciešami pirmreizējā pārbaudē vai klīniskas indikācijas gadījumā.

c) Pretendentiem, kam ir anamnēzē vai diagnosticēta astma, kas jāārstē ar medikamentiem, jāveic elpceļu novērtējums ar apmierinošu rezultātu. Pretendenta atzīšanu par piemērotu var apsvērt, ja pretendentam nav simptomu un ārstēšana neietekmē drošību.

d) Pretendentus ar jebkuru no anamnēzē reģistrētiem vai diagnosticētiem šādiem veselības stāvokļiem nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic elpceļu novērtējumu, kura rezultātiem jābūt apmierinošiem, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu:

   1) aktīva elpošanas sistēmas iekaisuma slimība;

   2) aktīva sarkoidoze;

   3) pneimotorakss;

4) elpošanas apstāšanās sindroms miegā;

5) nozīmīga krūškurvja operācija;

6) hroniska obstruktīva plaušu slimība;

7) plaušu transplantācija.

ATCO.MED.B.020 Gremošanas sistēma

a) Pretendentus ar slimības vai ķirurģiskās iejaukšanās komplikācijām jebkurā gremošanas trakta vai tā piedēkļu daļā, kas varētu radīt nespēju, jo īpaši ar jebkuru obstrukciju striktūras vai kompresijas dēļ, atzīst par nepiemērotiem.

b) Pretendentiem nedrīkst būt trūces, kas varētu radīt darbnespējas simptomus.

c) Pretendentus, kam ir kuņģa un zarnu sistēmas traucējumi, tostarp 1.–5. punktā minētie, var atzīt par piemērotiem atkarībā no apmierinoša gastroenteroloģiskā novērtējuma pēc sekmīgas ārstēšanas vai pilnīgas atveseļošanās pēc operācijas:

1) atkārtots dispeptisks traucējums, kam nepieciešamas zāles;

2) pankreatīts;

3) simptomātiski žultsakmeņi;

4) anamnēzē reģistrēta vai diagnosticēta hroniska zarnu iekaisuma slimība;

5) pēc gremošanas trakta vai tā piedēkļu ķirurģiskas operācijas, tostarp operācijas, kas ietver kāda no šo orgānu pilnīgu vai daļēju izgriešanu vai novirzīšanu.

ATCO.MED.B.025 Vielmaiņas un endokrīnā sistēma

a) Pretendentus ar metabolisku, uztura vai endokrīnu disfunkciju var atzīt par piemērotiem, ja pierāda to veselības stāvokļa stabilitāti un ja aviācijas medicīnas novērtējums ir apmierinošs.

b) Cukura diabēts

1. Pretendentus ar cukura diabētu, kuriem ir nepieciešams insulīns, atzīst par nepiemērotiem.

2. Pretendentus ar cukura diabētu, kuriem nav nepieciešams insulīns, bet citi medikamenti, ar kuriem kontrolē cukura līmeni asinīs, nosūta uz licencēšanas iestādi. Var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu, ja var pierādīt, ka cukura līmeni asinīs iespējams kontrolēt un tas ir stabils.

ATCO.MED.B.030 Hematoloģija

a) *AME* vai *AeMC* nosaka asins analīzes, ja tās nepieciešamas, ievērojot slimības vēsturi un pēc fiziskās izmeklēšanas.

b) Pretendentus ar hematoloģisku stāvokli, piemēram:

1) recēšanas, hemorāģiskiem vai trombotiskiem traucējumiem;

2) hronisku leikēmiju;

3) anomālu hemoglobīnu, tostarp, bet ne tikai mazasinību, eritrocitozi vai hemoglobinopātiju;

4) būtisku limfātisku palielinājumu;

5) liesas palielinājumu,

nosūta uz licencēšanas iestādi. Pretendenta atzīšanu par piemērotu var apsvērt atkarībā no sekmīga aviācijas medicīnas novērtējuma.

c) Pretendentus ar akūtu leikēmiju atzīst par nepiemērotiem.

ATCO.MED.B.035 Ģenitālā un urīnizvadsistēma

a) Urīna analīze ir katras aviācijas medicīnas pārbaudes daļa. Urīnā nedrīkst būt anomālu elementu, kas tiek uzskatīti par patoloģiski nozīmīgiem.

b) Pretendentus ar slimības vai ķirurģisko procedūru komplikācijām jebkurā ģenitālās un urīnizvadsistēmas vai tās piedēkļu daļā, kas varētu radīt nespēju, jo īpaši ar jebkuru obstrukciju striktūras vai kompresijas dēļ, atzīst par nepiemērotiem.

c) Pretendentus ar ģenitālās un urīnizvadsistēmas traucējumiem, piemēram, šādiem:

1) nieru slimība;

2) viens vai vairāki urīnakmeņi,

var atzīt par piemērotiem atkarībā no apmierinoša nieru/uroloģiskā novērtējuma.

d) Pretendentus, kam veikta:

1) liela ģenitālās un urīnizvadsistēmas vai tās piedēkļu ķirurģiska operācija, kas ietver kāda šīs sistēmas orgāna pilnīgu vai daļēju izgriešanu vai novirzīšanu; vai

2) liela uroloģiska ķirurģiskā operācija,

nosūta uz licencēšanas iestādi aviācijas medicīnas novērtējuma veikšanai pēc pilnīgas atveseļošanās, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu.

ATCO.MED.B.040 Infekcijas slimības

a) Pretendentus, kas ir HIV pozitīvi, nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņus var atzīt par piemērotiem atkarībā no speciālista apmierinoša novērtējuma un tad, ja licencēšanas iestādei ir pietiekami pierādījumi par to, ka ārstēšana netraucē licences sniegto privilēģiju drošai izmantošanai.

b) Pretendentus, kuriem diagnosticēta vai simptomātiski izpaužas kāda no šīm infekcijas slimībām:

1) akūts sifiliss;

2) aktīva tuberkuloze;

3) infekciozs hepatīts;

4) tropiskās slimības,

nosūta uz licencēšanas iestādi aviācijas medicīnas novērtējuma veikšanai. Pretendenta atzīšanu par piemērotu var apsvērt pēc pilnīgas atveseļošanas un speciālista novērtējuma, ja licencēšanas iestādei ir pietiekami pierādījumi par to, ka ārstēšana netraucē licences sniegto privilēģiju drošai izmantošanai.

ATCO.MED.B.045 Dzemdniecība un ginekoloģija

a) Pretendentes, kam veikta liela ginekoloģiska operācija, novērtē kā nepiemērotas līdz pilnīgas atveseļošanās brīdim.

b) Grūtniecība

Grūtniecības gadījumā, ja *AeMC* vai *AME* uzskata, ka licences turētāja ir piemērota savu privilēģiju izmantošanai, *AeMC* vai *AME* ierobežo medicīniskās izziņas derīguma termiņu līdz grūtniecības 34. nedēļas beigām. Pēc pilnīgas atgūšanās pēc grūtniecības beigām licences turētājai veic atkārtotas apstiprināšanas aviācijas medicīnas pārbaudi un novērtējumu.

ATCO.MED.B.050 Balsta un kustību aparāts

a) Pretendentam jābūt balsta un kustību aparāta apmierinošam funkcionālam izmantojumam, kas ļauj droši izmantot licences piešķirtās privilēģijas.

b) Pretendentus ar statiskiem vai progresējošiem balsta un kustību aparāta vai reimatoloģiskiem stāvokļiem, kas varētu traucēt licences sniegto privilēģiju drošai izmantošanai, nosūta uz licencēšanas iestādi. Pretendenta atzīšanu par piemērotu var apsvērt pēc speciālista apmierinoša novērtējuma.

ATCO.MED.B.055 Psihiatrija

a) Pretendentus, kam ir garīgi vai uzvedības traucējumi sakarā ar alkohola vai citu psihoaktīvu vielu, tostarp narkotisko vielu, lietošanu vai pārmērīgu lietošanu neatkarīgi no tā, vai viņiem izveidojusies atkarība, atzīst par nepiemērotiem, kamēr nav dokumentētu pierādījumu par to, ka viņi ir atveseļojušies vai atbrīvojušies no psihoaktīvo vielu lietošanas vai pārmērīgas lietošanas, un atkarībā no apmierinoša psihiatriskā novērtējuma pēc sekmīgas ārstēšanas. Pretendentus nosūta uz licencēšanas iestādi.

b) Pretendentiem, kam ir šāds psihiatrisks stāvoklis:

1) garastāvokļa traucējumi;

2) neirotiski traucējumi;

3) personības traucējumi;

4) garīgie vai uzvedības traucējumi,

jāiegūst apmierinošs psihiatriskais novērtējums, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu. Pretendentus nosūta uz licencēšanas iestādi medicīniskās piemērotības novērtēšanai.

c) Pretendentus ar vienreizēju vai atkārtotu apzināta paškaitējuma gadījumu anamnēzē atzīst par nepiemērotiem. Pretendentus nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem jāiegūst apmierinošs psihiatriskais novērtējums, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu.

d) Pretendentus ar anamnēzē reģistrētu šizofrēniju, šizofrēnijai līdzīgiem traucējumiem, delūziju vai māniju vai šo stāvokļu klīnisko diagnozi atzīst par nepiemērotiem.

ATCO.MED.B.060 Psiholoģija

a) Pretendentus, kam ir ar stresu saistīti simptomi, kas varētu traucēt viņu spējai droši izmantot licences sniegtās privilēģijas, nosūta uz licencēšanas iestādi. Pretendenta atzīšanu par piemērotu var apsvērt tikai pēc tam, kad psiholoģiskais un/vai psihiatriskais novērtējums apliecina, ka pretendentam ir izārstēti ar stresu saistītie simptomi.

b) Psiholoģisko novērtējumu var pieprasīt papildus speciālista veiktai psihiatriskai vai neiroloģiskai pārbaudei vai tās ietvaros.

ATCO.MED.B.065 Neiroloģija

a) Pretendentus, kam anamnēzē reģistrēti vai klīniski diagnosticēti šādi stāvokļi, atzīst par nepiemērotiem:

1) epilepsija, izņemot b) apakšpunkta 1. un 2. punktā minētos gadījumus;

2) nenoteikta cēloņa samaņas traucējumu atkārtotas epizodes;

3) stāvokļi ar lielu noslieci uz galvas smadzeņu disfunkciju.

b) Pretendentus ar šādiem anamnēzē reģistrētiem vai klīniski diagnosticētiem stāvokļiem nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic papildu novērtējumu, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu:

1) epilepsija, kas pēc 5 gadu vecuma nav atkārtojusies;

2) epilepsija, kas nav atkārtojusies un nav ārstēta vairāk nekā 10 gadus;

3) epilepsijas veida EEG anomālijas un būtiska aizture;

4) progresējoša vai neprogresējoša nervu sistēmas slimība;

5) samaņas traucējumu vai samaņas zuduma vienreizēja epizode;

6) smadzeņu trauma;

7) muguras vai perifēro nervu trauma;

8) nervu sistēmas traucējumi kardiovaskulāru defektu, piemēram, hemorāģisku un išēmisku notikumu, dēļ.

ATCO.MED.B.070 Redzes sistēma

a) Pārbaude

1. Pirmreizējā pārbaudē jāiekļauj visaptveroša acu pārbaude, un to veic periodiski atkarībā no refrakcijas un acs funkcionālās darbības.

2. Kārtējā acu pārbaude ir visu atkārtotas apstiprināšanas un atjaunošanas pārbaužu daļa.

3. Pretendentiem veic tonometriju pirmajā atkārtotas apstiprināšanas pārbaudē pēc 40 gadu vecuma, klīniskas indikācijas gadījumā un tad, ja indicēts, ievērojot ģimenes slimības vēsturi.

4. Pretendenti *AeMC* vai *AME* iesniedz optiķa ekspertīzes ziņojumu, ja:

i) funkcionālajā darbībā radušās būtiskas izmaiņas;

ii) tālredzības standartus var panākt tikai ar koriģējošām lēcām.

5. Pretendentus, kam ir liela refraktīva kļūda, nosūta uz licencēšanas iestādi.

b) Redzes asumam tālumā ar vai bez optimālas korekcijas jābūt 6/9 (0,7) vai labākam katrā acī atsevišķi, un redzes asumam ar abām acīm jābūt 6/6 (1,0) vai labākam.

c) Pirmreizējās medicīniskās izziņas pretendentus, kuriem ir monokulāra vai funkcionāla monokulāra redze, tostarp acs muskuļu līdzsvara problēmas, atzīst par nepiemērotiem. Atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas pārbaudē pretendentu var atzīt par piemērotu, ja oftalmoloģiskajā pārbaudē gūti apmierinoši rezultāti. Pretendentu nosūta uz licencēšanas iestādi.

d) Pirmreizējās medicīniskās izziņas pretendentus, kam ir standartam neatbilstoša redze vienā acī, atzīst par nepiemērotiem. Atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas pārbaudei pretendentu nosūta uz licencēšanas iestādi un var atzīt par piemērotu, ja oftalmoloģiskajā pārbaudē gūti apmierinoši rezultāti.

e) Pretendentam jāspēj nolasīt N5 tabulu (vai līdzvērtīgu) 30–50 cm attālumā un N14 tabulu (vai līdzvērtīgu) 60–100 cm attālumā, nepieciešamības gadījumā izmantojot korekcijas līdzekļus.

f) Pretendentam jābūt normāliem redzes laukiem un normālai binokulārajai funkcijai.

g) Pretendentus, kam veikta acu operācija, atzīst par nepiemērotiem, līdz pilnīgi atgūta redzes funkcija. Pretendenta atzīšanu par piemērotu licencēšanas iestāde var apsvērt atkarībā no optiķa apmierinoša novērtējuma.

h) Pretendentus, kam ir keratokonusa klīniskā diagnoze, nosūta uz licencēšanas iestādi un var atzīt par piemērotiem atkarībā no oftalmologa apmierinoša novērtējuma.

i) Pretendentus, kam ir diplopija, atzīst par nepiemērotiem.

j) Brilles un kontaktlēcas

1. Ja attiecīgajiem pienākumiem nepieciešamu apmierinošu redzes funkciju var panākt tikai ar korekciju, brillēm vai kontaktlēcām jānodrošina optimāla redzes funkcija, jābūt labi panesamām un piemērotām gaisa satiksmes vadības vajadzībām.

2. Izmantojot licences sniegtās privilēģijas, nedrīkst lietot vairāk kā vienu pāri briļļu redzes prasību apmierināšanai visos attālumos.

3. Izmantojot licences(-ču) sniegtās privilēģijas, jābūt pieejamam rezerves pārim tādu pašu koriģējošo briļļu.

4. Licences sniegto privilēģiju izmantošanas laikā jālieto monofokālas un netonētas kontaktlēcas, kas nav ortokeratoloģiskas. Nedrīkst lietot monoredzes kontaktlēcas.

5. Pretendentiem, kam ir liela refraktīva kļūda, jālieto kontaktlēcas vai augsta indeksa briļļu lēcas.

ATCO.MED.B.075 Krāsu redze

Pretendentiem jābūt normālai trīskrāsu redzei.

ATCO.MED.B.080 Otorinolaringoloģija

a) Pārbaude

1. Kārtējā otorinolaringoloģijas pārbaude ir visu pirmreizējo pārbaužu, atkārtotas apstiprināšanas un atjaunošanas pārbaužu daļa.

2. Dzirdi pārbauda visās pārbaudēs. Pretendentam jāspēj skaidri saprast sarunvalodas runu, to pārbaudot katrai ausij 2 metru attālumā no pretendenta, kas pagriezis muguru pret *AME*.

3. Dzirdi testē ar tīrā toņa audiometriju pirmreizējā pārbaudē un turpmākajās atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas pārbaudēs reizi 4 gados līdz 40 gadu vecumam un reizi 2 gados pēc tam.

4. Tīrā toņa audiometrija

i) 3. kategorijas medicīniskās izziņas pretendentiem nedrīkst būt dzirdes zudums, kas pārsniedz 35 dB jebkurā no 500, 1 000 vai 2 000 Hz frekvencēm vai pārsniedz 50 dB 3 000 Hz frekvencē katrā ausī atsevišķi.

ii) Pretendentus, kas neatbilst iepriekš minētajiem dzirdes kritērijiem, nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem jāiziet speciālista veikts novērtējums, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu. Pirmreizējās medicīniskās izziņas pretendentiem veic runas izšķiršanas testu. 3. kategorijas medicīniskās izziņas atkārtotas apstiprināšanas vai atjaunošanas pretendentiem veic dzirdes funkcionālo testu ekspluatācijas vidē.

5. Dzirdes palīglīdzekļi

i) Pirmreizējā pārbaude: ja dzirdes prasību izpildīšanai nepieciešami dzirdes palīglīdzekļi, pretendentu atzīst par nepiemērotu.

ii) Atkārtotas apstiprināšanas un atjaunošanas pārbaudes: var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu, ja dzirdes palīglīdzekļa(-u) vai atbilstošas protēzes lietošana uzlabo dzirdi līdz normālam standarta līmenim, un tas novērtēts pilnīgā funkcionālajā pārbaudē ekspluatācijas vidē.

iii) Ja normālas dzirdes standartu sasniegšanai nepieciešams palīglīdzeklis, licences privilēģiju izmantošanas laikā jābūt pieejamam šīs ierīces rezerves komplektam ar piederumiem, piemēram, baterijām.

b) Pretendentus, kam ir:

1) iekšējās auss vai vidusauss aktīvs hronisks patoloģisks process;

2) neizārstēta bungādiņas(-u) perforācija vai disfunkcija;

3) vestibulārās funkcijas traucējumi;

4) mutes dobuma vai augšējo elpošanas ceļu būtisks izkropļojums vai būtiska hroniska infekcija;

5) būtiski runas vai balss traucējumi, kas mazina runas saprotamību,

nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem veic papildu ORL pārbaudi un novērtējumu, lai noteiktu, vai attiecīgais stāvoklis netraucē droši izmantot licences sniegtās privilēģijas.

ATCO.MED.B.085 Dermatoloģija

Pretendentiem nedrīkst būt reģistrēta dermatoloģiska stāvokļa, kas varētu traucēt licences sniegto privilēģiju drošai izmantošanai.

ATCO.MED.B.090 Onkoloģija

a) Pēc primāras vai sekundāras ļaundabīgas slimības diagnosticēšanas pretendentus nosūta uz licencēšanas iestādi, un viņiem jāiegūst apmierinošs onkoloģiskais novērtējums, pirms var apsvērt pretendenta atzīšanu par piemērotu.

b) Pretendentus, kam anamnēzē reģistrēts vai klīniski diagnosticēts intracerebrāls ļaundabīgs audzējs, atzīst par nepiemērotiem.

C APAKŠDAĻA

AVIĀCIJAS MEDICĪNAS EKSPERTI (AME)

ATCO.MED.C.001 Privilēģijas

a) Šajā daļā noteikts, ka *AME* privilēģijas ir atkārtoti apstiprināt un atjaunot 3. kategorijas medicīniskās izziņas un veikt attiecīgās aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējumus.

b) *AME* privilēģiju darbības jomu un visus to nosacījumus nosaka sertifikātā.

c) *AME* sertifikāta turētāji nedrīkst veikt aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējumus citā dalībvalstī, izņemot dalībvalsti, kas izsniegusi viņu *AME* sertifikātu, izņemot gadījumā, ja:

1) uzņēmēja dalībvalsts viņiem ir piešķīrusi piekļuvi to profesionālās darbības kā specializētam ārstam veikšanai;

2) viņi ir informējuši uzņēmējas dalībvalsts kompetento iestādi par savu nodomu veikt aviācijas medicīnas pārbaudes un novērtējumus un izdot medicīniskās izziņas to privilēģiju kā *AME* darbības jomas ietvaros; un

3) viņi ir saņēmuši instruktāžu no uzņēmējas dalībvalsts kompetentas iestādes.

ATCO.MED.C.005 Pieteikumi

a) Pieteikumu *AME* sertifikāta saņemšanai iesniedz saskaņā ar kompetentās iestādes noteikto procedūru.

b) *AME* sertifikāta pretendenti kompetentajai iestādei sniedz:

1) personas datus un profesionālo adresi;

2) dokumentāciju, kas pierāda, ka viņi atbilst ATCO.MED.C.010. punkta prasībām, tostarp sertifikātu par aviācijas medicīnas apmācību kursu pabeigšanu atbilstoši privilēģijām, uz ko viņi piesakās;

3) rakstveida deklarāciju, kas apliecina, ka *AME* izsniegs medicīniskās izziņas, pamatojoties uz šajā daļā izklāstītajām prasībām.

c) Ja *AME* veic aviācijas medicīnas pārbaudes vairākās vietās, viņi sniedz kompetentajai iestādei attiecīgo informāciju par visām prakses atrašanās vietām un prakses telpām.

ATCO.MED.C.010 Prasības *AME* sertifikāta izdošanai

Pretendenti uz *AME* sertifikātu ar privilēģijām 3. kategorijas medicīnisko izziņu atkārtotai apstiprināšanai un atjaunošanai:

a) ir pilnībā kvalificēti un licencēti medicīnas praktizēšanai, un viņiem ir absolvēšanas sertifikāts vai pierādījumi par specializētas medicīniskās apmācības pabeigšanu;

b) ir sekmīgi pabeiguši pamata un tālākās apmācības kursus aviācijas medicīnā, kas ietver īpašus moduļus par gaisa satiksmes vadības dispečeru aviācijas medicīnas novērtējumu un gaisa satiksmes vadības specifisko vidi;

c) pierāda kompetentajai iestādei, ka viņiem:

1) ir atbilstošas telpas, procedūras, dokumentācija un funkcionējošas iekārtas, kas ir piemērotas aviācijas medicīnas pārbaudēm; un

2) ir nepieciešamās procedūras un apstākļi medicīniskās konfidencialitātes nodrošināšanai.

ATCO.MED.C.015 Apmācību kursi aviācijas medicīnā

a) Apmācību kursus aviācijas medicīnā apstiprina tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā atrodas apmācības sniedzēja galvenā uzņēmējdarbības vieta. Apmācības sniedzējs pierāda, ka kursa mācību programmā ietilpst mācību mērķi nepieciešamās kompetences iegūšanai un ka personām, kas atbildīgas par apmācības nodrošināšanu, ir atbilstošas zināšanas un pieredze.

b) Izņemot kvalifikācijas celšanas apmācību, kursu noslēgumā ir rakstisks eksāmens kursa saturā iekļautajos mācību priekšmetos.

c) Apmācības sniedzējs izsniedz absolvēšanas sertifikātu pretendentiem, kuri ir nokārtojuši eksāmenu.

ATCO.MED.C.020 *AME* sertifikāta izmaiņas

a) *AME* paziņo kompetentajai iestādei par šādiem apstākļiem, kas varētu ietekmēt viņu sertifikātu:

1) medicīnas regulatīvā iestāde ir sākusi disciplināro procedūru vai izmeklēšanu pret *AME*;

2) ir mainījušies nosacījumi, ar kādiem sertifikāts tika piešķirts, tostarp pieteikumā sniegto apgalvojumu saturs;

3) vairs nav izpildītas prasības *AME* sertifikāta izdošanai;

4) ir mainījusies aviācijas medicīnas eksperta prakses atrašanās vieta(-as) vai korespondences adrese.

b) Ja kompetentajai iestādei attiecīgā informācija nav paziņota, *AME* sertifikāta piešķirtās privilēģijas aptur vai anulē, pamatojoties uz kompetentās iestādes lēmumu, ar ko aptur vai anulē sertifikātu.

ATCO.MED.C.025 *AME* sertifikātu derīgums

AME sertifikāts tiek izdots uz laikposmu, kas nepārsniedz 3 gadus. To atkārtoti apstiprina, ja turētājs:

a) joprojām atbilst vispārīgajiem nosacījumiem, kas ir nepieciešami medicīnas praksei, un joprojām ir reģistrēts kā praktizējošs mediķis;

b) pēdējo 3 gadu laikā ir piedalījies kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībā par aviācijas medicīnu un gaisa satiksmes vadības dispečeru darba vidēm;

c) katru gadu ir veicis vismaz 10 aviācijas medicīnas pārbaudes. Pārbaužu skaitu kompetentā iestāde var samazināt tikai pienācīgi pamatotos apstākļos;

d) joprojām atbilst *AME* sertifikāta noteikumiem; un

e) izmanto *AME* privilēģijas saskaņā ar šo daļu.